



T.C.

AMASYA ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**SPOR BİLİMLERİ ÖĞRENCİLERİNİN İLETİŞİM BECERİLERİ VE
SOSYALLEŞME DÜZEYLERİNİN DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER
AÇISINDAN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KADER KEKLİK

TEZ DANIŞMANI

PROF. DR. RECEP KÜRKÇÜ

AMASYA

TEMMUZ-2023

**T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI**

**SPOR BİLİMLERİ ÖĞRENCİLERİNİN İLETİŞİM BECERİLERİ VE
SOSYALLEŞME DÜZEYLERİNİN DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER
AÇISINDAN İNCELENMESİ**

Kader KEKLİK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. Recep KÜRKÇÜ**

**AMASYA
TEMMUZ-2023**

KADER KEKLİK tarafından hazırlanan “**SPOR BİLİMLERİ ÖĞRENCİLERİNİN İLETİŞİM BECERİLERİ VE SOSYALLEŞME DÜZEYLERİNİN DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ/OY ÇOKLUĞU ile Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Recep KÜRKÇÜ

Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Amasya Üniversitesi

Bu tezin kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum.

Başkan: Prof. Dr. Soner ÇANKAYA

Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı, Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Bu tezin kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum.

Üye: Doç. Dr. Seda SABAH

Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Amasya Üniversitesi

Bu tezin kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum.

Tez Savunma Tarihi: 29.05.2023

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Ayşe ŞAHİN YAĞLIOĞLU
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü



6 Şubat 2023 depremedelerine...

ETİK BEYAN

Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
 - Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
 - Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
 - Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
 - Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,
- bildirim, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

İmza

Kader KEKLİK

Tarih

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim ve tez sürecim boyunca benden desteğini hiçbir zaman esirgemeyen başta tez danışmanım Prof. Dr. Recep KÜRKÇÜ'ye,

Bana tüm bilgi ve tecrübesini sonsuz sabır ve sükûnet içerisinde aktaran ve her zaman destek olan sayın hocam Prof. Dr. Resul ÇEKİN'e,

Tecrübe ve fikirlerini her daim benimle paylaşarak bu süreç boyunca yardım eden Dr. Öğretim Üyesi Hasan Aykut KARABOĞA'ya, tüm akademisyenlerime ve öğretmenlerime,

Eğitim hayatım boyunca bana hep destek olan, güvenen, yüksek lisansa başlamam ve tamamlamamda beni teşvik eden ve beni bugünlere getiren sevgili babam Yusuf KEKLİK'e ve canımın neşesi kız kardeşlerime sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	i
İÇİNDEKİLER	ii
TABLolar DİZİNİ	vi
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	viii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	ix
ÖZET.....	x
ABSTRACT	xi
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Problemi	4
1.2. Araştırmanın Alt Problemleri	4
1.3. Araştırmanın Amacı	4
1.4. Araştırmanın Önemi	6
1.5. Araştırmanın Varsayımları	6
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları	6
1.7. Tanımlar	7
2. GENEL BİLGİLER.....	8
2.1. Türkiye’de Kurumsal Anlamda Spor Eğitiminde Örgütlenmenin Tarihsel Süreci ...	8
2.1.1. Üniversitelerin spor eğitimi veren kurumlarının yapıları ve bölümleri.....	9
2.1.1.1. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü	10
2.1.1.2. Antrenörlük bölümü	10
2.1.1.3. Rekreasyon bölümü	10
2.1.1.4. Spor yöneticiliği bölümü	11
2.2. İletişim ve İletişim Becerileri	11
2.2.1. İletişimin tanımı.....	11
2.2.2. İletişimin özellikleri.....	13
2.2.3. İletişim süreci ve öğeleri	14
2.2.3.1. Kaynak (Gönderici)	15
2.2.3.2. Mesaj (ileti)	15
2.2.3.3. Kanal.....	16
2.2.3.4. Alıcı	16
2.2.3.5. Geri bildirim (dönüt)	17

2.2.4. İletişim türleri	18
2.2.4.1. Kişi içi iletişim	18
2.2.4.2. Kişilerarası iletişim.....	19
2.2.4.3. Örgütsel iletişim	20
2.2.4.4. Grup iletişimi.....	21
2.2.4.5. Kitle iletişimi	22
2.2.5. İletişim engelleri.....	22
2.2.6. İletişim becerileri.....	23
2.2.7. İletişim becerilerinin işlevleri.....	26
2.2.8. İletişim becerilerini etkileyen faktörler	27
2.3. Sosyalleşme Kavramı	29
2.3.1. Sosyalleşmenin amaçları	31
2.3.2. Sosyalleşmenin özellikleri.....	32
2.3.3. Sosyalleşmenin fonksiyonları.....	33
2.3.4. Sosyalleşme süreci.....	34
2.3.5. Sosyalleşme sürecine etki eden faktörler	35
2.3.5.1. Aile	35
2.3.5.2. Okul ve eğitim	37
2.3.5.3. Arkadaş ve akran grupları	38
2.3.5.4. Kitle iletişim araçları	39
2.3.5.5. Spor.....	40
3. YÖNTEM.....	41
3.1. Araştırmanın Yöntemi.....	41
3.2. Evren ve Örneklem.....	41
3.3. Veri Toplama Araçları.....	41
3.3.1. Kişisel bilgi formu.....	41
3.3.2. Sosyalleşme ölçeği	42
3.3.3. İletişim becerileri değerlendirme ölçeği (İBDÖ)	42
3.4. Verilerin Toplanması.....	42
3.5. Verilerin Analizi.....	43
4. BULGULAR	44
5. TARTIŞMA	70
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	77

7. KAYNAKLAR.....	80
EKLER	95
ÖZGEÇMİŞ.....	100



TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 2.1. Kendini Açmanın Olumlu ve Olumsuz Özellikleri.....	25
Tablo 2.2. Dinleme Süreci Bileşenleri	26
Tablo 4.1. Ankete Katılanların Demografik Özellikleri.....	46
Tablo 4.2. İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeğinin Faktör Analizi Sonuçları	49
Tablo 4.3. Sosyalleşme Ölçeğinin Faktör Analizi.....	49
Tablo 4.4. Cinsiyete Göre Sosyalleşme Puanı Karşılaştırması	51
Tablo 4.5. Cinsiyete Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması	51
Tablo 4.6. Yaşa Göre Sosyalleşme Puanı Karşılaştırması	52
Tablo 4.7. Yaşa Göre İletişim Becerilerini Değerlendirme Puanı Karşılaştırması	52
Tablo 4.8. Öğrenim Gördükleri Üniversiteye Göre Sosyalleşme Puanı Karşılaştırması	53
Tablo 4.9. Öğrencilerin Eğitim Gördüğü Üniversite Açısından Sosyalleşme Puanı Post-Hoc Testi Sonuçları.....	53
Tablo 4.10. Öğrenim Gördükleri Üniversiteye Göre İletişim Becerilerini Değerlendirme Puanı Karşılaştırması	54
Tablo 4.11. Öğrencilerin Eğitim Gördüğü Üniversite Açısından İletişim Becerisi Puanı Post-Hoc Karşılaştırması.....	54
Tablo 4.12. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Bölüme Göre Sosyalleşme Puanı Karşılaştırması.....	55
Tablo 4.13. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Bölüme Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması.....	56
Tablo 4.14. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Sınıfa Göre Sosyalleşme Becerisi Puanı Karşılaştırması.....	56
Tablo 4.15. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Sınıfa Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması.....	57
Tablo 4.16. Öğrencilerin Kardeş Sayısına Göre Sosyalleşme Becerisi Puanı Karşılaştırması.....	57
Tablo 4.17. Öğrencilerin Kardeş Sayısına Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması ...	58
Tablo 4.18. Öğrencilerin Anne Eğitim Düzeyine Göre Sosyalleşme Becerisi Puanı Karşılaştırması.....	58
Tablo 4.19. Öğrencilerin Anne Eğitim Düzeyine Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması.....	59

Tablo 4.20. Öğrencilerin Baba Eğitim Düzeyine Göre Sosyalleşme Becerisi Puanı Karşılaştırması.....	59
Tablo 4.21. Öğrencilerin Baba Eğitim Düzeyine Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması.....	60
Tablo 4.22. Öğrencilerin Anne Meslek Durumuna Göre Sosyalleşme Becerisi Puanı Karşılaştırması.....	60
Tablo 4.23. Öğrencilerin Anne Meslek Durumuna Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması.....	61
Tablo 4.24. Öğrencilerin Baba Meslek Durumuna Göre Sosyalleşme Becerisi Puanı Karşılaştırması.....	61
Tablo 4.25. Öğrencilerin Baba Meslek Durumuna Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması.....	62
Tablo 4.26. Öğrencilerin Ailesinin İkamet Ettiği Yere Göre Sosyalleşme Becerisi Puanı Karşılaştırması.....	62
Tablo 4.27. Öğrencilerin Ailesinin İkamet Ettiği Yere Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması.....	63
Tablo 4.28. Öğrencilerin Not Ortalamasına Göre Sosyalleşme Becerisi Puanı Karşılaştırması.....	63
Tablo 4.29. Öğrencilerin Not Ortalamasına Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması.....	64
Tablo 4.30. Öğrencilerin Tercih Ettikleri Bölümün Kendi İstekleri Olup Olmadığı Görüşlerine Göre Sosyalleşme Becerisi Puanı Karşılaştırması	64
Tablo 4.31. Öğrencilerin Tercih Ettikleri Bölümün Kendi İstekleri Olup Olmadığı Görüşlerine Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması	65
Tablo 4.32. Öğrencilerin Spor Branşına Göre Sosyalleşme Becerisi Puanı Karşılaştırması.....	65
Tablo 4.33. Öğrencilerin Spor Branşına Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması	66
Tablo 4.34. Öğrencilerin İlgi Alanına Göre Sosyalleşme Becerisi Puanı Karşılaştırması ..	66
Tablo 4.35. Öğrencilerin Spor Dışındaki İlgi Alanlarına Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması.....	67
Tablo 4.36. Öğrencilerin Spor Dışındaki İlgi Alanlarına Göre İletişim Becerisi Puanı İçin Post-Hoc Karşılaştırması.....	67
Tablo 4.37. Öğrencilerin Okuma Sıklığına Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması.....	68
Tablo 4.38. Öğrencilerin Okuma Sıklığına Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması.....	68

Tablo 4.39. Araştırma Hipotezleri Nihai Sonuç Tablosu	69
--	----



ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 2.1. Üniversitelerde Spor Eğitimi Veren Akademik Birimler	9
Şekil 2.2. İletişim Süreci ve Temel Öğeleri	14
Şekil 2.3. Geribildirim İlkeleri	18
Şekil 2.4. Bireylerarası İletişim Sınıflaması	19
Şekil 2.5. Örgütsel İletişimin Sınıflandırılması	20
Şekil 2.6. İletişimde Engel Tipleri	22



SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

Bu çalışmada kullanılmış bazı simgeler ve kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar

Açıklama

YÖK	Yüksek Öğretim Kurumu
BESYO	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
GSB	Gençlik ve Spor Bakanlığı
MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
TDK	Türk Dil Kurumu
MEGEP	Milli Eğitim ve Öğretimin Güçlendirilmesi Projesi
İBDÖ	İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği
H	Hipotez

ÖZET

SPOR BİLİMLERİ ÖĞRENCİLERİNİN İLETİŞİM BECERİLERİ VE SOSYALLEŞME DÜZEYLERİNİN DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Kader KEKLİK

Amasya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans, Mayıs/2023
Danışman: Prof. Dr. Recep KÜRKÇÜ

Bu çalışma spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri ve sosyalleşme düzeylerinin temel demografik değişkenler açısından incelenmesini amaçlamaktadır. Araştırmanın örneklemini Karadeniz Bölgesinde 5 farklı devlet üniversitesinde 2021-2022 yılları arasında öğrenim gören spor bilimleri öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin demografik özelliklerine ilişkin bilgiler araştırmacı tarafından geliştirilen "Kişisel Bilgi Formu" kullanılarak elde edilmiştir. Üniversite öğrencilerinin sosyalleşme düzeylerinin belirlenmesinde, Şahan (2007) tarafından geliştirilen "Spor ve Sosyalleşme Ölçeği" 'nin "Sosyalleşme Boyutundan" yararlanılmıştır. İletişim becerisi düzeylerini belirlemek için ise Korkut (1996) tarafından geliştirilen "İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin analizinde parametrik testlerden t-testi ve ANOVA kullanılmıştır. Parametrik testlerin kullanımının uygun olmadığı durumlarda parametrik testlerin alternatifi olan Mann Whitney U ve Kruskal-Wallis testlerinden yararlanılmıştır. Analizler sonucunda öğrencilerin iletişim becerileri düzeylerinde demografik değişkenlerden cinsiyet, öğrenim gördükleri üniversite ve spor dışındaki ilgi alanları değişkenine göre, sosyalleşme düzeylerinde ise cinsiyet, öğrenim gördükleri üniversite ve bölüm seçimine yönelik tercihlerine yönelik değişkenlere göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak iletişim becerileri ve sosyalleşme yetilerinin spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin demografik özellikleri üzerinde etkili kavramlar olduğu kanısına ulaşılmıştır. Üniversite öğrencilerinin sosyalleşme yetileri ve iletişim becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlik ve organizasyonların sayısı çoğaltılarak bu alanlara yönelik eğitim ve seminerlerin kurumlarda sıklıkla düzenlenmesi önerilebilir. Bu çalışmanın ilerleyen yıllarda yapılması planlanan araştırmalara ve spor bilimleri alanına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İletişim becerileri, Sosyalleşme, Spor bilimleri

ABSTRACT

EXAMINATION OF COMMUNICATION SKILLS AND SOCIALIZATION LEVELS OF SPORTS SCIENCES STUDENTS IN TERMS OF DEMOGRAPHIC VARIABLES

Kader KEKLİK

Amasya University, Institute of Health Sciences
Department of Physical Education and Sports, MSc, May/2023
Supervisor: Prof. Dr. Recep KÜRKÇÜ

This study aims to examine the communication skills and socialization levels of university students receiving sports education in terms of basic demographic variables. The sample of the research consists of sports science students studying at 5 different state universities in the Black Sea Region between the years 2021-2022. Information on the demographic characteristics of university students participating in the research was obtained by using the "Personal Information Form" developed by the researcher. The "Socialization Dimension" of the "Sports and Socialization Scale" developed by Şahan (2007) was used to determine the socialization levels of university students. The "Communication Skills Assessment Scale" developed by Korkut (1996) was used to determine the communication skill levels. T-test and ANOVA, which are parametric tests, were used in the analysis of the data. In cases where the use of parametric tests is not appropriate, Mann Whitney U and Kruskal-Wallis tests, which are alternatives to parametric tests, were used. As a result of the analyzes, it has been determined that there are statistically significant differences in the level of communication skills of the students according to the demographic variables such as gender, the university they study at and the variable of interests other than sports, and in the level of socialization, there are statistically significant differences according to the variables related to their preferences for choosing the university and department. As a result, it has been concluded that communication skills and socialization skills are effective concepts on the demographic characteristics of university students receiving sports education. It can be suggested that the number of activities and organizations aimed at improving the socialization and communication skills of university students should be increased and trainings and seminars for these fields should be organized frequently in institutions. It is thought that this study will contribute to the researches planned to be done in the following years and to the field of sports sciences.

Key Words: Communication skills, Socialization, Sport sciences

1. GİRİŞ

Eğitim ve diğer alanlarla olan ilişkileri, bilgi toplumunun en kayda değer özelliği olarak değerlendirilmektedir. Spor ve eğitim günümüz dünyasında entegre olmuş iki olgu olarak düşünülmektedir (Devecioğlu, Çoban ve Karakaya, 2011). Toplumlarca beden eğitimi ve sporun bir hayat tarzı olarak kabul görmesi, aynı zamanda formal ve informal eğitim içindeki tüm görevlerini yerine getirebilmesi önem arz etmektedir (Akıncı, 2007).

Spor eğitimi almak isteyen bireylere yönelik eğitimler Türkiye’de iki kurum tarafından verilmektedir. Üniversiteler örgün eğitimde, Gençlik ve Spor Genel Müdürlükleri ise yaygın eğitimde üzerine düşen görevi yerine getirirler (Turgut, Gökyürek ve Yenel, 2004). Beden Eğitimi ve Spor eğitimi veren üniversiteler bu süreçte ülkemiz gençlerine akademik/pedagojik formasyon bilgi ve becerisi kazandırmayı amaçlar (Adatepe, 2018). Ülkemizde Beden Eğitimi ve Spor eğitimi veren kurumlar, Eğitim Fakültelerine bağlı Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları ve Spor Bilimleri Fakülteleridir. Yüksekokullar ve fakültelerde yer alan mevcut bölümler Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Spor Yöneticiliği, Rekreasyon ve Antrenörlük Eğitimi olup programların lisans ve ön lisans düzeylerinde tamamlandığı bilinmektedir (Turgut vd. 2004).

Tek başına bir sistem olan spor aynı zamanda kişilerle ve organizasyonlarla etkileşim halindedir. Bu etkileşimde devamlılık için insan ilişkilerini iyi yürütebilmek ve etkili iletişime sahip olmak gereklidir (Çavuşoğlu, 2019). Bireyler, sosyal ilişkilerde sağlıklı ve etkili iletişim becerileri sayesinde çevresindekilerle olumlu ilişkiler sürdürebilirler. Yaşamın erken dönemlerinden itibaren bireyler birçok tecrübe edinirler. Bunlardan bazıları, okul hayatından üniversiteye kadar edinilen etkili iletişim becerileri, çevreyle etkileşim kurma ve öğretmen ve arkadaşlarla deneyimler edinmedir (Ceylan ve Atalar, 2018).

Bireyin içinde yaşadığı toplumun kurallarını, değerlerini ve inançlarını edinmesi iletişim yoluyla gerçekleşir. Literatürde iletişim kavramının çeşitli tanımları bulunmaktadır. İletişim ilk olarak MÖ 4. ve 5. yüzyıllarda Aristoteles tarafından "Bir konuşmacının konuşmasıyla dinleyiciyi etkileme ve ikna etme becerisi ve sanatı" olarak tanımlanmış olup günümüzde birçok farklı işlevi vardır (Tevruz, 1997). Başka bir tanıma göre iletişim kişiler arası bilgi alışverişi amacıyla oluşturulmuş ilişkisel bir sistemdir (Dumangöz, 2021). İletişim insan hayatında önemli bir yer tutar. Çünkü ancak bu şekilde

insanlar bilgilerini, duygularını, düşüncelerini ve sorunlarını paylaşarak hayattan daha farklı deneyimler elde edebilirler. Kendilerini ve başkalarını mutlu ederler ve sorunlarını çözmeye şansı bulurlar. Aynı zamanda bulundukları ortamı daha iyi analiz eder ve etkileşim sağlarlar (Akyurt, 2009).

Birçok becerinin temelini oluşturan iletişim becerileri, duyarlılık, etkili dinleme, sözlü ve sözsüz mesajlara etkili yanıt verme olarak özetlenebilir (Owen, 2020). Herkesin bu tür becerilere sahip olması beklenemez, ancak başkalarıyla daha sık etkileşime girme olasılığı yüksek olan veya kişiler arası yüksek düzeyde mesleklerde çalışanlar daha fazla kişilerarası becerilere sahip olabilir. İlişkileri olumlu yönde etkileyecek becerilere sahip olmak önemlidir (Bayram, 2013). Yüksek düzeyde kişilerarası ortamlarda çalışan beden eğitimi öğretmenleri, antrenörler ve spor yöneticilerinin kişilerarası becerilere sahip olması beklenir. Bireysel farklılıkların görülebildiği, duyulabildiği ve deneyimlenebildiği bir spor ortamında etkili iletişim becerileri öğrenilebilir ve toplumsal yaşama aktarılabilir. Bu nedenle beden eğitimi öğretmenleri, antrenörler ve spor yöneticilerinin etkileşimde bulundukları kişilerle iletişim becerisi kazanmaları için bu konuda eğitim almaları önemli görülmektedir (Tepeköylü, Soytürk ve Çamlıyer, 2009).

İletişim sürecinin spor faaliyetleri bağlamında değerlendirilmesi gerekiyorsa, sporcularla etkili iletişim için iletişim becerilerinin belirlenmesi, geliştirilmesi ve bakış açılarının sürekli değiştirilmesi çok önemlidir. Bu gibi durumlarda bireysel farklılıklardan kaynaklanan iletişim sorunlarını en aza indirmek için iletişim becerilerine odaklanılır. İletişim becerileri, empati ve saygıyı ön plana çıkararak başkalarını aktif olarak dinleyebilmek ve net konuşarak kendini en etkili ve akılcı şekilde ifade edebilmek üzerine kuruludur (Aydın, 2020).

Kişilerarası ilişkiler toplumun önemli bir bileşenidir. Toplum iletişim olmadan yaşayamaz (Erduran, 2018). Spor etkinlikleri, insanların bir araya gelmesi ve etkileşimde bulunması için önemli kanallardır. Bu bakımdan insanların bu alanlarda etkili iletişim aracılığıyla birbirlerine yaklaşabilmeleri hem başarı hem de sosyalleşme için önemli bir etkidir (Özbalta, 2018).

Toplumda hali hazırda bulunan ya da gerçekleştirilmesi beklenen rolleri yerine getirmek için bireylerin kendilerinde mevcut olan bilgi, değer yargısı ve benlik algılarının özümserenerek gelişmesi, sosyalleşme olarak tanımlanmaktadır (Kenyon ve Mcpherson, 1974). Psiko sosyal öğrenmeler bireylerin diğer insanlar ile sosyalleşmesi sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu süreç boyunca birey sosyal yaşama uyum sağlamayı öğrenir. Spor,

bireylerde bu tür öğrenmelerin meydana geldiği bir kavramdır (Özdiñ, 2005). Spor hem bireysel hem de takım halinde uygulandığında, gruplar içinde birlik, beraberlik ve dayanışma yarattığı ve bireysel yetenekleri ortaya çıkardığı için bireylerin sosyalleşmesinde önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır (Kılıç ve Arslan, 2018). Spor aynı zamanda özgüveni ve akademik başarıyı arttırmaktadır. Bireyi zarar verebilecek alışkanlıklardan (madde bağımlılığı vb.) korur. Bireyin kendi yeteneklerini fark ederek geliştirmesine yardımcı olur. Sosyalleşme sürecinde spor oldukça etken bir yere sahiptir (Bilgiç, 2020). Bireye katkıları tümüyle ele alınarak spor olgusuna hem eğitim- öğretimde hem de sosyal yaşamda çok daha fazla yer verilerek genç yaşlı her yaştan birey spora özendirilmeli ve yönlendirilmelidir (Kaplan ve Çetinkaya, 2014).

Spor profesyonellerinin ve eğitimcilerinin yetiştirilmesini sağlayan spor bilimleri yapılan yatırımlarla günden güne büyümekte ve gelişmektedir (Guo ve Li, 2017). Spor bilimleri alanında spor fizyolojisi, spor anatomisi, sağlıklı yaşam eğitimi ve spor psikolojisi gibi birçok farklı uzmanlık alanı yer almaktadır (Saracaloğlu, 2005). Tüm bu alanlar büyük bir hızla gelişim göstererek bireysel ve toplumsal fayda sağlamaktadır. Ancak belirtilen alanların katkısının benimsenmesi ve faydalarının topluma gösterilmesi gerekmektedir. Bunun için en büyük görev beden eğitimi ve spor alanı ile ilgili spor öğretmenleri, spor yöneticileri, antrenörler ve rekreasyon uzmanları yetiştiren kurumlara düşmektedir. Kurumlar uzmanlık alanlarını hem kendileri iyice özümsemeli hem de öğrencilerine en iyi şekilde öğretmek toplumun bilinçlenmesini sağlamak için bilimsel ve sosyal çalışmalarına hız vermelidir (Göksel ve Yıldız, 2021). Çünkü özellikle beden eğitimi grup etkinlikleriyle kazanılan sosyal deneyim, sosyal sorunların çözümünde oldukça faydalıdır (Sadeghi ve Einoky, 2021). Spor öğretmenlerinin ve eğitimcilerinin sosyalleşmesi, öğretme ve öğrenme uygulamaları üzerinde önemli bir etkiye sahiptir (O'Leary, 2019). Cranmer (2017)'in yaptığı araştırma sonuçlarına göre özellikle yardımcı antrenörler ve takım arkadaşlarıyla yapılan paylaşımlar, öğrenci-sporcuların sosyalleşme sürecinde önemli bir paya sahiptir.

Araştırmada yola çıkılan ana ve alt problemler, araştırmanın amacı ve önemi, araştırmaya ait varsayımlar, sınırlılıklar ve araştırmada yer alan temel tanımlamalar bu bölümde yer almaktadır.

1.1. Araştırmanın Problemi

Bu araştırmanın amacı spor bilimleri öğrencilerinin iletişim becerileri ve sosyalleşme düzeylerini incelemektir. Bu amaçla, “Spor bilimleri öğrencilerinin iletişim becerileri ve sosyalleşme düzeylerinde demografik değişkenler açısından anlamlı farklılık mıdır?” sorusundan yola çıkarak aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır.

1.2. Araştırmanın Alt Problemleri

- Cinsiyet değişkeni açısından iletişim becerileri ve sosyalleşme düzeylerinde anlamlı fark var mıdır?
- Öğrenim gördükleri üniversite değişkeni açısından iletişim becerileri ve sosyalleşme düzeylerinde anlamlı fark var mıdır?
- Spor dışındaki ilgi alanları değişkenine göre iletişim becerileri ve sosyalleşme düzeylerinde anlamlı fark var mıdır?
- Kardeş sayısı değişkenine göre iletişim becerileri ve sosyalleşme düzeylerinde anlamlı fark var mıdır?
- Bölüm seçimi ile ilgili tercihleri değişkene göre iletişim becerileri ve sosyalleşme düzeylerinde anlamlı fark var mıdır?
- Kitap okuma sıklığı değişkenine göre iletişim becerileri ve sosyalleşme düzeylerinde anlamlı fark var mıdır?

1.3. Araştırmanın Amacı

İletişim, insan ilişkilerinin en temel unsuru olduğundan toplumda yatıştırıcı ve tatmin edici ilişkilerin sürdürülmesi, iletişim becerilerinin etkin ve kaliteli oluşuna bağlıdır (Boz, Biçer, Serter, Kara ve Şentuna, 2021). İletişim becerileri önsezi, etkili dinleme ve cevap verme olarak kısaca ifade edilebilecek birçok yetinin temelini oluşturur (Kuşçu, 2021). İnsanların iletişim becerilerinin gelişmişlik düzeyi sağlıklı iletişimin kurulabilmesi için önemlidir. Sağlıklı iletişimin en önemli bileşenlerinden biri olan iletişim becerileri eğitimle geliştirilebilir (Çeken ve Kuyucak, 2020).

Bilindiği gibi eğitimin en önemli amaçlarından biri çağın gereklerine cevap verebilecek becerilere sahip kişileri hazırlamaktır. Tüm bu beceriler, bir kişinin sosyal hayatta başarılı olması için gerekli donanımı sağlayacaktır. Bu becerilerden en önemlisinin iletişim becerisi olduğu bilinmektedir. İletişim becerilerinin öğrenme anında geliştirilmesi gerekmektedir (Lufri, Elmanazifa ve Anhar, 2021). Kişilere bu becerileri kazandırmanın

en önemli adımı eğitim kurumlarıdır (Dilber ve Akhan, 2019). Öğrenciler, yüksek öğrenim kurumu tarafından örgütsel olarak birleştirilmiş bir tür sosyal gençlik kategorisidir (Haleta, Filonenko, Ratsul, Ratsul ve Babenko, 2021). Etkili iletişim becerilerinin kazanıldığı ve geliştirildiği öğrenci topluluklarında sosyalleşme bir süreç olarak meydana gelmektedir.

Bir bireyin belirli bir toplumun üyesi olarak sosyalleşmesi, onun sosyal ilişkilerine uyum sağlaması anlamına gelir (Khohanazarova, 2022). Kişilerin sosyalleşmeye tepkisi, normların, beklentilerin ve zorlamanın yanı sıra bireyin eylemlilik veya özerklik duygusunun bir sonucudur (Templin ve Richards, 2014). Sosyalleşme başlı başına bir süreç olmakla birlikte bu sürecin sağlanmasına etkisi olan yapılar vardır. Spor da bu yapılardan biridir. Sosyalleşmenin, bireylerin başkalarıyla etkileşimlerinde toplum çerçevesi içinde varolmaları için beceri, bilgi, değer, norm, tutum ve arzu edilen davranışları biriktirdikleri karmaşık bir süreç olarak tanımlanabileceğini göz önünde bulundurursak, sporun sosyalleştirici rolünü anlayabiliriz (Baciu ve Baciu, 2015).

Alanyazın incelendiğinde iletişim becerileri ile atılganlık düzeyi (Gönen, 2015; Uçar, 2019), özgecilik ve benlik saygısı (Çevik, 2017), çatışma yöntemi stilleri ve/veya stratejileri (Yaşar, 2017; Altınışik, 2019), genel öz yeterlik algıları (Koç, Turan ve Arslan, 2020), öğretimde yeterlik (Yılmaz, Yoncalık ve Çimen, 2010), öğretmen öz yeterlikleri (Özdemir ve Özkan, 2018), lider öğretmenlik becerileri (Keskin, Altun, Cesur ve Kendirli, 2019), empati (Savaş, 2018), empatik eğilim ve karar verme stilleri (Cengiz, Sunay ve Kaya, 2022), karar verme düzeyleri (Aydın, 2020), duygusal zeka düzeyleri (Yetiş ve Servi, 2020), duygusal ve sözel zekâ düzeyi (Filiz, Kemeç ve Yılmaz, 2019), duygusal zekâ ve psikolojik uyumları (Shehab, Hamad ve Mahmoud, 2021), girişimcilik özellikleri (Şener, 2019), girişimcilik düzeyleri (Dallı, Ünlü ve Pekel, 2017), beden imgesi hoşnutluğu (Hacıoğlu, 2017), sosyal kaygı düzeyleri (Toluç, 2020), sosyal bütünleşme (Bilgin, 2020), medya tüketimi (Saboonchi, Abedini ve Ghasemi, 2021), teknoloji kullanım alışkanlık düzeyleri arasındaki ilişki (Çetin, 2022), iletişim becerilerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi (Tepeköylü, 2007; Tepeköylü vd. 2009; Çavuşoğlu ve Günay, 2014; Kıssal, Kaya ve Koç, 2016; Gökalp, 2017; Dzhanuzakov, Türkçapar, Yasul ve Çakar, 2020; Terzi, 2021) ve yalnızca iletişim becerilerinin incelenmesi (Kılıcıgil, Bilir, Özdiñç, Eroğlu ve Eroğlu, 2009; Erdem, Çağlayan ve Özbar, 2017; Horozoğlu, Akpınar ve Uğur, 2019; Bilir, Avanoğlu ve Şahin, 2021), sosyalleşme ile mutluluk düzeyi (Doğan, Yılmaz, Kabadayı ve Mayda, 2018), sosyal ilişkilerde kararlılık (Kalkan ve Güzel, 2017), akademik başarı (Yıldırım ve Bayrak, 2019), spora katılım (Şahan, 2007; Ağkurt, 2018), sosyalleşme

düzeyinin farklı değişkenlere göre incelenmesi (Erdimez, 2016) ve yalnızca sosyalleşme düzeylerinin incelenmesi (Tuncel ve Kaya, 2019) şeklinde çalışmalara rastlanmıştır. Fakat bu iki kavramın bir arada kullanıldığı çalışma oranının az olduğu (Uyar ve Erdoğan, 2021) kanısına varılmıştır.

Sportif faaliyetlere yönelik çalışan antrenörlerin, beden eğitimi öğretmenlerinin, spor uzmanlarının ve spor yöneticilerinin güçlü iletişim becerilerine (Erdoğan ve Yıldırım, 2023) ve sosyalleşme yetisine sahip olmaları gerekmektedir. Bütün bu bilgiler ışığında bu araştırmanın amacı spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri ve sosyalleşme düzeylerinin temel demografik değişkenler açısından incelenmesidir.

1.4. Araştırmanın Önemi

Yapılan alan yazın taramasında incelenen çalışmaların genel olarak bölüm, üniversite ya da diğer değişkenler bakımından tek grup veya iki grup olarak karşılaştırıldıkları görülmüştür. İncelenen demografik faktörlerin de dar kapsamlı oldukları anlaşılmaktadır. Spor bilimlerinin tüm bölümlerine yönelik olarak iletişim becerileri ve sosyalleşme kavramları bir arada kullanılarak daha önceden yapılmış bir çalışmaya da rastlanılmamıştır. Kullanılan ölçeklerin faktör analizlerinin çoğunlukla yapılmadığı da göze çarpmaktadır. Yapılan bu çalışma diğer çalışmalardan farklı olarak daha geniş bir kişisel bilgi formuna göre gerçekleştirilmiştir. Ayrıca ele alınan ölçeklerin faktör analizi yapılarak yeniden incelenmiştir. Çalışma özgün olma, benzer kavramlarla yapılması planlanan çalışmalara temel kaynak teşkil etme ve elde edilen sonuçlar neticesinde spor bilimlerinde yapılacak çalışmalara ışık tutma açısından önem taşımaktadır.

1.5. Araştırmanın Varsayımları

- Seçilen örneklemin evreni yansıttığı varsayılmaktadır.
- Çalışma için kullanılan ölçeklerin geçerli ve güvenilir olduğu varsayılmaktadır.
- Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin veri toplama araçlarına verdikleri yanıtların doğru ve objektif bir şekilde olduğu varsayılmaktadır.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

- Bu araştırma Karadeniz Bölgesinde yer alan 5 farklı devlet üniversitesi ile sınırlandırılmıştır.

- Araştırma, üniversite öğrencilerinin "Sosyalleşme Ölçeği" ve "İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği (İBDÖ)" sonuçları ve araştırmacının hazırlamış olduğu kişisel bilgi formuna verilen cevaplar ile sınırlıdır.
- Araştırmanın uygulanması 2021-2022 eğitim ve öğretim yılı içerisinde gerçekleştirilmiş ve bununla sınırlandırılmıştır.
- Araştırma sonucunda elde edilecek olan verilerin analizi kullanılan istatistiksel yöntemler ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Spor: önceden belirlenmiş kurallar çerçevesinde bireysel veya takım halinde gerçekleşen, yetenek, fiziksel güç ve rekabeti içerisinde barındıran etkinlikler bütünüdür (Bilgiç, 2020).

İletişim Becerileri: kişinin çevresiyle anlamlı ilişkiler geliştirmesi, kendini ve başkalarını anlaması, kendi duygularının farkında olması ve başkalarının duygularını tanıması, kendini gerçekleştirmesi, sorunlarıyla etkin bir şekilde baş etmesi gibi kavramları içeren olgudur (Kuzu, 2008).

Sosyalleşme: gençlerin ve yaşlıların bilgi, değer, tutum ve davranışlarını özümlediği ve oluşturulduğu farklı kuşaklar ve sosyal gruplar arasındaki etkileşim süreçlerinin bütünüdür (Adamonienė ve Astromskienė, 2015).

2. GENEL BİLGİLER

Konu içeriğine uygun bir şekilde literatür incelemesi yapılmış, elde edilen bilgi ve bulgular bir araya getirilerek bu bölümde sunulmuştur.

2.1. Türkiye’de Kurumsal Anlamda Spor Eğitiminde Örgütlenmenin Tarihsel Süreci

Toplumun belirli amaçları doğrultusunda faaliyet gösteren kurumlar okullardır. Üniversitelerin akademik birimlerinden biri olan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının amacı ise ‘kamu ve özel eğitim kurumlarına beden eğitimi öğretmeni, kamu ve özel sektörün spora ilişkin yönetim kademelerine spor yöneticisi, turizm sektörüne spor animatörü, çeşitli spor branşlarına ise antrenör yetiştirmek’ olarak belirtilebilir (Yıldız, 2005).

Ülkemizde spor eğitiminin örgütlenmesinin tarihsel süreci ele alındığında, öncü isim olarak Selim Sırrı Tarcan karşımıza çıkmaktadır. 1927 yılında açılan “Jimnastik Muallimleri Kursu” özel bir kurs olmasının yanı sıra 1 yıl süreli açılmıştır. Tarcan hem kurs yöneticisi hem de eğitmen görevini üstlenmiştir. Kurs için yurt dışından eğitmenler getirilirken bir yandan da beden eğitimi ve spor alanında eğitim almış ilkökul öğretmenleri kursa davet edilmiştir. Kurs sonunda başarılı olan eğitmenler (148 erkek, 63 kadın) ortaokullarda beden eğitimi ve spor öğretmeni olarak göreve başlamışlardır. Hatta bazıları yurt dışına eğitime gönderilmiştir (Açıkada, 1997).

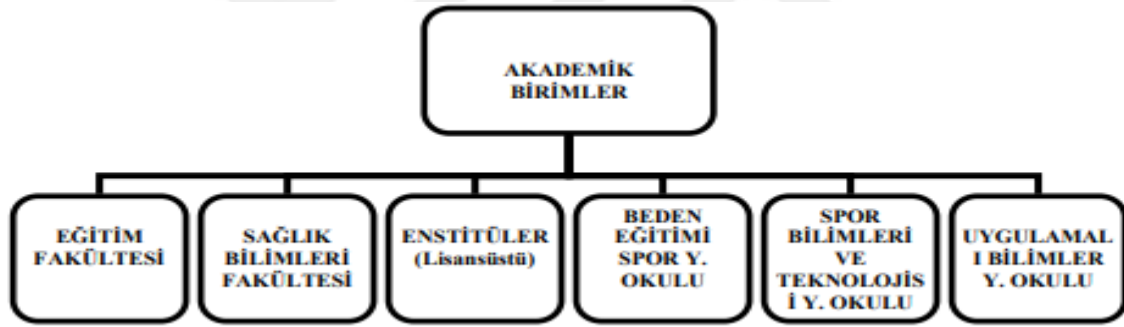
“1932 yılında beden eğitimi öğretmenlerine olan talebin artması üzerine Gazi Ortaokulu ve Eğitim Koleji Beden Eğitimi Bölümünü açmıştır. 1967 yılında İstanbul’da, 1974 yılında İzmir’de ve 1978 yılında Diyarbakır’da beden eğitimi öğretmeni yetiştirmek üzere "Atatürk Eğitim Enstitüsü" kurulmuştur. Ayrıca 1974, 1975 ve 1976 yıllarında Ankara, İstanbul ve Manisa’da antrenör ve spor yöneticisi yetiştirmek üzere "Gençlik ve Spor Akademisi" kurulmuştur. Beden Eğitimi, Egzersiz ve Rekreasyon Anabilim Dalı beden eğitimi ve sporu yaygınlaştırmak ve lisansüstü eğitim vermek amacıyla 1976 yılında Ege Üniversitesi’nde, 1979 yılında ise Orta Doğu Teknik Üniversitesi’nde açılmıştır (Şimşek, Göde ve Erdem, 1999).

1982 yılında Yüksek Öğretim Kurumu’nun (YÖK) kurulmasıyla birlikte spor akademileri ve enstitülere bağlı tüm beden eğitimi ve spor bölümleri Eğitim Fakülteleri içerisinde Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerine dönüştürülmüştür. Bu kararla birlikte, Eğitim Fakültesi olmayan üniversitelerde Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerinin açılmasına

karar verilmiş ve bu karara bağlı olarak, Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu kapatılmıştır. Ancak daha sonraki yıllarda bu karara uyulmayarak, Fen-Edebiyat Fakülteleri bünyesinde de Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerinin açılmasına karar verilmiştir. Spor eğitiminde 1982 yılındaki organizasyonun en önemli yanı; diğer bilim dallarında olduğu gibi, Beden Eğitimi ve Spor alanında da ilk kez Anabilim Dalı yapılanmasının geliştirilmiş olmasıdır (Açıkada, 1997).

1992 yılından itibaren ise bölümlerin yanı sıra rektörlüklere bağlı Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları açılmaya başlanmıştır (Çankaya, Erden ve İlhan, 2007).

Beden Eğitimi ve Spor alanındaki akademik birimlerin amaçları, ülkemiz sporuna ve insanların sağlıklı gelişimine katkı sağlamak, bu alanda eğitim almak isteyen bireylere akademik/pedagojik formasyon bilgi ve becerisini kazandırmaktır (Yıldız, 2005). Üniversitelerde spor alanında lisans ve lisansüstü düzeyde eğitim veren akademik birimler Şekil 2.1’de belirtilmiştir.



Şekil 2.1. Üniversitelerde Spor Eğitimi Veren Akademik Birimler (Devecioğlu vd. 2011)

Bu akademik birimlerde yer alan bölümler / programlar ise Enstitüler (Doktora/Yüksek Lisans), Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi, Spor Yöneticiliği, Rekreasyon, Spor Bilimleri olarak eğitim vermektedirler (Devecioğlu vd. 2011).

2.1.1. Üniversitelerin spor eğitimi veren kurumlarının yapıları ve bölümleri

Spor eğitimi veren akademik birimlerde genel olarak beden eğitimi ve spor öğretmenliği, antrenörlük eğitimi ve spor yöneticiliği olmak üzere 3 farklı bölüm yer alır. Bu bölümlerde bireylere hem ortak alan dersleri hem de bölümlere özgü dersler sunulmaktadır. Bunların yanı sıra bazı üniversitelerde “Rekreasyon” ve “Spor Bilimleri” bölümleri de yer almaktadır (Aloğlu, 2020).

Beden eğitimi ve spor yüksekokullarının (BESYO) rektörlüğe bağlı kurumlar olarak kararname ile açılmaya başlaması 1992 yılından sonra gerçekleşmeye başlamıştır ülkenin neredeyse tüm üniversitelerinde hızlıca açılmıştır. Tüm bunlara ek olarak farklı branşlarda alanında uzman yetiştirmek için Antrenörlük Eğitimi bölümü, sporun içinden gelerek sektöre hâkim yöneticiler için Spor Yöneticiliği bölümü ve birçok farklı etkinlik yelpazesine uzman yetiştirmek için Rekreasyon bölümleri yapılandırılmıştır (Salici, 2010).

2.1.1.1. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü

Ülkemizde ihtiyaç duyulan beden eğitimi ve spor öğretmenlerini yetiştirmek amaç edinilmiştir (Aloğlu, 2020). Bölüm mezunlarının iş ve meslek alanları şu şekildedir; MEB'e bağlı okul öncesi, ilk ve orta öğretim kurumları, GSB'nin merkez ve taşra teşkilatları, engelli bireylere yönelik sportif eğitim veren kurumlar, sağlıklı yaşam amaçlı yapılan organizasyon ve uygulamalar (Adatepe, 2018). Bölüm çerçevesinde bireylere genel kültür, formasyon ve alan bilgisine yönelik eğitim verilmekte ve öğrenciler öğretmen adayı olarak yetiştirilmektedir (Yıldız, 2005).

2.1.1.2. Antrenörlük bölümü

Bölüm temelinde spor branşlarına yönelik alanında uzman eğitimciler yetiştirmeyi amaçlar (Aloğlu, 2020). Antrenman eğitimi alanında dersler ağırlıklı olup, kamu ve özel spor örgütlerinin farklı branşlarına antrenör yetiştirilmektedir (Devecioğlu vd. 2011). Spor eğitimi veren üniversitelerde bireyler lisans eğitimleri süresince hem genel spor bilgisi alırlar hem de temel bir branş edinme sürecine girerler. Tüm bunların yanı sıra sporcu sağlığı ve beslenmesi, ilk yardım, sporcu anatomisi gibi konularda öğretim programları içerisinde mevcuttur. Bölüm mezunları, GSB merkez ve taşra teşkilatlarında, MEB'e bağlı okullarda, amatör ve profesyonel spor kulüplerinde antrenör ve yardımcı antrenör olarak çalışırlar. Ayrıca özel spor salonlarında ve turizm sektöründe sportif aktivitelerin öğretilmesinde ve organizasyonlarda görev alabilirler (Aloğlu, 2020).

2.1.1.3. Rekreasyon bölümü

Bölümün temel amacı; öğrencilerine rekreasyon programlarına yönelik genel kültür, alan bilgisi, yöneticilik ve eğiticilik donanımları kazandırarak her anlamda ihtiyaçları karşılayabilecek mezunlar yetiştirmektir (Adatepe, 2018). Rekreasyon bölümlerinde alana özgü eğitimler verilmekte ve spor animatörü ile farklı spor branşlarına lider

yetiştirilmektedir (Devecioğlu vd. 2011). Bölüme dair öğretim programlarının içeriğinde, egzersiz ve sporun bilimsel temelleri, sporun biyolojik ve tıbbi alanla ilgili sağlık bilimleri, rekreasyonun psiko-sosyal alanına yönelik davranış bilimleri, rekreasyonun uygulamalı yönlerini ele alan spor dalları, rekreasyon eğitimi irdeleyen eğitim bilimleri ve rekreasyonun yönetsel ve organizasyon yanı ile ilgili yönetim bilimleri dersleri mevcuttur (Cerit, 2008).

2.1.1.4. Spor yöneticiliği bölümü

Bölümün amacı, spor endüstrisi ve uygulamaları içerisinde yer alan organizasyonlarla birlikte kamu ve özel sektörde yer alan spor ile ilgili kurum ve kuruluşlara hizmet verebilecek nitelikli eleman yetiştirmektir (Aloğlu, 2020). Spor yöneticilerinin kurumda etkin bir rol oynaması için gerekli bilgi ve donanımına sahip olması önemlidir. Kurumun girdi, çıktı ve mali durumunu en etkili şekilde yönetebilmesi için iktisat, işletme, muhasebe, pazarlama ve finans gibi alanlara hâkim olmalıdırlar. Bu eğitimler hem seminer ve hizmet içi eğitimlerde hem de mezun olunan üniversitelerin öğretim programlarında yer almaktadır (Pekel, 2016). Bölüm kapsamında ağırlıklı olarak spor yönetimi ve işletmeciliğine yönelik eğitim verilmekte olup sektörün bu alana ilişkin kademeleri için eleman yetiştirilmektedir (Yıldız, 2005). Bölümün temel hedefi, Türkiye’de sporda söz sahibi olacak kişileri yönetim bilimlerinin temelleri ile yetiştirilmesini sağlamaktır (Adatepe, 2018). Böylece son dönemlerde spora dair gündemde çok önemli bir alana sahip olan sportif eğitim uzmanları yetişmektedir. Bölüm mezunlarının iş yelpazesi ise; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüklerinde mevcut birimler, sağlıklı yaşama yönelik organizasyonlar, turistik oteller, 500’den fazla memur istihdamı olan özel ve kamu kurumları ve yerel yönetimlerin ilgili alanları şeklindedir (Çevik, 2017).

2.2. İletişim ve İletişim Becerileri

2.2.1. İletişimin tanımı

Sosyal bir varlık olarak çevresiyle sürekli etkileşime ihtiyaç duyan insanın kendisini sosyal bir varlığa dönüştürmesini sağlayan en önemli faktör iletişimdir (Koca, 2014). Tek tip bir iletişim tanımı yapmak zordur çünkü hayattaki her şey iletişim kavramının kapsamına girer. Bu kavram yaygındır ve birçok farklı alanın eseridir. Farklı disiplinler üzerinden tanımlamalar da kriterler üzerinde fark oluşturmıştır (Deniz, 1990).

İletişim kelimesi, dilimizde "ortak" anlamına gelen Latince "communis" kökünden gelen "communication" kelimesinin karşılığı olarak ifade edilmektedir (İşler, Dalkılıç ve Çoban, 2017).

TDK'nin tanımına göre iletişim “bilgi, duygu ve düşüncelerin çeşitli türden yol ve yöntemler aracılığıyla karşı tarafa aktarılması ile etkileşim ve haberleşmenin sağlanması” olarak ifade edilmektedir (Türk Dil Kurumu [TDK], 2022). İletişim, bireylerin ve toplulukların tutum ve davranışlarını etkileyerek insanlar arasında duygu ve fikir alışverişini sağlamayı amaçlayan eylemdir. Başka bir deyişle iletişim, insanlar arasında bilgi alışverişi yapmak için tasarlanmış ilişkisel bir sistemdir (Aksoy, 2019). İletişim, bireylerin, çevrelerindeki tüm canlı ve sosyal bireylerle ilgili duygu ve düşüncelerini paylaşabilecekleri, öğrenme gibi eylemler gerçekleştirebilecekleri güçlü bir araçtır (Erdoğan, 2019).

Özetle "bilgi üretme, iletme ve yorumlama süreci" iletişim olarak ifade edilebilir (Dökmen, 2005). Başka bir tanımda ise iletişim, anlam yaratma, ortak paydalar bulma ve gönderilen mesajların iletilmesinde belirli oranlar oluşturma sürecine denir (Bayram, Göker, Sarıkaya ve Öztürk, 2017). Gökçe ve Baskan (2012)' a göre iletişim; bireyin çevresindekileri etkilemesine, varlığını benimsemesine, amaçlarına ulaşmasına ve kişisel ihtiyaçlarını karşılamasına yardımcı bir araç olarak tanımlanmaktadır.

Bu tanımlardan hareketle iletişim “özellikleri fark etmeksizin iki varlık arasında hislerin, düşüncelerin, verilerin, yeteneklerin ve olayların paylaşılması” olarak ifade edilir (Bilgin, 2020).

Tüm tanımlardan hareketle genel anlamda iletişimle ilgili şunlar dile getirilebilir;

- Etkileme ve ikna etme sanatıdır.
- Bir hayat değerine dokunur.
- Bir fikir alışverişi toplantısıdır.
- Semboller aracılığıyla bilgi, duygu ve düşüncelerin iletilmesi.
- Kaynağın davranışını etkileyen mesajın iletilmesidir. Bu, anlam yaratan iki yönlü bir süreçtir.
- Planlı ve programlı bir eylemdir.
- Karmaşık bir süreçtir.
- Karşılıklı anlaşma sürecidir.
- Bilgi alışverişidir.
- Duygular, düşünceler, tutumlar ve yargılarla ilgili ifadeler içerir.

- İletişim, iki veya daha fazla kişi olduğunda gerçekleşir.
- İnteraktif bir süreçtir (Acıbaş, 2018).

İletişim, insanların birbirleriyle kurdukları ilişkilerin temelidir. İletişim, doğumdan ölüme kadar her sürecin ayrılmaz bir parçasıdır. Sağlıklı bir toplum, sağlıklı ilişkiler geliştirilmesine bağlıdır. Sağlıklı ilişkiler ise sağlıklı iletişim sonucu gerçekleşir. İlişkilerde mesajların doğru anlaşılması ve iletilmesi, bireyin iletişim kurma yeteneğini ortaya çıkarır. İletişim günlük hayatımızın her anında vardır. İletişimde sergilediğimiz davranışlar da sosyal ilişkilerin seviyesini gösterir. Toplumdan bağımsız olarak, iletişim kavramı anlaşılmalı ve her düzeyde etkili iletişim kurulmalıdır (Aydın, 2012). İletişim hem topluma hem de bireylere hizmet eder. İletişim, toplumdaki bireylerin ortak deneyimlerini paylaşır, kültürel özgünlüğü nesilden nesile aktarır ve bireylere sosyal sorumluluğu öğretir. İletişim, sosyal kültürün şekillenmesinde önemli bir faktördür (Preuschoft ve Schaik, 2000).

İnsanlar doğuştan itibaren bilinçli ya da bilinçsiz diğer insanlarla iletişim kurar ve etkileşime girerler. Bireyler sadece kelimelerle değil, sessizlik, bakış, oturuş, duruş ve hareketlerle de çevresindekilere mesaj iletebilmektedir. İnsanlar doğası gereği sosyal varlıklardır. Bu varlığı sürdürmek için toplumdaki diğer bireylerle iletişim kurulmalıdır (Aksoy, 2019). İletişim; duygu ve düşüncelerin bir kaynak aracılığıyla alıcıya belirli bir kodlama yoluyla gönderilmesi ve alıcının kaynaktan toplanan mesajı açıp kaynağa geri bildirimde bulunmasıyla oluşur. Cümleden de anlaşıldığı gibi, kaynak, alıcı ve mesaj iletişimin temel unsurlarıdır ancak iletişim, bir mesaj üzerinde anlaşmaya varıldığında ve alıcı tarafından toplandığında gerçekleşir (Sungur, 2018).

2.2.2. İletişimin özellikleri

İletişim kişilerarası etkileşimin aracı olduğu için en temel ihtiyaçlardan biridir ve kendine özgü bazı temel özellikleri vardır. Bu özellikler şu şekilde sıralanabilir;

- İletişim insan davranışları sonucu meydana gelir.
- İletişim dinamik bir olgudur. İletişim, kültürel yapılardaki değişikliklere paralel olarak değişmektedir. Zamanla, bazı kavram ve kelimelerin yerini yenileri alacaktır.
- İletişim belirli kalıplara dayanır. İletişim kalıpları, gruplar tarafından hâkim kültürel yapılarına göre oluşturulur ve kabulleri oranında süreklilik kazanır. İletişimde kullanılan kelimeler ve özel karakterler bir bölgenin haritası gibidir. Bir bölgenin haritası o bölgenin tüm özelliklerini yansıtmaz, ancak ayırt edici özelliklerini

yansıtır. İletişimde kullanılan deyimler, kelimeler ve semboller farklı anlamlara gelebilir. İnsanların hemfikir olması ve dolayısıyla mesajın etkili olması için bir iletişim modeli gereklidir. Semboller ve kısaltmalar, iletişim kalıpları iyi organize edilmişse anlamlıdır (Milli Eğitim ve Öğretimin Güçlendirilmesi Projesi [MEGEP], 2011).

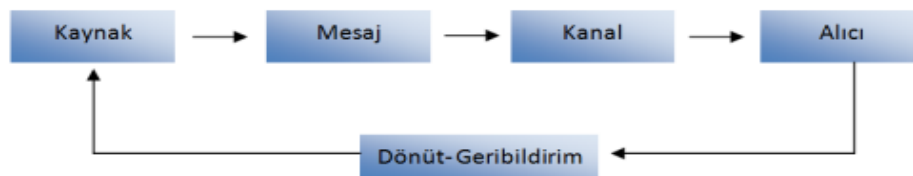
İletişimin temel özellikleri şunlardır:

- İletişimde karşılıklı etkileşim ve aktif olma söz konusudur.
- İletişim aracılığı ile mesaj gerek sözlü gerekse sözsüz şekilde aktarılır. Bu mesajları nasıl aldığımız, algımız tarafından belirlenir.
- İletişim kişiye değil, kişiyle yapılır.
- Her zaman, her yerde iletişim kurulabilir.
- İletişimin amacı çevresel etkidir.
- İletişim, anlamı paylaşmakla ilgilidir.
- İletişim çeşitli katmanlarda gerçekleşir (Eroğlu, 2019).

2.2.3. İletişim süreci ve öğeleri

Bir olayda, onu önceki olaydan farklı kılan sürekli bir değişikliğe "süreç" denir. İletişim de kişinin dünyaya gelişi ile başlar ve ölüme dek devam eder. Bu süreçte bireyin iletişim becerisi, toplumla ilişkileri, sosyal yapı gibi faktörlerden etkilenir ve birey de iletişime bağlı olarak farklılıklar gösterir. Ayrıca, insanların farklı bağlamlarda yaptıkları her iletişim bir süreç olarak hareket eder ve genel iletişim sürecinde bir aşamayı temsil eder (Aksoy, 2019).

Sosyal varlıklar olarak bireyler, iletişim unsuru olmadan yaşayamazlar. Yaşamın her anında var olan iletişim sürecini oluşturan beş temel öge vardır (Avcı, 2016).



Şekil 1.2. İletişim Süreci ve Temel Öğeleri (Ergin, 2020)

2.2.3.1. Kaynak (Gönderici)

İletişim sürecinin başlangıç ögesi kaynaktır. Kaynak birçok mesaj ya da bilgiyi gönderen ve paylaşan kişi ya da şeydir. Bu süreçte kaynak kendini ifade eder. Kaynağın kendini anlatması için öncelikle kendini anlaması daha sonra ise iletişime geçeceği kişi, grup ya da kitleyi tanıması gerekir. Tüm bunlar sürecin etkinliği için önem arz eder (Güller, 2007).

İletişim sürecinin doğası gereği öncelikle duygularımızı, düşüncelerimizi, görüşlerimizi, bilgilerimizi ve ihtiyaçlarımızı iletme istediğimiz bir kaynağa ihtiyaç duyarız ve onunla başlarız. Kişilerarası veya yüz yüze iletişim, çoğunlukla ve en önemlisi, dil aracılığıyla olur. Kitle iletişiminde ise kitle iletişim araçları aracılığıyla gerçekleşir. Her iki durumda da kaynak, istasyonun kodlayıcısıdır. Başka bir deyişle, ilişkisinde paylaşmak istediği bilgileri, duyguları ve görüşleri alır ve iletişim kurmasına izin verecek şekilde ifade eder (Yüksel, 2008).

Tam anlamıyla etkili bir iletişim kurulabilmesi için kaynağın, ses, sözcük, beden ve yüz gibi imgeleri iyi bir şekilde kullanması gerekir. Bunların yanı sıra kaynak; temsil eden iletişim araçlarını (yerleşim planı, harita, fotoğraf, çizim, kitap, plan vb.) da verimli bir şekilde kullanabilmelidir. Dilin ifade edildiği ilk ve alt anlamlarını etkili kullanabilmelidir (MEGEP, 2011).

2.2.3.2. Mesaj (ileti)

Kaynaktan alıcıya iletilen her türlü (sembol, bilgi, duygu veya düşünce) iletidir. Mesaj, gönderenin fikir ve isteklerinin sembollere dönüştürülmesidir (Avcı, 2016).

Gönderen kişinin alıcıya uygun mekân ve zamanda ilettiği veriye mesaj denir. Kaynak gönderilen mesaja özel anlamlar katabilir. İletinin orijinal hali ile alıcının algıladığı mesaj arasındaki farklılık, iletişimin güçlü ya da zayıf olduğunu anlaşılır kılar. Etkili bir iletişimin gerçekleşmesi için, mesajın hem kaynak hem de alıcı tarafından anlaşılır olması ve her ikisinin de aynı anlamları çıkarması önemlidir (MEGEP, 2011).

Mesajın geçerliliğini sağlamak için dikkate alınması gereken faktörler vardır. Bu faktörler:

- Gönderilen mesajın anlaşılır olmasına özen gösterilmelidir.
- Mesajların açıklık anlayışıyla iletilmesi sağlanmalıdır.
- Mesajı göndermek için doğru zamanlama seçilmelidir.
- Mesajlar uygun kanaldan gönderilmelidir.

- Mesaj, alıcıya duyulacak şekilde sesli olarak iletilmelidir.
- Mesaj, alıcı ve gönderen arasında olmalıdır (Aydın, 2020).

İletişimin temel yapı taşı olan ileti kaynak tarafından alıcıya iletdikten sonra alıcı tarafından işlenir ve kaynağa tekrar aktarılır. Süreç içerisinde iletinin alıcı vasıtasıyla işlenmesini pratik hale getiren birtakım özellikler bulunmaktadır. Bunlar; ileti alıcıda merak ve gereksinim uyandırmalıdır, açık, anlaşılır olmalı ve doğru zamanda ve uygun kanal aracılığıyla gönderilmelidir (Gönen, 2015).

2.2.3.3. Kanal

Bir iletişim sürecinde düşük entropili (yanıltıcı) ve uyarı niteliğindeki mesajların iletiildiği fiziksel ortam anlamına gelen kanal, ortamı içerir, ancak tek ortam değildir (Güller, 2007).

İletişim yollarının en temel olanı beş duyu organı olarak tanımlanabilir. Bunlar doğal kanallardır ancak bu duyumlara ulaşmak için genellikle yapay kanallara ihtiyaç duyulur. Günümüz kanallarının teknolojik üstünlüğü, özellikle büyük mesafelerde kitlelere iletilmesi amaçlanan mesajlar söz konusu olduğunda son derece önemli hale gelmektedir. Bu kanalların radyo, gazete, broşür, televizyon vb. birçok formal ve informal örneği vardır (Karagülle, 2018).

İletişim çok kanallı bir süreçtir ve her duyu organı farklı bir iletişim kanalıdır. Bir kaynaktan gelen bir mesaj en az bir duyu organına gönderilmelidir. İletişim sürecine ne kadar çok duyu organı katılırsa, iletişim o kadar etkili olur (Karatekin, 2018).

2.2.3.4. Alıcı

İletişim sürecini oluşturan ve iletişimin kritik bir aşamasında yer alan unsur alıcıdır. Gönderilecek mesajın göndericisi, belirli bir amaca ulaşmak için çeşitli iletişim kanalları aracılığıyla alıcıya semboller sunan mesajlar gönderir. Mesajlar sözlü, yazılı veya sembolik olabilir. Mesajın alıcıya gönderilmesi iletişim sürecini başlatmak için yeterli değildir. İletişimin gerçekleşebilmesi için alıcının mesajı süzgeçten geçirmesi, kendi duygu ve düşüncelerinden yola çıkarak mesaja kendi deneyimine göre yeni bir anlam yüklemesi, bu anlamı sembol ve işaretlerle mesaja dönüştürmesi ve göndericiye iletmesi gerekir (Gülüm, 2019). Böylece, alıcının doğası ve özellikleri dikkate alınarak iletişim sürecinde oluşturulan bir mesajın, sağlıklı bir aktarımı sağlanabilir ve amacına ulaşabilir (Karagülle, 2018).

İletişim sürecinde gönderici mesajının hedefi olarak kabul edilebilir. Gönderici, alıcı üzerinde işlem yapmak için bir mesaj gönderir. Bu açıdan iletişim sürecinde alıcı, mesajı gönderen ile aynı semantik konfigürasyonda olmalıdır (Özgözcü, 2008).

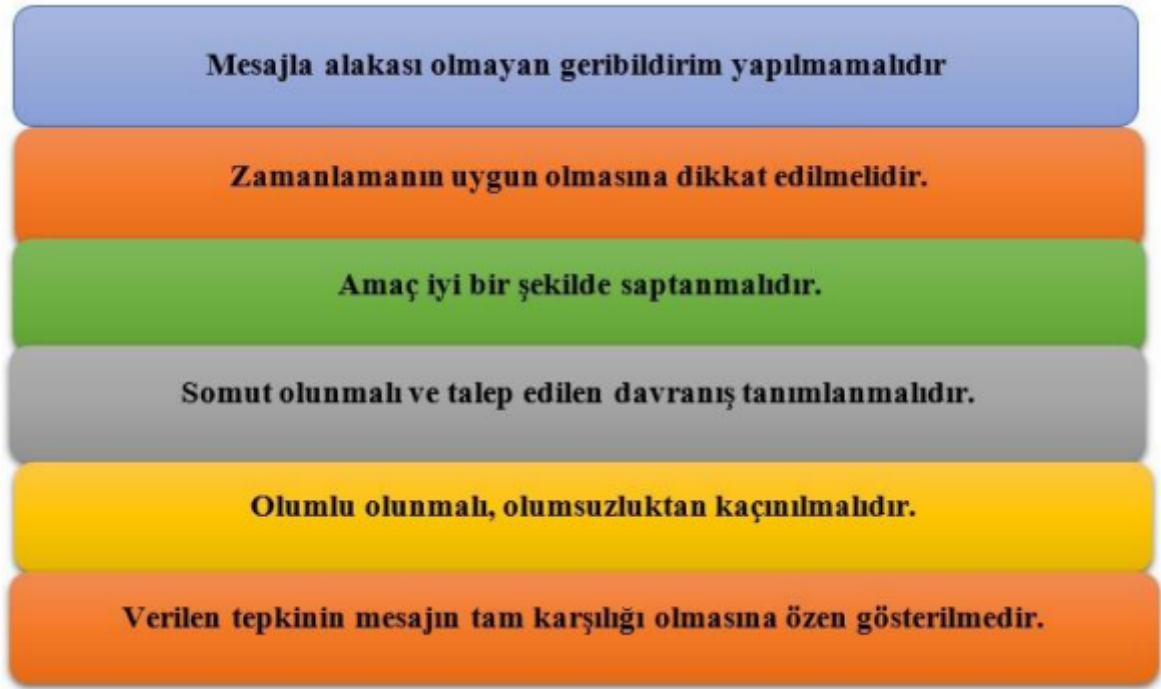
İletişim sürecinde mesajın göndericisi kadar alıcısı da önemlidir. Kaynağın gönderdiği mesajın başarısı, hedefin kodu doğru bir şekilde çözebilmesine ve geri bildirim sağlayabilmesine bağlıdır. Hedefin bilgisi, düşünceleri ve deneyimleri, inançları ve tutumları, ihtiyaçları, arzuları ve hedefleri, hedefin kültürel ortamı, hedefin dil yeterliliği ve diğer faktörler, kaynak tarafından iletilen kodu deşifre etme yeteneği için etkileyici bir faktördür (Gönen, 2015). Bununla birlikte etkili iletişimin en önemli belirleyicilerinden biri olan alıcı, kişisel özellikleri ve iletişim becerileri ile bu süreçte kilit rol oynamaktadır (Durmuş, 2020).

2.2.3.5. Geri bildirim (dönüt)

Geri bildirim, iletişim sürecinin son kısmı olarak kabul edilebilir. Geribildirim, hedef tarafından gönderilen mesajın alıcı tarafından yansıması, yani alıcının mesajın etkisine verdiği tepkidir. Aslında, geri bildirim süreci alıcı ve hedefin rollerini değiştirir. Bir anlamda geri bildirim, alıcı tarafından gönderici rolünde gönderilen bir mesajdır, ancak önceki mesajla ilgilidir (Özgözcü, 2008).

Geri bildirim, alıcı ve gönderici arasındaki bilgilerin geri akışıdır. Bu şekilde gönderen, mesajın anlaşılıp anlaşılmadığını anlayacaktır. İletişimin geri bildirimi yoksa "tek yönlü iletişim", iletişimin geri bildirimi varsa "çift yönlü iletişim"dir. Geri bildirim, iletişim sürecini etkileyen bir kontrol mekanizmasıdır (Tomaç, 2009). Geri bildirim örnekleri, kişisel iletişimde karşı tarafın jestlerini ve yüz ifadelerini ve yazma durumunda cümlelere verilen yanıtları içerir (Durmuş, 2020).

Geri bildirim ile iletişim kavramı tek taraflı olmaktan çıkar. Geri bildirimin varlığı, iletişimin iki yönlü olduğunu gösterir. Ancak göndericinin gönderdiği mesaj alıcı tarafından istenilen ses seviyesinde duyulamıyorsa iletişim süreci anlatılamaz. Alıcı mesajı yanlış tanımlasa bile bir iletişim oluşur ancak, mevcut iletişim kusurludur (Özbalta, 2018). Geribildirimde bulunulurken uyulması gereken bazı ilkeler vardır.



Şekil 2.3. Geribildirim İlkeleri (Mısırlı, 2021)

2.2.4. İletişim türleri

İletişim; kendini, başkalarını, çevresini, toplumu tanımak ve yaşamını sürdürmek için insani bir ihtiyaç olup hayatımızda önemli bir fenomendir. Bu bağlamda iletişim, insanlar arasında anlatma ve anlama bilimi olarak görülebilir (Orta, 2009). İnsanlar, herhangi bir konuda veya amaçla iletişim ihtiyaçlarını karşılamak için çeşitli iletişim yöntemlerine yönelirler (Kurt, 2019). Bu bölümde iletişim türleri beş ana başlık olarak ele alınmıştır.

2.2.4.1. Kişi içi iletişim

Genel haliyle birden fazla kişi arasında gerçekleşen iletişim kişinin kendisini değerlendirmesi kendi durumu üzerinde düşünmesi durumunda kişi içi iletişim olarak ifade edilir (Kurt, 2019).

Kendiniz için düşünmek, kafanızdaki belirli bir durumu tartışmak, bir karar vermek, kendinizle çatışmak vb., kişinin kendisiyle iletişim kurması olarak kabul edilebilir. Aslında kendi kendisiyle iletişim, tüm boyutlarda iletişimin temelidir. Bunun nedeni, insanların iletişim eylemine girmeden önce kafalarında taslaklar oluşturmalarıdır. Örneğin; biriyle tanışmaya karar vermek, ne diyeceğini düşünmek, kiminle nasıl iletişim kuracağını organize etmek vb. Kendimizle olan problemlili veya problemsiz iletişim, çevremize ve diğer insanlarla olan iletişimimize de yansır. Kişi kendi içinde uyumsuzluk ve çatışma

yaşadığında bunu çevresindekilerle olan iletişimine de yansıtır. Saldırgan, depresif, aşırı enerjik, aşırı sevimli, aşırı yabancılaşmış, güvensiz, aşırı kendine güvenen, seilmeyen, aşırı sevilen veya saygı duyulan, bencil vb.duygu durumları meydana gelebilir. İç iletişimdeki kişisel sorunların çoğunun iletişim durumunun nedeni olduğu yadsınamaz bir gerçektir (Güngör, 2011).

2.2.4.2. Kişilerarası iletişim

Kişilerarası iletişim, bir kişiden diğerine bilgi, duygu ve düşüncelerin iletilmesi süreci olarak tanımlanır. Bu sürecin işlemesi için iletişim sağlanmalıdır. Sağlanan iletişim, amaca yönelik etkileşime açık, davranış değişikliği üreten bir süreç olarak da ifade edilmektedir (Orta, 2009). Tanımından da belirtildiği gibi, bireylerin kendileri dışındaki insanlarla yaptığı iletişimdir, dolayısıyla günlük hayatta en yaygın iletişim şeklidir (Avcı, 2016).



Şekil 2.4. Bireylerarası İletişim Sınıflaması (Durmuş, 2020)

Kişilerarası iletişimin sınıflandırmasına göre, dilin kullanımını ifade eden sözlü iletişim, sesli iletişim ve diller arası iletişim olarak ikiye ayrılabilir. İletişimde söylenen "ne" sözlü iletişim alanıyla ilgilidir, "nasıl" söylendiği ise dil ötesi iletişim ile ilgilidir. Ses kalitesi hakkında her şey; ses tonu, ses hızı, güç, tonlama, duraklamalar ve benzeri özelliklerin tümü dil ötesi kapsamındadır. Dil kullanımı dışındaki iletişim türleri sözsüz iletişim alanına aittir. Yüz ifadeleri, göz teması, jestler ve duruşlar yüz-beden iletişimi ile ilgilidir. Sözsüz mesajları iletmenin yollarından biri fiziksel temastır. Kişisel alan ve mesafe kullanımını ifade eden mekân kullanımı da sözsüz iletişim araçlarından biridir. Sözsüz iletişim başka bir deyişle giydiğimiz kıyafetlerden, kullandığımız kokulardan,

taktığımız takılara kadar çeşitli nesneler kullanarak başkalarına mesaj göndermektir (Aydın, 2012).

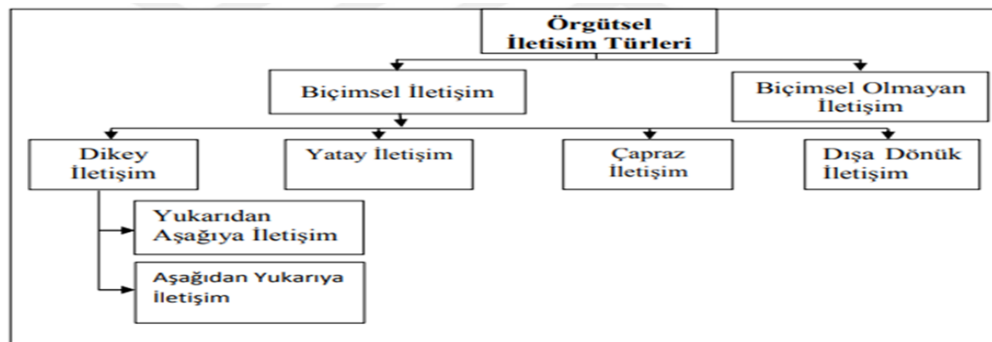
Tubbs ve Moss, iletişimin kişilerarası iletişim olarak kabul edilebilmesi için üç kriterin gerekli olduğunu dile getirir;

- Kişilerarası iletişimdeki katılımcılar, birbirleriyle belirli bir derecede yakınlık içinde yüz yüze gelmelidir.
- Katılımcılar arasında tek yönlü değil, iki yönlü bir mesaj alışverişi gereklidir.
- Söz konusu iletişim, doğası gereği sözlü ve sözsüz olmalıdır; bunların dışında kalan iletiler (yazışmalar vs.) kişilerarası iletişim sayılmaz (Dökmen, 2005).

2.2.4.3. Örgütsel iletişim

Örgüt, belirli bir amaca ulaşmak için insanların faaliyetlerinin iş bölümü açısından koordine edildiği ve çevre ile etkileşime girdiği bir yapı olarak tanımlanabilir. Çevre ile etkileşime giren organizasyonların hiyerarşik bir düzeni vardır. Bu nedenle, bir organizasyon içindeki insanlar, önceden tanımlanmış bazı rolleri doldurarak bu rollerin gereksinimlerini karşılamaya çalışırlar. Kuruluş şeması, kuruluştaki insanlar, yöneticiler ve astlar arasındaki ilişkilerin nasıl olacağını tanımlar (Ulukan, 2012). Örgüt içinde ve dışında iç ve dış bilgi ve fikirlerin transferidir. Örgütsel sistemleri birbirine bağlama ve uyumlu hale getirme sürecidir (Avcı, 2016). Bir organizasyon içinde haber ve bilginin yayılmasını sağlayan örgüt içi iletişim, aynı zamanda insanlar ve süreçler arasında bir köprü görevi görür. Bir organizasyonu açık sistem anlayışı çerçevesinde işleyen bir yapı olarak düşünersek, iletişimsiz bir organizasyon ayakta kalmaz (Kocabaş, 2005).

Örgütsel iletişimin yapısı düşünüldüğünde formal (resmi) ve informal (doğal) iletişim türleri ortaya çıkmaktadır (Durmuş, 2020).



Şekil 2.5. Örgütsel İletişimin Sınıflandırılması (Sökmen, 2021)

Örgüt içi iletişim araştırmaları çerçevesinde yatay, dikey, kesitsel ve çift yönlü iletişimde tarafsız, bireysel statü ve katılımı sağlayan, sağlıklı bir çalışma ortamı ve ekip ruhu yaratan, yaratıcılığı teşvik eden ve çalışanların geleceğe iyimser bakmasını sağlayan konular ele alınmalıdır. Bir kuruluşun dış iletişim çabaları söz konusu olduğunda, resmi iletişimin en etkili biçimlerinden biri halkla ilişkilerdir. Halkla ilişkilerin yanı sıra, özellikle kâr amacı gütmeyen kuruluşlar için reklam, kişisel satış, promosyon, markalaşma, ambalajlama, doğrudan pazarlama, fuarlar ve sponsorluklar gibi girişimler de bu kapsamda değerlendirilmelidir. (Kocabaş, 2005).

2.2.4.4. Grup iletişimi

Sosyal hayatın bir parçası olan gruplar, onu oluşturan insanlar üzerinde olumlu veya olumsuz bir etkiye sahip olabilir ve bazı özelliklerle karakterize edilen insanlar da grubu etkileyebilir. Aile, sosyal, ekonomik, dinsel veya mesleki birçok grup türüne dahil olmak mümkündür ve bireyler dahil oldukları grupları düşünce tarzları ile etkilemektedirler (Kurt, 2019).

İletişim gruplarının avantajları şu şekilde açıklanabilir.

- İletişim gruplarına katılanların, grup içinde düşüncelerini ifade etme olasılıkları daha yüksektir.
- Gruptaki insanlar, duygu ve düşüncelerini ifade ettikten sonra grup üyelerinin nasıl tepki vereceği konusunda endişelenmezler.
- Gruba katılanların grup üyelerine saygı ve güven duyması kolaylaşır.
- Gruba katılanlar, duygu ve düşüncelerini iletmede önemli ilerleme kaydederken, diğer grup üyelerinin ifade ettiği duygu ve düşünceleri daha kolay anlar ve iletişim becerileri gelişir.
- Grup üyeleri çevrelerinin kendilerini nasıl değiştirdiğinin ve çevrelerini nasıl değiştirdiklerinin farkına varırlar.
- Grup üyelerinin davranış tarzı, bağımsız fikirlere ve gerçeklere olan olgunluklarını gösterir.
- Grup konuşmalarındaki tartışmaları geri beslemek, çeşitli teknik ve taktik bilgileri öğrenmenize yardımcı olur.
- Bilimin ortaya koyduğu benzersiz düşünce ve deneyimler sayesinde grup dışında grup sohbetlerine katılanların yaşamları ve hareketleri de değişmektedir. Buna bağlı olarak sporcunun sosyalleşme süreci de artar.

- Sporcuların grup sunumunda yer alan sporun tüm detaylarını bilmeleri, sporcuların performansını artırmada önemli bir faktördür (Cüceloğlu, 2019).

2.2.4.5. Kitle iletişimi

Dökmen'e (2005) göre kitle iletişimi, belirli hedefler aracılığıyla bilgi veya semboller oluşturma, bu mesajları birçok bireyin oluşturduğu topluluklara iletme ve bu bireyler aracılığıyla mesajları yorumlama sürecidir. Kitle iletişiminde çıkış ve varış yeri arasındaki kanala "kitle iletişim araçları" denir. Nesneler ve olaylar hakkında bilgi, duygu ve düşünceler kitle iletişim araçları (medya adı altında dergi, gazete, radyo, televizyon ve internet) aracılığıyla iletilebilir.

Kitle iletişimi üç temel özellikten oluşur;

- Habercilik,
- Yönetime katılma,
- Öğreticilik (Cüceloğlu, 2019).

Toplumsal yapıların ortak paydada buluşması ve bu ortaklığın sürdürülmesi için kitle iletişimine; bunun gerçekleşmesi içinse kitle iletişim araçlarına gereksinim duyulur (Şah, 2013).

2.2.5. İletişim engelleri

İletişim süreç olarak hem zaman alıcı hem de karmaşık bir iştir. Fakat süreci iyi bir şekilde anlamak ve etkin bir halde kullanmak mümkündür. Bunu yapmanın en önemli adımlarından biri, etkili iletişimin önündeki engelleri tanımak ve bunları aşmanın yollarını bulmaktır (Gönen, 2015).

Fiziksel Engeller	• Mesajın iletilmesine mani olan çevresel engelleri ifade etmektedir.
Kişisel Engeller	• Ön yargılar, duygular gibi bireyin toplumsal değerlerinden oluşan engel tipleridir. • Bir mesajın birey tarafından algılanışı yaşadıklarından ve sahip olduğu değerlere göre farklılık göstermesinden dolayı yorumlanan mesajlarda kişisel önem kazanmaktadır. Söz konusu mesajlarda bireyler duydukları gibi değil arzu ettikleri biçimde algılamaktadır.
Anlamsal Engeller	• Simgesel yapıların meydana getirdiği sınırlar sebebiyle ortaya çıkan engellerdir.

Şekil 2.6. İletişimde Engel Tipleri (Özbalta, 2018)

İletişim sürecinde etkili iletişimi engelleyen birçok faktör vardır. Temel olarak iki tür iletişim engeli vardır: yapıcı engeller ve yıkıcı engeller. Etkili iletişim yönetimi ile bu engeller ortadan kaldırılabilir (MEGEP, 2011).

Bireyler, toplumlar ve kuruluşlar arasındaki iletişimde çeşitli hataların önlenmesini sağlayan engeller vardır. Toplumda uyulması gereken kuralların yanı sıra okullarda ve sınıflarda uyulması gereken sosyal kurallar da bu tür yapıcı engellerdir (MEGEP, 2011).

İletişimin önünde birçok yıkıcı engel vardır. Cinsiyet farklılıkları, Çevresel faktörler, tutarsızlıklar, güvensizlik, pasiflik, yetersiz dinleme, aşırı bilgi yüklemesi, statü, yaş farkı ve gürültü. İletişim engellerinden bazıları insan ruhunun kendisinden, inançlarından, tutumlarından ve eylemlerinden kaynaklanır. Bu tür iletişim engelleri şu şekilde açıklanabilir;

- İnsanlar genellikle kişisel tercihleri ve ön yargıları ile hareket ederek iletişimde seçici davranırlar.
- Statü farklılığını göz önünde bulundurarak patronun mesajına astın mesajından daha fazla önem verirler.
- Güven eksikliği, etkili iletişimin önündeki başlıca engellerdir.
- Belirsizliğe ve kafa karışıklığına neden olan ifade zorluğu (MEGEP, 2011).

2.2.6. İletişim becerileri

İletişim becerileri, süreç içerisinde diğer insanların duygu ve düşüncelerini anlamlandırmakta oldukça önemlidir. Ayrıca davranış değişikliklerinin en önemli unsuru da iletişim becerileridir (Çelik, 2019). Literatürde iletişim becerilerine yönelik birçok tanım yer almaktadır. Bunlardan bazıları şöyledir;

İletişim becerisi, bireylerarası iletişim, sosyal iletişim ve etkileşim olarak ifade edilir (Canary ve Spitzberg, 1987).

İletişim becerisi, somut bir biçimde kendini ifade edebilme, etkin dinleme, saygı ve empatiyi temel almak, ben dili ve gerçek benlikle duygu ve düşünceleri karşı tarafa iletebilmek, sözlü ve sözsüz iletileri uyum içerisinde kullanarak diğer insanlarla etkili iletişim kurulmasına yardımcı olan, diğer insanlardan olumlu dönütler getiren ve kişilerin çevresinde yaşamını kolaylaştıran öğrenilmiş davranışlar bütünüdür (Baltacı, 2016).

İletişim becerileri ve özgüven oldukça yakın ilişkili iki kavramdır. Bireyin hem ne istediğini bilmesi hem de bunu karşı tarafa doğru bir şekilde aktarabilmesi gereklidir. Sağlıklı iletişim, insanlar ihtiyaçlarını, isteklerini ve beklentilerini dürüstçe ifade edebildiklerinde kurulur (Aksoy, 2019).

Düzgün iletişim kurulduğunda kişinin mutlu bir mizaç sergilediği görülebilir. Bu konuda iletişim becerileri iyi olan bireylerin bazı avantajları vardır. Kişisel iletişim becerileri de doğası gereği sosyal becerilerdir. Bu doğrultuda sosyal beceri ele alındığında, çevreden gelebilecek olumsuz tepkileri yok etmek, görmezden gelmek ve olumlu yönde tepkiler alarak davranışta bulunma olarak tanımlanmaktadır (Uğurlu, 2012).

İletişim becerileri gelişmiş olan kişiler hem kendilerini doğru ifade eder hem de karşıdan gelen iletileri doğru bir şekilde anlamlandırır (Karcı, 2010). Etkili iletişim kurma becerisine sahip bireyler gerek özel yaşamlarında gerekse iş yaşamlarında başarı ve mutluluğu yakalayabilecek kimselerdir (Çevik, 2017). Bireyin çevresindekilerle etkili kişilerarası iletişim kurabilmesi iletişim becerilerine sahip olmasına bağlıdır. Bu tür becerilerin neler olduğuna dair farklı görüşler mevcuttur (Büyükfiliz, 2016).

İletişim becerilerine dair farklı görüşler değerlendirildiğinde bu beceriler aşağıdaki gibi sıralanabilir;

İletişim halinde cevap verme ve verilen cevapta karşıdakine duygu ve düşünceleri yansıtabilme,

- Açık ve yönlendirici olmayan sorular yöneltilme,
- Sözsüz ipuçlarına dair kodları çözebilme,
- İletilere doğru cevaplar sunma,
- Etkin dinleme,
- Göz teması kurma,
- Anlamlandırma,
- Doğru dönütte bulunma,
- Ben dilini kullanma,
- Kendini açık ve anlaşılır biçimde anlatma,
- Empatik anlayış,
- Eleştiriye açık olma,
- Dışa dönük davranışlar sergileme,
- Olayları doğru şekilde yönetme ve probleme uygun çözümler bulma,

- Koşulsuz kabul (Avcı, 2016).

Maddelerden de anlaşılacağı üzere etkili dinleme iletişim becerilerinde önemli bir yere sahiptir. Ayrıca fiziksel ve zihinsel beceriler de iletişim becerileri için olmazsa olmazdır. En önemli nokta ise doğru geri bildirimlerde bulunabilmektir (İliş, 2018).

Dinleme, etkili iletişim becerilerinin ilk unsurudur. Bir kişinin iletişim kurduğu kişi veya kişileri dinlememesi durumunda etkili iletişim kurması veya etkili iletişim becerilerine sahip olması mümkün değildir (Şener, 2019). Dinleme becerisi, yeni ilişkiler ile etkili iletişim kurmak ve bunu sürdürmek için temel etkenlerdendir. Dinlemek bireye saygı duyulduğunun bir göstergesidir ve diğer insanların hangi duyguları yaşadığını, dünyayı nasıl algıladığını anlamlandırma sorumluluğudur (Koç, 2020). Kendini açma, etkili iletişim için gerekli olan ikinci bir iletişim becerisidir. İletişime kapalı olan bireylerin etkili iletişim kurması olası değildir (Şener, 2019). Kendini açma karşılıklı olan bir etkileşimdir. Kişiler hem kendi ile ilgili bilgileri paylaşır hem de karşı taraftan buna karşılık olarak bir paylaşım beklerler (Gürüz ve Eğinli, 2020). Bireyin kendini karşı tarafa açmasının olumlu ve olumsuz özelliklerine Tablo 2.1. de değinilmiştir.

Tablo 2.1. Kendini Açmanın Olumlu ve Olumsuz Özellikleri (Gürüz ve Eğinli, 2020)

Olumlu Özellikleri	Olumsuz Özellikleri
Kendini bilme • Kişi kendisi hakkında yeni bir bakış açısı kazanır. • Kendi davranışlarını daha iyi anlar. • Mantıklı şekilde öz değerlendirme yapar. • Kendini kabul eder.	Kişisel riskler • Kendini açan kişinin duygu ve düşünceleri en yakınları tarafından kabul görmeyebilir. • Kişi yakın çevresinden onay almayabilir.
Etkili ilişkiler-iletişim • Karşılıklı anlayış gelişir. • Yakın ilişkilerin daha uzun süreli ve doyumlu olmasını sağlar. • Anlamlı ilişkiler geliştirir.	İlişkisel riskler • Kişiler arasında bilgiler sansürlenmeden paylaşıldığı için güven azalabilir. • Karşılıklı fedakârlık azalabilir. • Romantik ilişkilerdeki gizemlilik azalabilir.
Psikolojik sağlık • Kişileri yalnızlıktan ve sessizlikten kurtarır. • Psikolojik travmaların etkisini azaltır. • Kişilerin yaşamdan zevk almasını sağlar.	Profesyonel riskler • Kişilerin siyasi ya da dini düşüncelerini açması sorunlar oluşturabilir. • İş hayatında kişi endişe duyabilir. • Sağlık gibi önemli sorunların birçok kişi tarafından bilinmesi ilişkilerde problem yaratabilir.

Bütünleşik dinleme sürecinin işleyişinde, süreç öğelerini (almak, kavramak, yorumlamak, değerlendirmek, cevap vermek) önemi ile birlikte dinleme davranışları da sonuçları etkilemektedir. Dinleme süreci bileşenlerinin değerlendirilmesine Tablo 2.2 de değinilmiştir.

Tablo 2.2. Dinleme Süreci Bileşenleri (Thompson, Leintz, Nevers ve Witkowski, 2004)

SÜREÇ ÖGELERİ	TANIM	DİNLEME DAVRANIŞLARI
ALMAK	Tüm duyuları kullanarak mesajın sözlü ve sözsüz farklı mesaj içeriklerini toplamak, sürekli almak	Odaklanmış bir konsantrasyon ile dinlemeye karar vermek Duymak için var olan fiziksel koşulları en iyi şekilde kullanmak Zihinsel ve psikolojik dinleme engellerini en aza indirmek Sözlü ve sözsüz bilgileri tanımlamak ve algılamak Gönderilen mesajları teknolojik olarak da uygun şekilde almak
KAVRAMAK	Sözlü ve sözsüz mesajların içeriklerini çözmek ve anlamak	Cevap vermek ve değerlendirmekten çok anlamak için dinlemek Bilgi şemalarını ve düzeylerini organize etmek Ortamla ilgili ipuçlarını kullanarak aşına olunmayan kelimelerin anlamlarını çıkarmak ve sözlük yardımı ile anlamak Yeni bilgiyi daha önceki bilgilerle birleştirmek, aradaki zıtlıkları ortaya koymak, bilgileri karşılaştırmak Not almak Anlamı kontrol etmek için, uygun zamanda soru sormak Sözel olarak özetlemek
YORUMLAMAK	Belirli bir ortam içindeki mesajlardan çıkarımları belirtmek ve anlam oluşturmak	Geçici olarak ön yargıları bir kenara bırakmak İletişim ortamını (kim, ne, niçin, kiminle) dikkate almak İletişimcinin amaçlarını bulmak Kendine özgü dinleme stilini tanımlamak
DEĞERLENDİRMEK	Mesajların değerine ilişkin göreceli yargıları ve bilgileri değerlendirmek	Mesaj ve göndericiye ilişkin önyargıları tanımlamak Göndericinin güvenliğini yargılamak Mesajın mantıksallığını analiz etmek İçeriğin kalitesini değerlendirmek Yeni bilginin ışığında daha önceki bilgiyi yeniden değerlendirmek
CEVAP VERMEK	Mesaj /göndericiye uygun bir şekilde tepki göstermek	Cevap vermek için uygun koşulları (zaman, stil) belirlemek Saygı göstermek ve empati kurmak Uygun sözlü ve sözsüz cevapları seçmek Uygun cevabın algılanmasını kontrol etmek Yeni bilgiyi reddetmek ya da kabul etmek

2.2.7. İletişim becerilerinin işlevleri

İnsanlar arasındaki ilişkilerin devamı, duygu ve düşüncelerin aktarımı, insanların sosyal hayata katılımı iletişim sayesinde olur. Ayrıca iletişim sayesinde insanlar çevrelerini etkileyebilmekte, varlıklarını ifade edebilmekte, arzu ettikleri değişim ve hedeflere ulaşabilmekte ve ihtiyaçlarını karşılayabilmektedir (Gökçe ve Baskan, 2012). İletişim becerileri, kişinin herhangi bir konu hakkında duygu ve düşüncelerini ifade edebilmesi,

muhatapını anlayabilmesi, olası çatışmaları fark edebilmesi ve süreci yönetebilmesi adına insanlarla ve çevreyle anlaşabilmek için ihtiyaç duyduğu önemli becerilerdir (Sungur, 2018). İletişim becerileri, bir kişinin kendisini kendi hayal gücünden korumasını, empati kurmasını, farklı dünya görüşlerine tarafsız bir bakış açısı getirmesini ve iletişimde gereksiz konuşmalardan kaçınmasını sağlar. Bu becerilerdeki eksiklikler sağlıklı ve arzu edilen iletişimi engeller (Erigüç ve Köse, 2013).

İletişim becerileri gelişmiş kişiler, hayatta karşılaştıkları zorluklarla daha sağlıklı baş edebilir, daha tatmin edici ilişkiler kurabilir ve sosyal yaşamlarında daha başarılı olabilirler. Öte yandan bireyin içinde bulunduğu topluma uyum sağlayabilmesi, başarılı olabilmesi ve mutlu bir yaşam sürdürebilmesi, karşılaştığı sorunları en uygun şekilde çözebilmesine bağlıdır (Cüceloğlu, 2019).

İletişimin temel amacı kişilerarası ilişkilerde bir anlaşmaya varmaktır. Ancak bu her zaman mümkün olmamaktadır. Mesajın göndericisi ve alıcısından kaynaklanan bazı sorunlar meydana gelebilir. İletişim esnasında kullanılan kanalın hatalı oluşu, iletilen mesaja geribildirim gelmemesi, dönüt sürecinde yapılan yanlışlar iletişim sürecini olumsuz etkileyen unsurlardır. Kişiler arası etkili iletişimin gerçekleşmesine yardımcı birçok etmen vardır. Bunlar iletişim kabiliyeti, bireylerin tutum ve tavırları, iletişimin içeriği hakkında bilgi ve tecrübe, toplumsal ve kültürel etmenler olarak sayılabilir (Çoban, 2018). Sonuç olarak iletişim, insan ve toplum için çok önemli işlevlere sahiptir (İşler vd. 2017). İyi iletişim becerilerinin iyi konuşma becerilerini de içerdiği söylenebilir. Çünkü sağlıklı iletişim yeteneği, bireyin konuşma becerisi ve yeteneği ile yakından ilişkilidir. Konuşma yeteneği ne kadar yüksek olursa, kalite o kadar yüksek olur ve iletişimin önündeki engeller doğru bir şekilde aşılar. Bunlar göz önüne alındığında iyi iletişim kurabilmenin konuşmanın kalitesi ve niteliği ile doğrudan ilişkili olduğu söylenebilir. Bu bağlamda kişilik oluşumu konuşma becerilerinin gelişimi için gerekli olup, yetkin konuşmanın gerçekleşmesi için sağlanmalıdır (Can ve Bozgün, 2021).

2.2.8. İletişim becerilerini etkileyen faktörler

Her bireyin diğer insanlara olumlu yanıt verebilme ve olumsuz tepkilerden kaçınabilme becerisine sahip olması çok önemlidir. İnsanlar, reddedilmekten kaçınmak için sosyal olarak kabul edilebilir davranışlar ile başkalarıyla etkileşime geçmek ister. Bu davranış kalıpları genellikle yaşamda iletişim becerileri olarak kendini gösterir. İletişim becerileri yaşamda vazgeçilmezdir, bu nedenle önemli bir rol oynarlar. Diğer insanlarla

iletişimi/etkileşimi kolaylaştırmaları, bu becerilerin işlevlerinin kişilerarası bağlamda önemini artırmaktadır (Erözkan, 2007). İletişim becerilerinin tanımlarından hareketle insanların kişisel yaşamında, sosyal hayatta ve eğitimde iletişim becerilerinin doğru ve etkin kullanımının birçok avantajı vardır (Efe, 2021). Çünkü iletişim becerileri birbirini dinleyerek anlamayı, başkasının bakış açısından görmeyi, karşılıklı konuşma veya sözsüz iletişim yoluyla bir mesajı diğerine iletmeyi mümkün kılar (Rutherford, Mathur ve Quinn, 1998). İletişim becerileri etkin kullanılmadığında sorunlar ortaya çıkabilir. Bunlardan bazıları; etkin dinleyememe, karşı tarafı onun değer yargıları ve dünya görüşüne göre algılayamama, devamlı ya da çok konuşma, sözlü olmayan iletişimi doğru ve yerinde kullanamama olarak sıralanabilir. Bu becerilerden bir veya birkaçında yaşanan güçlükler, başarılı ve sağlıklı iletişimi engeller (Carr, 2003).

Bireyin iletişim becerilerini engelleyen birçok etmen bulunmaktadır. Bunlardan bazıları şu şekildedir;

Sosyo-kültürel farklılıklar: Bireylerin iletişim süreçleri ve iletişim becerileri sosyal çevresinden ayrılamaz. İletişim, bir kişinin yaşadığı sosyal çevreden güçlü bir şekilde etkilenir. Sosyo-kültürel yapıya dikkat edilerek bu bağlamda anlaşılamayan kişiler arasında mesajın kodlanması, çözülmesi ve yorumlanmasında hatalar meydana gelmekte ve bu hatalar iletişimin bozulmasına neden olmaktadır. Başarılı bir iletişim için, iletişim sürecinde sosyo-kültürel değerler dikkate alınmalıdır (Levent, 2020).

Tutum ve davranışlar: Tutumların yarattığı iletişim engelleri;

- Kişinin kendisine karşı tutumu: Kişi iletişimi kontrol ediyorsa istenilen mesajı iletmede başarı şansı yüksektir
- Kişinin konuya karşı tutumu: Gönderilen mesajın konusu ile ilgilenmeyen ve ona karşı olumlu bir tutum içinde olmayan kişi iletişimde başarısız olur.
- İletişim katılımcılarının birbirlerine karşı tutumu: Göndericinin alıcıya karşı olumlu bir tutumu varsa, istenen mesajı iletme daha kolay olabilir. Bu durumun tam tersi de gerçekleşebilmektedir. İnsanlar olumlu-olumsuz, çekici-iğrenç tutumlarına göre iletişim kurarlar. Bu doğrultuda ilişki ne kadar aşırı ve güçlüyse, değiştirmek o kadar zor olur. Bu güçlü ilişkiler iletişim engellerini sürdürür. (İliş, 2018).

Bağlanma Stilleri: Bağlanmanın iletişim yeteneği üzerindeki bireysel rolü incelendiğinde, erken çocukluk döneminde bakıcıyla kurulan duygusal bağ, iletişimin başlangıcı olarak kabul edilir. Bu bağlanma ilişkisi yaşam boyu devam eder ve bu dönemde gelişen bağlanma stilleri yetişkinlikte sosyal ilişkileri etkiler. İletişim, sosyal

ilişkilerimizde öncü bir rol oynadığından, gelişmiş bağlanma stilleri iletişim becerilerimizde önemli bir rol oynar (Erözkan, 2007). Sonuç olarak, erken çocukluk döneminde bağlanma figürleri tarafından geliştirilen bağlanma stilleri, yetişkinlikte sosyal etkileşimlerde merkezi bir rol oynayan iletişim becerilerini önemli ölçüde etkiler. Güvensiz bağlanma stili geliştiren kişilerle karşılaştırıldığında, güvenli bağlanma stili geliştiren kişilerin daha etkili ve sağlıklı iletişim becerilerine sahip olmaları, dolayısıyla arkadaş, aşk, evlilik gibi sosyal ilişkilerde daha anlamlı ve tatmin edici olmaları ve olumlu yönde gelişme göstermeleri olasıdır (Kılıç ve Kümbetlioğlu, 2016).

İletişim becerilerini etkileyen faktörler arasında; benlik saygısı, sahip olunan bilgi düzeyi, kararsızlık ve korkular, algılama farklılıkları, görüş farklılıkları ve ön yargıların da yer aldığı dile getirilebilir. Bu bağlamda yukarıda açıklanmış olan ve sayılan ifadelerin iletişimi engeller nitelikte olduğu söylenebilir. Tablo 2.3'te iletişim engellerini giderme yollarına değinilmiştir.

Tablo 2.3. Kaliteli İletişimin Önündeki Engelleri Giderme Yolları (Gönen, 2015)

Algılama farklılıklarını ortadan kaldırmak	Gürültü engelini ortadan kaldırmak	Güvensizliği ortadan kaldırmak	Geri bildirimi kullanmak
Dil farklılıklarını ortadan kaldırmak	Duygusal reaksiyonları ortadan kaldırmak	Ağır bir dil kullanmaktan kaçınmak	Pekiştirme kullanmak
Anlaşılır dil kullanmak	Sözleri davranış ve tutumlarla desteklemek	Yüz yüze iletişim kurmak	Farklı ancak uygun kanallar kullanmak
Örgütteki bireylerin iletişim konusunda eğitimini desteklemek	İyileştirmede devamlılığı sağlamak	Empati kurmak	İlgi uyandırmak

2.3. Sosyalleşme Kavramı

Her insan hem biyolojik bir organizma hem de sosyal bir varlık, kültürün taşıyıcısı ve içinde yaşadığı toplumun bir parçasıdır. Kuşkusuz hem toplum hem de kültür ancak insan davranışlarıyla kendini gösterir ve bu davranışlar sayesinde meydana gelir. Her insan bir grup içinde doğar ve bu gruplarda sosyal nitelikler edinir. Bir toplumun yaşam biçimi ile bu toplumda yaşamak için gerekli bilgiler, değerler gruplar vasıtasıyla kişiye aktarılır. Kişi bu bilgi ve değerleri kabul ederek özel bir toplumun üyesi olma niteliğini elde eder (Akçalar, 2007). Sosyalleşme, bireyin grup normlarına uymayı öğrendiği süreçtir. Yani sosyalleşme bir öğrenme şeklidir. Böylece toplumsal düzen, varlığını esas olarak toplumsal süreç aracılığıyla bulur. Öyle ki toplumun çoğu üyesinin toplumun değerlerine göre

hareket etmesi beklenir. Bu nedenle sosyologlar "sosyalleşme" ile yakından ilgilidirler (Koştaş, 1987).

İnsanların ait oldukları toplumların yaşam tarzına özgü inançlarını, değer yargılarını, davranışlarını ve normlarını edinme sürecine “sosyalleşme” denir (Yetim, 2014). Erkal (2006)’a göre sosyalleşme, sosyal bir varlık olarak bireyin doğduğu andan itibaren toplumun üyesi olmak için belli aşamalar kaydederek kendinden beklenen uygun rol ve ilgili normlardan haberdar olmasıdır. Sosyalleşme, bireyin içinde bulunduğu grubun kültürel tutumlarını, değerlerini ve rollerini öğrenerek, kendine özgü bir kimlik kazanarak ve bir sosyal etkileşim süreci yaratarak, toplumun bir üyesi olduğunun açığa çıkmasıdır (Kenyon ve Mcpherson, 1974).

Geniş anlamda sosyalleşme, çocuk yetiştirmek, topluma hazırlanmak ve onunla bütünleşmek demektir (Akıncı, 2007).

Belirli bir grup ya da toplumun hayat tarzını öğrenme, aynı zamanda da karşılıklı etkileşim kurma sürecine sosyalleşme denir (Şahan, 2008). Bireyin diğer insanlarla işbirliği ve etkileşimi sonucunda toplumun hareket etme, duyma ve düşünme biçimlerini tanıma, öğrenme ve kabul etme sürecine "sosyalleşme" denir (Kaplan ve Çetinkaya, 2014).

Sosyalleşme, insanın kendine uygun davranışlarını öğrenmesidir. Ayrıca sosyalleşme, bireyin hayvani yönlerini ortaya koyarak insani değerleri edinme ve kimlik bulma sürecidir. Toplumsal açıdan sosyalleşme, kişilik gelişiminin tamamlanması ve sosyo-kültürel mirasın nesilden nesile aktarılmasıdır (Özkalp, 2005). Sosyalleşme, bireylerin kendilerini toplumun ve farklı grupların üyesi yapan değer, tutum ve davranışları kurumsal normlara göre tanımlamasına olanak tanıyan bir kültür sürecidir (Şadan, 2003). Sosyalleşmenin, toplumun bir üyesi olma ve diğer insanlarla birlikte yaşamayı öğrenme süreci olduğu ve bu süreçte bireyin diğer insanlarla iletişim kurarak sosyal davranış ve değerlerini oluşturduğu dile getirilebilir (Saraç, 2014).

Özetle sosyalleşme; doğumdan itibaren sosyal bir varlık olan insanın içinde bulunduğu toplumun değer yargılarını ve kurallarını, toplumun işleyişini öğrenmesi, uyması ve kültür aktarımında rol oynaması ile bireyin hayatı boyunca devam eden süreçtir (Söğüt, 2019).

Tüm bu tanımlardan hareketle sosyalleşme kavramı, topluma uyum sağlamak veya ona dayalı olarak yaşamını sürdürmek amacıyla diğer insanlarla işbirliği yapmak için gerekli bilgi, beceri, anlayış, değer ve eğilimlerin gelişimi olarak ifade edilir (Doğan vd., 2018).

Emile Durkheim, sosyalleşme kavramını ilk kullananıdır. Durkheim eğitimi, yetişkin kuşağın genç nesli toplumsal hayata hazırlaması, bilişsel, ruhsal ve ahlaki açıdan yetiştirmesi olarak tanımlamıştır. Durkheim'e göre örgün eğitim planlı sosyalleşme, yaygın eğitim ise plansız, bilinçsiz ve kendiliğinden gelişen sosyalleşmedir (Yetim, 2014). Çoğu insan davranışı öğrenilmiş davranıştır. Bir öğrenme süreci olan sosyalleşme sayesinde insanlar kendilerine uygun olan davranışları öğrenirler. Doğduğu günden itibaren farklı bir çevrede yaşamak zorunda olan her insanın biyolojik, fiziksel ve sosyal olmak üzere üç ortamı vardır. Kişi, içinde yaşadığı toplumun davranış kalıplarını (çalışma, dinleme, düşünme) öğrenir. Bu eğitim sonucunda birey ait olduğu toplumla uyum içindeyse bu, sosyalleşmenin yeterli düzeyde gerçekleştiği anlamına gelir (Saraç, 2014).

Sosyalleşme yaşam boyu devam eder. Ancak sosyalleşmenin hızı ve yoğunluğu hayatın her döneminde aynı değildir. Sosyalleşme çocuklukta çok hızlı bir öğrenme sürecine eşlik eder, ancak sonraki yaşamda yavaşlar. Bazı özel durumlarda özellikle yaşlılıkta daha şiddetli hale gelebilir. Evlilik, kazançlı istihdam veya kırdan şehre göç, yeni sosyal ve yoğun alanların ve seviyelerin meydana gelişi sosyalleşmenin gelişmesine izin verir (Vatandaş, 2020).

2.3.1. Sosyalleşmenin amaçları

Bir süreç olarak sosyalleşme birey ve toplum açısından farklı şekillerde değerlendirilmelidir. Çünkü sosyalleşme sürecinde insanlar içinde yaşadıkları topluma yeni bir şeyler katabilmekte ve sosyal norm ve değerlere göre şekillenebilmektedir (Şimşek, 2019). Sosyalleşmenin bireysel amacındaki öncelik, bireye kişilik kazandırmaktır. Bu sayede sosyalleşmenin etkisi ile kişi ve toplum arasındaki ilişkiler sağlamlaşırken, diğer yandan bireyin kişiliği oluşmaktadır (Şentürk, 2009). Toplumsal amacı ise; toplumun bireyin başkaları ile bir arada yaşayabilmesi için ondan beklentilerinin tümünden meydana gelir. Yani, bir kişinin toplumun diğer üyeleriyle birlikte yaşayabilmesi için toplumun geleneklerine, kendine özgü giyinme, yeme, uyuma, oynama, eğlence ve çalışma biçimlerine uyması gerekir. Sosyal hayatın kural ve âdetlerine göre bir grup içinde olmalı, gereği gibi kendisine verilen rolleri yerine getirmelidir (Dönmezer, 1994).

Broom ve Seiznick (1968) sosyalleşmenin amaçlarını şu şekilde sıralamıştır;

- Sosyalleşme, insanlara temel davranışları öğretir. Beslenme alışkanlıklarından bilimsel yöntemin kurallarına kadar bireyler sosyalleşme yoluyla her türlü davranışı edinirler. Bu davranışlar ve alışkanlıklar, kişiliğe derinden kök salmıştır ve hatta

istenen tepkileri şekillendirir. Örneğin; İnek sütü içmeyi günah sayan Hindu, içtiği süte inek sütü karıştığını; domuz eti yemeyi günah sayan bir Müslüman, yemeğine domuz eti karıştığını düşünürse sindirim sistemi bozulabilir

- Sosyalleşme insanlarda belirli hayaller yaratır. İyi bir anne, iyi bir baba, iyi bir çocuk, iyi bir meslek sahibi, bir parti üyesi, bir ekip üyesi vb. olma hayali gibi. Toplumsal düzen, yalnızca araçlara değer katmakla sağlanmaz. Aynı zamanda içlerinde özel tutkular uyandırır.
- Sosyalleşme süreci, rollerin bireylere atanması anlamına gelir. Birey çeşitli gruplarda etkileşimde bulunduğu diğer insanları hesaba katma ihtiyacına ek olarak, belirli kişisel işleri de yapmak zorunda kalır.
- Beceriler sosyalleşme yoluyla öğrenilir. Böylece çocuklar ve gençler yetişkin etkinliklerine katılırlar. Sosyal beceriler, mektup yazmak, telefon görüşmeleri yapmak, komşularla etkileşim kurmak, spor etkinliklerine katılmak ve siyasi organizasyonlarda ve kulüplerde etkin bir şekilde çalışmak için gereklidir.
- Sosyalleşme, bireyin kişiliğinin oluşumuna katkıda bulunur. İnsan sosyalleştiği ölçüde insan olur.
- Sosyalleşme kişiye ait olduğu toplumun maddi ve manevi tüm öğeleriyle kültürünü öğretir.
- Sosyalleşme, toplumların göreceli devamlılığını sağlar. Böylece birey, içinde yaşadığı toplumun bir parçası olur ve kültürünü benimser.

Sosyalleşme, kişinin sosyal yönünü değiştirmenin yanı sıra, karşılaştığı sorunları kendini ifade ederek çözmesini sağlamayı ve ahlaki değerler doğrultusunda ilerleyerek diğer insanlar arasında akıl çerçevesinde uyum yaratma becerisini kazanmayı amaçlar. (Rıza, 1996).

2.3.2. Sosyalleşmenin özellikleri

Sosyalleşmeyi ele alan birçok yaklaşıma göre kişinin toplumda başkalarıyla olan ortak yönlerinin yanı sıra farklılıklarının da olduğu, kişileri aynı tip biçimlerle tanımlamaktan çok onları karakterleri ile uyuşan, toplumun bir işlevi haline getirmeyi amaç edinen toplumsal süreçlerden biri olarak değerlendirilmektedir (Yılmaz, 2019). Bu doğrultuda sosyalleşmenin de kendine özgü özelliklerinin var olduğu dile getirilebilir.

- Sosyalleşme her zaman bir topluluk meselesidir. Sosyalleşme, bireyin ait olmadığı soyut bir topluma veya toplumlara göre gerçekleşmez. Toplamların kültürel

çeşitliliği, belirli bir zamanda belirli bir yerde yaşayan belirli bir topluma göre sosyalleşmeyi gerektirir. Her insan ancak içinde yaşadığı toplum içinde sosyalleşir. Sosyal süreci tamamlar. Toplumların farklı sosyal süreçleri vardır.

- İnsan doğmadan önce sosyal hayat devam eder. Sosyalleşme bireyin doğumuyla başlar ve bir ömür sürer.
- Sosyalleşme, bir gruba veya topluma yeni eklemelerin etkileriyle ilgilenmez. Sosyalleşme tek yönlü bir yol değildir.
- İnsanlar farklıdır çünkü farklı kalıtım ve deneyim kalıplarına sahiptirler. Bu nedenle, her yönden birbirine benzeyen iki insanla tanışmak imkansızdır. Ancak sosyalleşme, kültüre ve topluma uyum, gelişim aşamalarındaki benzerlikler ve sosyal hayata katılım vb. konuları ele alır. Bu nedenle, sosyalleşme, insanlar yaşlandıkça kişilik değişiklikleri ile ilgili değildir.
- Bireye çevresindeki kalıpları, sembolleri, beklentileri ve duyguları öğrenme yeteneği açısından bakar.
- Her bireyin kendine özgü bir kişilik gelişimi, kendine özgü deneyimleri ve belirli bir soyu vardır. Sosyalleşme bu özelliklerin niteliklerini dikkate almaz. Ancak sosyalleşme, kişilik gelişiminin topluma ve kültüre uyarlanması ve öğrenilmesi gibi benzer süreçleri ifade eder.
- Sosyalleşme, bireyin sosyal hayatın etkili ve önemli bir üyesi olma durumunu inceler. Sosyalleşme yoluyla insanlar, içinde yaşadıkları toplumun normlarına, tutumlarına, davranışlarına ve düşünme biçimlerine aşina olurlar. Aynı dilde konuşur, düşünür ve hareket ederler. Bu da toplumdaki bireyler arasındaki çatışmaları önleyerek toplumsal uyumun sağlanmasına yardımcı olur (Şahan, 2007).

2.3.3. Sosyalleşmenin fonksiyonları

- Sosyalleşme toplum düzeninin devamlılığı için gereken bilgi ve teknikleri toplum üyelerine planlı ve amaç doğrultusunda aktarmaya çalışır. Bilgi verirken bireyler arasında ayırım yapılmaz.
- Sosyalleşme, insanları sosyal hedeflere ulaşmak için destekler. Sosyalleşme, insanlarda belirli beklentiler yaratır ve toplumdan belirli beklentilere sahip olmalarını sağlar. Örneğin, herhangi bir mesleğe girmek zordur, ancak meslekten

sonra sunulan faydalar, kişilerin bazı sorunların üstesinden gelmesine yardımcı olur.

- Sosyalleşme, insanlara belirli durumlarda nasıl davranacaklarını öğretir. Bu onların zaman kaybetmelerini ve zor durumlara girmelerini engeller.
- Sosyalleşme, kişisel ve toplumsal beklenti ve umutları dengeler. Beklentiler farklı olsa da sosyalleşme sayesinde yaşam beklentilerinin yerine getirilmesini önermektedir.
- Sosyalleşme, bireyin toplumdaki belirli rollerini öğrenerek benimsemelerine yardımcı olur.
- Sosyalleşme bireylerin özgüven gelişimini destekler. Öz-farkındalık, kişinin başkalarıyla paylaştığı, onları çevresinden ayıştıran detayların farkındalığıdır. Dolayısıyla benlik, insanın dış dünyayla olan ilişkilerinin bir sonucu olarak oluşur. Buna göre sosyalleşme sadece kültürel özelliklerin anlaşılmasını ve kabul edilmesini sağlamakla kalmaz, aynı zamanda benliğin ve kişiliğin gelişimini de destekler (Şahan, 2007).

2.3.4. Sosyalleşme süreci

Sosyalleşme, iyi ve kötü, doğru ve yanlış, toplumsal yargılar, diğer tüm değerler, kurallar ve normlar, tutumlar, alışkanlıklar ve sosyal olarak kabul edilebilir becerilerin başkalarıyla etkileşim yoluyla iletilmesi sürecidir (Gök, 2016). Sosyalleşme tanımlarından çıkardığımız temel sonuç, sosyalleşmenin bir süreç olduğu fikridir. İnsan hayatı değişen ve gelişen bir süreç olduğu için bu oldukça doğaldır. Çocuğun anne-babasından aldığı özellikler, daha sonra kazanacağı özelliklerin temelini oluşturur. Bu bağlamda oluşan kültürel ve yaratıcı nitelikler kişinin kişiliğini oluşturur ve aynı zamanda sosyal bilime hizmet eder (Saraç, 2014). Sosyalleşme, bireyin kendi toplumuna katılmak için gerekli beceri ve alışkanlıkları edindiği, normların, geleneklerin ve ideolojilerin kalıtımı ve yayılmasıyla doğumda başlayan yaşam boyu süren bir süreçtir. İnsan kişiliğinin büyük bir kısmı genlerimizin sonucu olmasına rağmen, sosyal süreç onu belirli biçimlerde şekillendirebilir, belirli inanç ve tutumları teşvik edebilir ve seçici olarak deneyimler sunabilir (Bilgiç, 2020).

Sosyalleşme süreci doğumda başlar ve yaşam boyu devam eder. Doğumdan sonra ortaya çıkan ilk sosyal çevre, bebeğin etrafındaki anne-baba, kardeş ve akraba topluluğudur. Sosyalleşme, çocuk onları gördüğünde ve onlarla etkileşime girdiğinde

başlar. Çocuk bu süreçte boş bir kaset olarak dile getirilebilecek hafızasını ailesinin kendisine karşı davranışlarıyla doldurur ve ardından bu kasetten çalmaya başlar. Ailede olumlu davranışların kazanılması yoluyla özgüven, kendini ifade etme, toplumda ve toplum nezdinde yer bulma, söz talep etme, açık konuşma ve karşı çıkma gibi niteliklerin kazanılması sosyalleşmeye katkı sağlar. Daha sonra uzun sosyal dönemler olarak çocukluk ve ergenlik yerlerini alır (Söğüt, 2019).

2.3.5. Sosyalleşme sürecine etki eden faktörler

Sosyalleşme süreci, çok sayıda insanla, farklı sosyal ortamlarda farklı şekillerde gerçekleştirilir. Ebeveynler, arkadaşlar, öğretmenler, oyuncular veya takım arkadaşları, antrenörler, meslektaşlar, sevgililer, eşler vb. hepsi farklı ortamlarda bu sürece katkıda bulunur. Bu sosyal faktörler, toplumun kültürel aktarımında sorumlu ve önemli kuruluşlardır. Sosyal kurumlar, toplumların genel kültürünün nesillere aktarılmasında sorumlu ve önemli yapılardır. Bu kurumlar arasında aile, arkadaşlar ve akranlar, eğitim kurumları ve kitle iletişim araçları en önemlileridir (Yetim, 2014).

2.3.5.1. Aile

İlk sosyalleşme ortamı ailedir. Anne, baba, kardeşler, büyükanne, büyükbaba ve tüm aile üyeleri çocuğa bilmesi gerekenleri öğretir. Örneğin, çocuğa nesnelerle (kıyafet, bilgisayar, çatal bıçak takımı, kitap, bisiklet gibi) nasıl çalışacağını gösterir, başkalarıyla (aile, arkadaşlar, öğretmenler, komşular veya yabancılar) nasıl etkileşim kurulacağını öğretir ve gerçek ve hayali dünyayı öğretir. Sosyalleşme, birçok nesne ve fikir hakkında hem öğrenmeyi hem de öğretmeyi içeren uzun bir süreçtir. Küçükken büyüklerimizden nasıl davranacağımızı öğrendiğimizde, büyüdüğümüzde küçüklere öğretiriz. Bu öğrenme ve öğretme süreci yaşam boyu devam eder (Gündoğdu, 2013).

Her açıdan bakıma ihtiyaç duyan bebeğin gelişimindeki en büyük destek olan annedir. Bebeğin temel ihtiyaçlarını karşılamının yanı sıra özenli bakım, iletişim ve bir anne şefkati dokunuşu, aralarındaki sevgi ve şefkat bağını güçlendirir ve bebekte güven duygusu bularak sakin bir atmosfer yaratılmış olur. Bu görevler anneye düşerken, bebeğin sosyal katılımı, uyumu ve sosyalleşmesi için annenin eğitim, bilgi ve kültür düzeyi kuşkusuz önemlidir. Çünkü birey, bebeklikte edindiği nitelikleri gelecekte kendi kültüründe etkin bir şekilde kullanır ve bu bilgiyi sonraki nesle aktarır. Bunu da ancak sahip olduğu ailede öğrenir (Söğüt, 2019).

Bir çocuğun ilk öğrenme deneyimleri, daha sonraki gelişiminin temelini oluşturur. Anne babalar çocuklarının iyi bir insan, iyi bir vatandaş, başarılı bir birey olması için çalışırlar. İnsanların önemli davranış ve özellikleri çocukluk döneminde kazandıkları düşünüldüğünde, ailenin insan ve toplum hayatındaki önemini anlamak daha kolay olmaktadır. Çocuklar için aileler, uzun vadeli hedeflerin ve temel değerlerin oluşturulmasında önemli bir rol üstlenir (Yetim, 2014).

Çocukların huzurlu ve mutlu bir aile ortamında yetişmesi, bireyin içinde bulunduğu toplumda ergenlik döneminde sağlıklı olması ve daha sonraki gelişimi için büyük öneme sahiptir. Sağlıklı sosyalleşmede hoşgörölü olmak ve bunu ölçölü kullanmak gerekir. Düşkünlük ve aşırı tolerans zararlı bir ölçölü olabilir. İnsanı bencilleştirdiği, bireyi endişelendirdiği, bağımsız kararları zorlaştırdığı ve bireyi baskı altına aldığı için daha sonraki yıllarda asilik, isyankârlık ve aşağılık duyguları oluşabilir. Çocuk ayırımı yapmak tasvip edilmeyen bir davranış şeklidir. Anne-babası tarafından ilgi ile büyütölün çocuklar topluma uyum sağlarken, ihmal edilmiş hissedilen çocuklar, sosyal etkileşimlerinde saldırgan ve otoriter bir kişilik sergileyebilir (Taşkesen, 2003).

Gıben'e göre, aşağıdaki ebeveyn davranışlarının çocukların sosyalleşmesi ve başarılı olma motivasyonu üzerinde olumlu bir etkisi vardır:

- Ebeveynlerin çocuklardan olumlu ve başarılı davranış beklentileri
- Ailede duygusal yakınlık ve huzurlu bir ortam,
- Çocukların kendi değerlerini anlamaları, çocuklarının özgün çalışmalarını destekleyen ebeveynler,
- Çocuğa uzun vadeli planlama ve geleceğe yönelik yüksek beklentiler öğretir,
- Çocuğun karşılaştığı sorunları ve çatışmaları ortak tartışma yoluyla çözme (Saykal, 2019).

Aile kurumunun insanı gelecek yaşama hazırlayan, geçmişten geleceğe en etkin şekilde yetiştiren, ona değer, norm ve değerlere uygun davranış ve eylemleri aşıl原因an en etkili kurum olduğu bilinmektedir. Bu açıdan uygun bir aile kurumunun varlığının toplumsal denetim açısından da önemli olduğu doğrudur. Çünkü ailesi içinde sosyalleşmiş sağlıklı bir insan, toplumla bütünleşen ve sapkın davranışlar göstermeyen bir kişidir yani sosyal normlara uyumu kendiliğinden gelişir ve bu konuda daha sonra herhangi bir baskı hissetmeyecektir (Şentürk, 2009).

2.3.5.2. Okul ve eğitim

Okul, çok sayıda arkadaşın edinilebileceği, farklı türde sosyal deneyimlerin yaşandığı, rol model olacak veya etkilenecek çok sayıda insanın bulunduğu sosyal bir kurumdur (Gök, 2016). Türkiye’de yetişen bireyler ilk ve orta öğretim 4’er yıl olmak üzere toplam 12 yıl zorunlu temel eğitime tabii tutulmaktadır. Liseden sonra tercih edecekleri üniversite eğitimlerinde ise sevecekleri ve ileride hayatlarını idame edebilecekleri mesleklere yönelik bölümlerde eğitim almakta ve meslek ya da iş sahibi olmaktadır (Ata, 2020). Toplumsal farklılıkların örnek bir grubu olarak kabul edilebilecek okul, insanlarla iletişim kurmak ve belirli ilişkileri sağlamak için sistematik bir kültür aracıdır. Okul, sosyal hayatın kurallarını kabul etmenin yanı sıra, açık ve gizli görevleri ile birlikte yaşama becerisinin oluşmasında önemli bir görev üstlenir (Şimşek, 2019). Sosyal yapıda okul, bireyi en çok etkileyen, toplumun bir parçası olduğunu hissettiği bir kurumdur. İçinde yaşadıkları toplumun özelliklerinin, geleneklerinin, göreneklerinin, değerlerinin ve inançlarının gelecek nesillere aktarılması, gelecek nesillerin onları doğru ve daha uygun bir şekilde benimsemesi ile sağlanır (Söğüt, 2019).

Okulun sadece gerekli bilimsel bilgileri sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda insanların görevlerini yerine getirmelerine yardımcı olduğunu ve böylece sosyalleşme için bir araç olarak hareket ettiğini söylemek mümkündür (Bilgiç, 2020).

Eğitim; resmi, organize ve planlı bir sosyal yapıdır. Öğretmen ise bu kurumda en önemli sosyalleştiricidir. Okul hayatı çocuğa sadece bilgi ve beceri kazandırmakla kalmaz, aynı zamanda sosyal sorumluluk da verir. Dolayısıyla çocuğu etkileyen ilk kurum eğitimidir. Eğitim hayatının başlamasıyla birlikte toplumun temel yapısı anlatılır ve çocuğa aktarılır. Çeşitli kurallar kullanarak çocuklara diğer insanlarla ilişkilerde karşılaşacakları sorunları göstermeye ve sosyal hayatın yasalarını açıklamaya çalışırlar. Bu sayede çocuklar grup olarak beklentilerini anlamaya çalışırlar ve toplumun bir parçası olmaya başlarlar. Bu süreçte en önemli görev ve sorumluluk eğitimcilere ve öğretmenlere düşmektedir. Öğretmenler, davranışları ve yaşamları ile öğrenciler için seçkin bir örnek olabilir. Öğretmenler, öğrencilerine bilgi ve becerileri öğreten profesyonel sosyalleştiricilerdir (Yetim, 2014). Eğitimin amaçları kişiye ve topluma olmak üzere iki ana başlıkta ele alınabilir;

Kişiyeye yönelik amaçları;

- Bireylerin kaliteli bir yaşam standardına ulaşmaları için kişisel açıdan toplumsal olayları düzenlemek,

- Kişilerin bilişsel ve bedensel açıdan gelişimini sağlamak,
- Bireylerin kötü davranışlarını iyileştirmek,
- Sosyal yaşamı için bireylere iş birliği ve etkili iletişimi kazandırmak,
- İnsana en doğru yerde en doğru kararları alabilmesi için düşünme yetisi kazandırmaktır.

Toplumsal nitelik taşıyan amaçları:

- Toplumdaki mevcut yaşam tarzını muhafaza etmek,
- Toplumda devamlılığı sağlamak,
- Toplumun yenileşmesi için çaba harcamak,
- Toplumsal kültürü şekillendirmek ve gelişimini sağlamak,
- Ekonomik açıdan toplulukların verimliliğini arttırmak,
- Kişilerin sosyalleşmesine yardımcı olmak,
- Toplumdaki bireylerin ülke yönetim biçimine bağlılık ve inançlarını desteklemektir (Güney, 2015).

Okula başlama çağından itibaren çocuklar üzerinde ailenin etkisi azalmakta, öğretmen ve akranların etkisi artmaktadır. Çocuklarda bağımsız davranışlar açığa çıkar. Yetişkinlerin çocukların bağımsızlık arzusuna uyum sağlaması durumunda öğrenme sürecinin daha ilginç hale gelebileceği anlaşılmaktadır. Okul başlarken öğretmenlerin asıl görevi, kültürel değerleri genç nesillere aktarmakla birlikte, onların içinde yaşadıkları kültüre uyum göstermelerini sağlamaktır. Bu iş birliği çabası, okulun müfredatı ergen özellikleri göz önünde bulundurularak tasarlanırsa, müfredat zenginleştirilirse ve grup tartışmaları dahil edilirse yeterince desteklenebilir (Şahan, 2007).

Kısacası, eğitim dışındaki sosyal araçlar bireysel kurumlara tabi değildir. Yani kontrol dışıdır. Eğitim örgütlü ve disiplinli bir kurum olduğu için kazandırmayı hedeflediği değerler önceden belirlenmiştir ve yasal çerçeveye dahil edilmiştir (Tunçalp, 2011).

2.3.5.3. Arkadaş ve akran grupları

Sosyalleşme sürecinin çok önemli bir parçası da çocuğun aynı yaş grubundaki arkadaşlarıdır. Arkadaş çevreleri de çocukların yaşamında önemli bir rol oynar. Bir çocuk arkadaşlarıyla olan ilişkilerinden çok şey öğrenir. Bunlar; rekabet, tartışma, yetişkinlere yönelik tutum ve davranışlar, paylaşma, başarıma duygusu, iş birliği, sevme-sevilme, hoşgörü, başkalarına katlanma olarak sıralanabilir. Okul çağında arkadaşlar ise yetkililerle nasıl etkileşim kurulacağını, okul içi ve dışı hareketleri ve karşı cinsle nasıl etkileşim

kurulacağını organize eden ve öğreten çok önemli gruplardır. Çocuklar üzerinde hobi edinme, takım tutma, müzik, oyun, dış görünüş, alışkanlıklar edinme, cinsel davranışlar gibi hayat görüşleri ve davranışlarında arkadaş grupları etkilidir (Yetim, 2014).

Hayatın her aşamasında insanlar bir arkadaş çevresine ihtiyaç duyarlar. Süreç kapsamında; okuldan, mahallelerinden, sınıflarından, iş yerlerinden veya diğer sosyal ortamlardan arkadaşlar edindiler. İyi ve kötü, doğru ve yanlış öğrenmek ve konuyu yaşa göre değiştirmek genellikle arkadaşlar arasında paylaşılarak kişinin sosyalleşmesini sağlar. Olumlu şekillenen akran grupları insanlar üzerinde olumlu bir etkiye sahipken; olumsuz olayların yaşandığı akran gruplarında kişi farkında olmadan olumsuz davranışlar geliştirebilir (Söğüt, 2019). Tekrar/taklit ve yabancılaşma akran grupları faktöründe karşılaşılan sosyalleşme unsurlarıdır (Pınaroğlu, 2020).

Bir arkadaş çevresi, gencin sosyal çevresini genişletmeye ve karmaşık bir kişilik geliştirmeye yardımcı olabilir. Arkadaşları arasında çocuk sevgi, hayranlık ve yakınlık arar; bunlara ulaşmak için grubun normlarına ve değerlerine uyum sağlar (Gök, 2016). Oyun ortamında çocuklar nasıl hareket etmeleri gerektiğini birbirlerinden öğrenirler. Benzer şekilde gençler de zamanlarının çoğunu arkadaşlarıyla dışarıda geçirdikleri için birbirlerini etkilemeleri kaçınılmazdır. Benzer kıyafetler giymek, benzer müzikler dinlemek, aynı makyajı yapmak bu durumlara örnek olarak gösterilebilir (Bilgiç, 2020).

2.3.5.4. Kitle iletişim araçları

Sosyalleşmenin önemli faktörlerinden biri olan kitle iletişim araçları yönlendirici bir etkiye sahiptir. Kitle iletişim araçları, toplumsal olaylar hakkında bilgi veren ve etkisini kitlelere yayan bir haberci konumundadır. Ailenin ve okulun sosyal etkisinin azaldığı yerde, kitle iletişim araçlarının etkisi açıkça artar. Kitle iletişim araçları, hizmetleri aracılığıyla insanların nasıl giyindiklerini, ne yediklerini, nasıl davranacaklarını belirleyen bir faktördür (Uysal, 2008). Toplumdaki davranış kalıpları, değerler ve düşünce biçimleri kitle iletişim araçları aracılığıyla bireye aktarılır ve öğrendiklerini özümsemelerine yardım eder. Kitle iletişim araçlarının gücü, aynı iletiyi çok farklı insanlara farklı mesajlarla iletme yeteneğinden gelir. Kitle iletişim araçlarının toplum üzerindeki kültürel etkisinin farklı olduğu bilinmektedir. Bilimdeki ilerlemeler, sanatsal etkinlikler, moda yenilikleri, gazete haberlerini okumak, radyo dinlemek, TV ve film izlemek, internetten en son teknolojiyi takip etmek ve izlemek vb. mümkün olmaktadır. Bu sayede herhangi bir hareket hemen çok sayıda insana ulaşır ve etkisi uzun süre devam eder (Kara, 1995).

İnternet hakkında fikir yürütüldüğünde şu fark edilir; internet, yerel ve küresel arasındaki çizgileri bulanıklaştırarak, iş birliği ve iletişim için farklı yollar sunarak ve günlük işleri çevrimiçi yaparak günlük yaşamın sınırlarını değiştirmektedir. İnternet sadece sosyal dünyayı keşfetmek için ilginç ve yeni yollar sunmakla kalmaz, aynı zamanda insan ilişkilerinin ve toplumların itibarını zedelemek gibi korkunç sonuçları da olabilir (Bilgiç, 2020).

Günümüz insanı, medyadan görerek ve işiterek öğrendikleri, iyi bir yaşam biçimi, ekonomik, sosyal ve politik fırsatlar hakkında bilgi edinmekte; hayat koşullarını ve başkalarına karşı tutumunu buna göre ayarlamaya çalışmaktadır. Yani kitle iletişim araçları, özellikle televizyon, insanların dünya görüşünü, tutum ve davranışlarını, özellikle tüketim algılarını etkilemekte ve geri bildirim yoluyla insanları önemli derecede farklılaştırmaktadır (Özkalp, 2005).

2.3.5.5. Spor

Spor etkinliklerine katılım gösteren bireyler diğerleri ile etkileşim halinde olurlar. Bu doğrultuda spor yoluyla insan kişisel dünyasından uzaklaşarak, diğer bireylerden ve onlara özgü duygu, düşünce ve inanışlardan etkilenebilmekte ve aynı zamanda kendine özgü niteliklerle onları etkileyebilmektedir. Bu etkinliklere katılmak yeni arkadaşlıklar kurmaya, dostlukların pekiştirilmesine ve bir arada olmaya olanak sağlar. Spor müsabakalarında hem sporcular arasında hem de seyirciler ve kitleler arasında sosyalleşme kendiliğinden meydana gelen bir süreç olarak ortaya çıkmaktadır. Bu nitelikler sporun sosyalleşmenin üzerine etkilerini göstermektedir (Öntürk, 2022).

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Belirlenen amaç ve alt amaçlar doğrultusunda çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, mevcut durumla ilgili hipotezleri test etmek veya sorulara yanıt bulmak amacıyla gözlem, anket, görüşme, ölçme araçları gibi bilgiler edinerek veri toplayan araştırma modeli olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2005).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmada hipotezlerini test etmek için gereken en düşük örneklem büyüklüğünü belirlemek amacıyla G*Power 3.1.9.7 (Faul, Erdfelder, Lang ve Buchner, 2007) ile güç analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda $\alpha = 0,05$ anlamlılık kriterinde %80 güce göre orta düzeyde bir etkiyi ($d = 0.25$) saptamak için gereken örneklem büyüklüğünün 231 kişi olduğu görülmüştür.

Araştırmanın örneklemini 5 farklı devlet üniversitesinde (Amasya Üniversitesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, Kastamonu Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi BESYO) öğrenim gören 516 öğrenci (184 kadın, 332 erkek) oluşmuştur.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada nicel araştırma çerçevesinde anket kullanılmıştır. Anket formu, iletişim becerileri değerlendirme ölçeği, sosyalleşme ölçeği ve kişisel bilgi formu eklenerek oluşturulmuştur. Uygulamaya konulan kişisel bilgi formunda demografik bilgi içeriğine ulaşmamızı sağlayacak 16 ifade yer almaktadır.

3.3.1. Kişisel bilgi formu

Kişisel Bilgi Formu ise araştırmanın çalışma grubunda yer alan üniversite öğrencilerinin demografik bilgilerine (cinsiyet, yaş, öğrenim gördükleri üniversite, bölüm, sınıf düzeyi, kardeş sayısı, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, anne meslek, baba meslek, ikamet ettikleri yer, not ortalaması, bölüm seçimi ile ilgili tercihleri, spor branşı,

spor dışındaki ilgi alanları, kitap okuma sıklığı) ulaşmak amacıyla araştırmacı tarafından oluşturulmuş 16 maddelik bir formdur.

3.3.2. Sosyalleşme ölçeği

Üniversite öğrencilerinin sosyalleşme düzeylerinin belirlenmesinde, araştırmanın amacına uygun olacak şekilde Şahan (2007) tarafından geliştirilen “Spor ve Sosyalleşme Ölçeği” ’nin “Sosyalleşme Boyutundan” yararlanılmıştır. Ölçeğin sosyalleşme boyutu, 34 sorudan meydana gelmektedir ve 5’li likert tipi bir ölçektir. (1= kesinlikle katılmıyorum, 2= katılmıyorum, 3= kararsızım, 4= katılıyorum, 5= tamamen katılıyorum). Ölçeğin geliştirilme sürecinde sosyal karşılaştırma ölçeği, Hacettepe kişilik envanteri, sosyotropi otonomi ölçeği, sosyal tanıma anketi, kendini tanımlama envanteri, kişisel bilgi formu gibi daha önce çoğu kez kullanılan ölçeklerden faydalanılmıştır. Şahan (2007) yaptığı araştırmada sosyalleşme ölçeğinin güvenirliğini 0,77 olarak bulmuştur.

3.3.3. İletişim becerileri değerlendirme ölçeği (İBDÖ)

Öğrencilerin iletişim beceri düzeylerini belirlemek amacıyla 25 ifadeli 5’li likert tipi ölçek (5= her zaman, 4=sıklıkla, 3=bazen, 2=nadiren 1=hiçbir zaman) kullanılmıştır. Korkut (1996) tarafından geliştirilen ve geçerlik-güvenirlik çalışmaları yapılan İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeğinden alınabilecek en yüksek puan=100, en düşük puan=0’dır. İBDÖ’nün geçerlik çalışması için yapılmış olan faktör analizi sonuçları, ölçeğin tek boyutlu olduğunu gösterir niteliktedir. İBDÖ’nün güvenirlik çalışmasında testin tekrarı yöntemi sonucunda güvenirlik katsayısı 0.76 (pc.001) olarak elde edilmiştir. İç tutarlılık katsayısı alfa değeri ise 0.80 (p<.001) olarak bulunmuştur.

3.4. Verilerin Toplanması

Çalışma başlamadan önce, Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulu’ndan etik kurul onayı alınmıştır (Sayı: E-30640013-108.01-32051).

Araştırma verilerinin toplanmasına yönelik olarak, uygulamanın yapılacağı Amasya Üniversitesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi ve Kastamonu Üniversitesinden ölçek uygulama izni alınmıştır.

Araştırmada katılımcılara uygulanan, Kişisel Bilgi Formu, İletişim Becerileri Ölçeği ve Sosyalleşme Ölçeği öncesinde, uygulama prosedürü araştırmacı tarafından üniversite

öğrencilerine ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Çalışmada gönüllü olarak yer alan katılımcılar bilgilendirilmiş, ardından anketler uygulanmıştır.

Katılımcılara araştırmacı tarafından hazırlanmış kişisel bilgi formu ve çalışmada kullanılmak üzere izinleri alınmış olan iletişim becerileri ölçeği ile sosyalleşme ölçeği dağıtılmış ve dikkatli bir şekilde anketi tamamlamaları talep edilmiştir.

En son aşamada öğrenciler tarafından doldurulan anketler, araştırmacı tarafından kontrol edilmiş, hatalı eksik ve gelişigüzel tamamlanan anketler araştırma kapsamına dahil edilmemiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Analizlerde ölçüm tutarlılığının sağlanması için Cronbach'ın Alfa Katsayısı kullanılmıştır. Bu katsayının 0,70'ten büyük olması (Tabachnick ve Fidell, 2012) ölçüm tutarlılığının sağlandığını ve güvenilir bir ölçek ile analizlerin gerçekleştirildiğini göstermektedir. Yapılan analiz sonucunda sosyalleşme ölçeğinin Cronbach Alfa değeri 0,858, iletişim becerilerinin değerlendirme ölçeğinin Cronbach Alfa değeri 0,914 olarak hesaplanmıştır. Bu değerlerin 0,70'ten büyük olduğu anlaşıldığından ölçeklerin ölçüm tutarlılıklarının sağlandığı görülmektedir.

Demografik değişkenlere göre yapılan karşılaştırmalarda parametrik testlerden t-testi ile ANOVA kullanılırken, parametrik olmayan testlerden Mann Whitney U ve Kruskal-Wallis H testleri kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde öncelikle çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiştir. Buna göre çarpıklık ve basıklık değerlerinin sırasıyla (∓ 2) ve (∓ 7) arasında olması nedeniyle verilerin normal dağıldığı varsayılabilir (Şencan, 2005; Hair, William, Barry ve Rolph, 2014). Verilerin çarpıklık ve basıklık katsayılarının ∓ 2 olmasının normal dağılıma işaret ettiğini belirten çalışmalar da mevcuttur (Field, 2013). İletişim becerileri puanlarının çarpıklık katsayısı 0,538 ve basıklık katsayısı ise 0,290 olarak hesaplanmıştır. Sosyalleşme puanlarının çarpıklık katsayısı 0,335 ve basıklık katsayısı ise 0,201 olarak bulunmuştur. Belirtilen koşullara uygun olduğundan gerekli koşulların sağlandığı durumlarda gruplar arası karşılaştırmalarda öncelikle parametrik testlerden yararlanılmıştır. Aksi durumlarda ise parametrik olmayan testlerden yararlanılmıştır.

4. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde çalışmanın hipotezlerine, bulgularıyla alakalı tablolara ve açıklamalara yer verilmiştir.

Araştırma konusu dahilinde öne sürülen hipotezler şöyledir;

- H1.** Bireylerin sosyalleşme durumlarında cinsiyete göre anlamlı farklılık vardır.
- H2.** Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında cinsiyete göre anlamlı farklılık vardır.
- H3.** Bireylerin sosyalleşme durumlarında yaşa göre anlamlı farklılık vardır.
- H4.** Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında yaşa göre anlamlı farklılık vardır.
- H5.** Bireylerin sosyalleşme durumlarında öğrenim gördükleri üniversiteye göre anlamlı farklılık vardır.
- H6.** Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında öğrenim gördükleri üniversiteye göre anlamlı farklılık vardır.
- H7.** Bireylerin sosyalleşme durumlarında okudukları bölüme göre anlamlı farklılık vardır.
- H8.** Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında okudukları bölüme göre anlamlı farklılık vardır.
- H9.** Bireylerin sosyalleşme durumlarında sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık vardır.
- H10.** Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık vardır.
- H11.** Bireylerin sosyalleşme durumlarında kardeş sayısına göre anlamlı farklılık vardır.
- H12.** Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında kardeş sayısına göre anlamlı farklılık vardır.
- H13.** Bireylerin sosyalleşme durumlarında anne eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık vardır.
- H14.** Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında anne eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık vardır.
- H15.** Bireylerin sosyalleşme durumlarında baba eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık vardır.
- H16.** Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında baba eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık vardır.
- H17.** Bireylerin sosyalleşme durumlarında anne mesleğine göre anlamlı farklılık vardır.

H18. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında anne mesleğine göre anlamlı farklılık vardır.

H19. Bireylerin sosyalleşme durumlarında baba mesleğine göre anlamlı farklılık vardır.

H20. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında baba mesleğine göre anlamlı farklılık vardır.

H21. Bireylerin sosyalleşme durumlarında ailenin ikamet ettiği yere göre anlamlı farklılık vardır.

H22. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında ailenin ikamet ettiği yere göre anlamlı farklılık vardır.

H23. Bireylerin sosyalleşme durumlarında not ortalamasına göre anlamlı farklılık vardır.

H24. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında not ortalamasına göre anlamlı farklılık vardır.

H25. Bireylerin sosyalleşme durumlarında tercih ettikleri bölümün kendi istekleri olup olmadığı görüşlerine göre anlamlı farklılık vardır.

H26. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında tercih ettikleri bölümün kendi istekleri olup olmadığı görüşlerine göre anlamlı farklılık vardır.

H27. Bireylerin sosyalleşme durumlarında spor branşlarına göre anlamlı farklılık vardır.

H28. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında spor branşlarına göre anlamlı farklılık vardır.

H29. Bireylerin sosyalleşme durumlarında spor dışındaki ilgi alanlarına göre anlamlı farklılık vardır.

H30. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında spor dışındaki ilgi alanlarına göre anlamlı farklılık vardır.

H31. Bireylerin sosyalleşme durumlarında kitap okuma sıklıklarına göre anlamlı farklılık vardır.

H32. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında kitap okuma sıklıklarına göre anlamlı farklılık vardır.

Yüz yüze toplanan anketlerden oluşan bu araştırmada ülkemizde beden eğitimi ve spor öğretmenliği, antrenörlük eğitimi, spor yöneticiliği ve rekreasyon bölümlerinde spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinden rastgele örnekleme yöntemi ile veriler elde edilmiştir. Geçerlilik ve güvenilirlikleri daha önce kanıtlanmış ve ölçek kullanım izni alınmış ölçeklerin kullanıldığı bu araştırmada cevaplar 5’li likert ölçeği tipindedir (1: Kesinlikle katılmıyorum – 5: Kesinlikle Katılıyorum).

Örneklem verilerimiz ile ilgili temel tanımlayıcı bilgiler aşağıda verilmiştir.

Tablo 4.1. Ankete Katılanların Demografik Özellikleri

		Frekans	Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	184	35,7	35,7
	Erkek	332	64,3	100,0
Yaş	20'den az	220	42,6	42,6
	20-22 arası	209	40,5	83,1
	22-24 arası	62	12,0	95,2
	24'ten fazla	25	4,8	100,0
Üniversite	Amasya Üniversitesi	108	20,9	20,9
	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	141	27,3	48,3
	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	90	17,4	65,7
	Kastamonu Üniversitesi	108	20,9	86,6
	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	69	13,4	100,0
Bölüm	Beden eğitimi ve spor öğretmenliği	264	51,2	51,2
	Antrenörlük	108	20,9	72,1
	Spor yöneticiliği	112	21,7	93,8
	Rekreasyon	32	6,2	100,0
Sınıf	1. Sınıf	99	19,2	19,2
	2. Sınıf	120	23,3	42,4
	3. Sınıf	212	41,1	83,5
	4. Sınıf	85	16,5	100,0
Kardeş sayısı	Tek çocuğum	26	5,0	5,0
	2 kardeş	158	30,6	35,7
	3 kardeş	168	32,6	68,2
	4 ve üzeri	164	31,8	100,0
Anne eğitim durumu	Okuryazar değil	31	6,0	6,0
	Okuryazar	38	7,4	13,4
	İlkokul	185	35,9	49,2
	Ortaokul	125	24,2	73,4
	Lise	103	20,0	93,4
	Üniversite	34	6,6	100,0
Baba eğitim durumu	Okuryazar değil	10	1,9	1,9
	Okuryazar	14	2,7	4,7
	İlkokul	149	28,9	33,5
	Ortaokul	126	24,4	57,9
	Lise	144	27,9	85,9
	Üniversite	63	12,2	98,1
	Lisansüstü	10	1,9	100,0

Tablo 4.1. Ankete Katılanların Demografik Özellikleri (Devam)

Annenin mesleği	Ev hanımı	397	76,9	76,9
	Memur	20	3,9	80,8
	İşçi	62	12,0	92,8
	Emekli	13	2,5	95,3
	Diğer	24	4,7	100,0
Babanın mesleği	Çiftçi	38	7,4	7,4
	Memur	73	14,1	21,5
	İşçi	151	29,3	50,8
	Emekli	113	21,9	72,7
	Diğer	141	27,3	100,0
Ailenin ikamet ettiği yer	Köy/Kasaba	63	12,2	12,2
	İlçe	150	29,1	41,3
	Şehir	159	30,8	72,1
	Büyükşehir	144	27,9	100,0
Not Ortalaması	72'den az	145	28,1	28,1
	72 ile 83 arası	253	49,0	77,1
	83 ile 90 arası	98	19,0	96,1
	90'dan fazla	20	3,9	100,0
Üniversitede tercih ettiğiniz bölümü kendi isteğiniz ile mi seçtiniz?	Evet	489	94,8	94,8
	Hayır	27	5,2	100,0
Spor branşınız nedir?	Takım Sporları	326	63,2	63,2
	Bireysel Sporlar	190	36,8	100,0
Spor dışında ilgi alanları	Kitap – Dergi	83	16,1	16,1
	Sinema	113	21,9	38,0
	Tiyatro	46	8,9	46,9
	Müzik	184	35,7	82,6
	Diğer	90	17,4	100,0
Kitap okuma sıklığı	Sıklıkla	110	21,3	21,3
	Nadiren	346	67,1	88,4
	Hiç	60	11,6	100,0
	Toplam	516	100,0	

Tablo 4.1. incelendiğinde araştırmaya 184 kadın ve 332 erkek olmak üzere toplam 516 kişinin katıldığı görülmektedir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu 22 yaşın altındadır. Ankete en az katılım 69 öğrenci ile Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi'nden olmuştur. Bunu 90 öğrenci ile Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi izlemiştir. Katılımcıların birçoğu Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinden oluşmaktadır. En az katılım ise Rekreasyon bölümü öğrencilerinden sağlanmıştır. Anketi cevaplayan öğrencilerin %64'ü 2. ve 3.sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%95) en az 1 kardeşinin bulunduğu görülmektedir. Anne ve baba eğitim durumlarına

baktığımızda genel olarak lise ve altı eğitimli kişilerin çocuklarından oluştuğu anlaşılmaktadır. Katılımcıların anneleri %77 oranında ev hanımıdır. Babaları ise çoğunlukla işçi ve emeklilerden oluşmaktadır. Ayrıca ele alınan örnekleme %50 ve üzeri şehirlerde yaşamaktadır. Katılımcıları %28'inin not ortalaması 72'den az iken %68'inin not ortalaması 72 ile 90 arasındadır. Üniversitede tercih ettiğiniz bölümü kendi isteği ile tercih edenlerin oranı ise %95 olarak beyan edilmiştir. Ayrıca katılımcıların %63'ü takım sporları ile ilgilenmektedir. Katılımcıların çoğunluğu spor dışındaki ilgi alanlarına yönelik olarak müzikle ilgilendiklerini beyan etmişlerdir. Son olarak %67 oranında öğrenciler nadiren kitap okuduğunu, %11,6'sı ise hiç kitap okumadığını belirtmişlerdir.

Çalışmada analizler 3 aşamada yapılmıştır. İlk iki aşamada kullanılan ölçeklerin ölçüm tutarlılığının sağlanması ve faktör yapısının ortaya çıkarılması hedeflenmiştir. Cronbach'ın Alfa Katsayısı kullanılarak yapılan ölçüm tutarlılığı araştırmasında 0,70'ten büyük Cronbach'ın Alfa Katsayısı elde edilmesi (Tabachnick ve Fidell, 2012) ölçüm tutarlılığının sağlandığını göstermektedir. Yapılan analiz sonucunda "İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği" için hesaplanan Cronbach Alfa Katsayısının 0,914 olduğu görülmüştür. "Sosyalleşme Ölçeği"nin Cronbach Alfa değeri ise 0,858 olarak hesaplandığından hem iletişim becerileri değerlendirme ölçeği hem de sosyalleşme ölçeği için 0,70'ten büyük Cronbach Alfa değeri elde edilmiş ve her iki ölçek için de ölçüm tutarlılıkları sağlanmıştır.

Yüksek korelasyonlu birçok değişkenin daha az sayıda ve daha anlamlı değişken ile ifade edilmesi için faktör analizi kullanılmaktadır. Bir faktörde yer alan değişkenlerin kendi aralarında korelasyonu yüksek iken farklı faktörlerde yer alan değişkenler ile aralarındaki korelasyon düşüktür. Özetle birbirleri ile yüksek ilişkili ancak farklı faktörler ile düşük ilişkili olan, değişkenlerin daha az sayıda ve anlamlı olarak ifade edilmesini sağlayan bir veri indirgeme yöntemidir (Pallant, 2013). İndirgenmiş bir yapıda olan bu değişkenler çeşitli istatistiksel testlerde ve regresyon analizlerinde kullanılabilir (Tabachnick ve Fidell, 2012).

İncelenen veri setinin faktör analizine uygun olup olmadığının denetlenmesi için iki test dikkate alınmalıdır. Bu testler sırasıyla örneklem yeterliliğinin testi için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve veri yapısının faktörleştirmeye uygun olup olmadığının gösterimi için ise Bartlett küresellik testidir. Bartlett testinin anlamlı bulunması ve KMO değerinin ise en az 0,70 olarak bulunması gerekmektedir. Ölçekte yer alan soruların aralarındaki korelasyonun

yüksekliği ve anlamlı olması veri yapısının faktör analizine uygun olmasının en önemli koşuludur (Hair vd. 2014; Field, 2013).

Ele alınan ölçeklerin faktör yapıları Tablo 4.2. ve Tablo 4.3.'te verilmiştir.

Tablo 4.2. İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeğinin Faktör Analizi Sonuçları

Soru	Faktör Değeri
IBDO2	0,575
IBDO3	0,620
IBDO4	0,540
IBDO5	0,619
IBDO6	0,562
IBDO7	0,682
IBDO8	0,520
IBDO9	0,688
IBDO10	0,582
IBDO12	0,649
IBDO13	0,647
IBDO14	0,571
IBDO15	0,541
IBDO16	0,623
IBDO17	0,629
IBDO18	0,516
IBDO19	0,613
IBDO20	0,705
IBDO21	0,652
IBDO22	0,622
IBDO23	0,480
IBDO24	0,515
Not: Temel Bileşenler Faktör analizi yöntemi kullanılmıştır.	
KMO =0,942;	
Bartlett Test =3928,286***($p<0,001$)	

Tablo 4.2. incelendiğinde iletişim becerileri değerlendirme ölçeğinin faktör analizi sonuçları görülmektedir. Faktör analizi sonucunda bu ölçeğin tek faktörlü yapısının korunduğu görülmüştür. Kaiser-Meyer-Olkin testinin sonucuna göre ($0,942 > 0,70$) eldeki örneklemin faktör analizi için yeterli düzeyde olduğu anlaşılmaktadır. Bartlett testi sonuca göre kullanılan örneklem faktör analizine uygun bulunmuştur ($3928,286^{***}$; $p<0,001$). Ölçekte yer alan sorulardan IBDO1, IBDO11 ve IBDO25 numaralı sorular düşük faktör yükleri nedeniyle analizden çıkarılmıştır. Elde edilen ölçeğin toplam varyans açıklayıcılığı %36,111 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 4.3. Sosyalleşme Ölçeğinin Faktör Analizi

Soru	Faktör Değeri
SO3	0,512
SO5	0,509
SO6	0,618
SO7	0,495

Tablo 4.3. Sosyalleşme Ölçeğinin Faktör Analizi (Devam)

SO10	0,592
SO11	0,617
SO12	0,651
SO13	0,501
SO14	0,502
SO15	0,451
SO16	0,458
SO19	0,581
SO21	0,477
SO24	0,504
SO25	0,730
SO26	0,698
SO27	0,619
SO29	0,644
SO30	0,622
SO31	0,734
SO32	0,736
SO33	0,699
SO34	0,629
Not: Temel Bileşenler Faktör analizi yöntemi kullanılmıştır.	
KMO=0,937; Bartlett Test= 4838,949***	
(p<0,001)	

Tablo 4.3. incelendiğinde sosyalleşme ölçeğinin faktör analizi sonuçları görülmektedir. Faktör analizi sonucunda bu ölçeğin tek faktörlü yapısının korunduğu görülmüştür. Kaiser-Meyer-Olkin testinin sonucuna göre ($0,937 > 0,70$) eldeki örneklemin faktör analizi için yeterli düzeyde olduğu anlaşılmaktadır. Bartlett testi sonuca göre kullanılan örneklem faktör analizine uygun bulunmuştur ($4838,949^{***}$; $p < 0,001$). Sonuçlar incelendiğinde ölçekte yer alan sorulardan 1, 2, 4, 8, 9, 17, 18, 20, 22, 23, 28 numaralı sorular düşük öz değerleri ve faktör yükleri nedeniyle analizden çıkarılmıştır. Elde edilen ölçeğin toplam varyans açıklayıcılığı %35,687 olarak hesaplanmıştır.

Bu çalışmada değerlendirmeler istatistiksel testler ile yapılmıştır. Parametrik ve parametrik olmayan testlerin kullanıldığı bu çalışmada parametrik testlerden t-testi ile ANOVA kullanılmıştır. Bilindiği üzere parametrik testlerin kullanımı çeşitli koşullara bağlıdır. Bu koşulların sağlanamadığı durumlarda tekli ya da çoklu karşılaştırmalar için parametrik testlerin alternatifi olan Mann-Whitney U testinden ve Kruskal-Wallis testinden yararlanılmıştır.

Parametrik testlerin kullanımı için ilk olarak verilerin normallikleri incelenmelidir. Bunun için öncelikle çarpıklık ve basıklık değerleri dikkate alınmıştır. Buna göre çarpıklık ve basıklık katsayılarının ∓ 2 olmasının normal dağılıma işaret etmektedir (Field, 2013). Bu çalışmada iletişim becerileri değerlendirme ölçeğinin çarpıklık katsayısı 0,538 ve basıklık katsayısı ise 0,290 olarak hesaplanmıştır. Sosyalleşme ölçek puanlarının çarpıklık

katsayısı 0,335 ve basıklık katsayısı ise 0,201 olarak bulunmuştur. Verilerin analizinde parametrik testlerinden yararlanılabileceği görülmektedir. Ancak varsayımların sağlanmadığı durumlarda karşılaştırmalar için parametrik olmayan testlerden yararlanılmıştır.

H1. Bireylerin sosyalleşme durumlarında cinsiyete göre anlamlı farklılık vardır.

İlk olarak çalışmaya katılan öğrencilerin sosyalleşme becerileri ile cinsiyet arasındaki ilişki analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 4.4.'te verilmiştir.

Tablo 4.4. Cinsiyete Göre Sosyalleşme Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
H1	Kadın	184	4,015	0,418	3,314	<0,001	0,305
	Erkek	332	3,879	0,461			

Kadınların ve erkeklerin ortalama sosyalleşme puanları bağımsız örneklem t-testi ile karşılaştırılmıştır. Bu sonuçlara göre kadın ve erkeklerin sosyalleşme puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($t=3,314$; $ss=514$, $p<0,001$). Kadınlarda sosyalleşme becerisinin erkeklere göre daha yüksek bulunduğu ve sonucun anlamlı olduğu görülmektedir. Testin sonucunda hesaplanan etki büyüklüğü değeri $d=0,305$ 'tir ve orta düzeyde farkın bulunduğunu göstermektedir. Bu nedenle H1 hipotezi kabul edilmiştir.

H2. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında cinsiyete göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.5. Cinsiyete Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
H2	Kadın	184	4,153	0,539	3,328	<,001	0,306
	Erkek	332	3,989	0,535			

Tablo 4.5.'de öğrencilerin iletişim becerileri ile cinsiyet arasındaki ilişki analiz edilmiştir. Kadınların ve erkeklerin ortalama iletişim becerisi değerlendirme puanları bağımsız örneklem t-testi ile karşılaştırılmıştır. Bu sonuçlara göre kadın ve erkeklerin iletişim becerisi değerlendirme puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($t=3,328$; $ss=514$, $p<0,001$). Kadınlarda iletişim becerisi değerlendirme puanlarının erkeklere göre daha yüksek bulunduğu ve sonucun anlamlı olduğu görülmektedir. Testin

sonucunda hesaplanan etki büyüklüğü değeri $d=0,306$ 'dır ve orta düzeyde farkın bulunduğunu göstermektedir. Bu nedenle H2 hipotezi kabul edilmiştir.

H3. Bireylerin sosyalleşme durumlarında yaşa göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.6. Yaşa Göre Sosyalleşme Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
Yaş	20'den az	220	3,940	0,445	0,738	0,531	0,005
	20-22 arası	209	3,915	0,441			
	22-24 arası	62	3,880	0,481			
	24'ten fazla	25	4,037	0,507			

Tablo 4.6.'da öğrencilerin sosyalleşme becerileri ile yaş grupları arasındaki ilişki tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin ortalama sosyalleşme becerileri puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=0,738$; $ss=3,512$; $p=0,531>0,05$). Bu nedenle H3 hipotezi reddedilmiştir.

H4. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında yaşa göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.7. Yaşa Göre İletişim Becerilerini Değerlendirme Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
Yaş	20'den az	220	4,062	0,511	0,794	0,499	0,005
	20-22 arası	209	4,037	0,550			
	22-24 arası	62	3,980	0,605			
	24'ten fazla	25	4,176	0,569			

Tablo 4.7.'de öğrencilerin iletişim becerileri ile yaş grupları arasındaki ilişki tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin ortalama iletişim becerileri puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=0,794$; $ss=3,512$; $p=0,499>0,05$). Bu nedenle H4 hipotezi de reddedilmiştir.

H5. Bireylerin sosyalleşme durumlarında öğrenim gördükleri üniversiteye göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.8. Öğrenim Gördükleri Üniversiteye Göre Sosyalleşme Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	p	Etki Büyüklüğü
Üniversite	Ondokuz Mayıs	90	3,917	0,465	6,297	<0,001	0,042
	Amasya	108	4,072	0,386			
	Gaziosmanpaşa	141	3,804	0,448			
	Bülent Ecevit	69	3,882	0,411			
	Kastamonu	108	3,981	0,483			

Tablo 4.8.'de öğrencilerin sosyalleşme becerileri ile öğrenim gördükleri üniversite arasındaki ilişki tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin ortalama sosyalleşme becerileri puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($F=6,297$; $ss=4,511$; $p<0,001$). Buna göre H5 hipotezi kabul edilmiştir. Buna göre en az bir grubun ortalaması diğerlerinden farklıdır. Farkın kaynağının araştırılması için post-hoc testi yapılması gerekmektedir.

Tablo 4.9. Öğrencilerin Eğitim Gördüğü Üniversite Açısından Sosyalleşme Puanı Post-Hoc Testi Sonuçları

		Ort. Fark	SS	T	Cohen's d	P _{Tukey}
Amasya	Gaziosmanpaşa	0,268	0,057	4,740	0,606	<0,001
	Ondokuz Mayıs	0,155	0,063	2,460	0,351	0,102
	Kastamonu	0,091	0,060	1,506	0,205	0,559
	Bülent Ecevit	0,191	0,068	2,797	0,431	0,042
Gaziosmanpaşa	Ondokuz Mayıs	-0,113	0,060	-1,890	-0,255	0,324
	Kastamonu	-0,177	0,057	-3,137	-0,401	0,015
	Bülent Ecevit	-0,077	0,065	-1,191	-0,175	0,756
Ondokuz Mayıs	Kastamonu	-0,065	0,063	-1,024	-0,146	0,844
	Bülent Ecevit	0,035	0,071	0,500	0,080	0,987
Kastamonu	Bülent Ecevit	0,100	0,068	1,467	0,226	0,584

Hangi birimlerin ortalamalarının birbirinden farklı olduğunu karşılaştırmak için çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey testi uygulanmıştır. Tablo 4.9.'da öğrencilerin okuduğu üniversite açısından yapılan karşılaştırmalarda Amasya Üniversitesi ile Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencileri açısından sosyalleşme düzeylerinde anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre Amasya Üniversitesi öğrencilerinin ortalama sosyalleşme düzeyleri Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinden daha yüksektir. Ayrıca Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinin ortalama sosyalleşme

düzeylerinin Kastamonu Üniversitesi öğrencilerinden daha düşük olduğu görülmektedir. Buna göre en düşük sosyalleşme puanı ortalaması Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerine ($4,072 \pm 0,386$), en yüksek sosyalleşme puanı ortalaması Amasya Üniversitesi öğrencilerine ($4,072 \pm 0,386$) aittir.

H6. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında öğrenim gördükleri üniversiteye göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.10. Öğrenim Gördükleri Üniversiteye Göre İletişim Becerilerini Değerlendirme Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	p	Etki Büyüklüğü
Üniversite	Ondokuz Mayıs	90	4,068	0,603	4,235	0,002	0,032
	Amasya	108	4,132	0,455			
	Gaziosmanpaşa	141	3,894	0,527			
	Kastamonu	108	4,092	0,563			
	Bülent Ecevit	69	4,135	0,523			

Tablo 4.10.'da öğrencilerin iletişim becerileri ile öğrenim gördükleri üniversite arasındaki ilişki tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin ortalama iletişim becerileri puanları arasında düşük etki büyüklüğü ile ($d=0,032$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($F=4,235$; $ss=4,511$; $p<0,05$). Buna göre H6 hipotezi kabul edilmiştir. Bu farklılığın kaynağının araştırılması için yapılan post-hoc karşılaştırmaları Tablo 4.11.'de verilmiştir.

Tablo 4.11. Öğrencilerin Eğitim Gördüğü Üniversite Açısından İletişim Becerisi Puanı Post-Hoc Karşılaştırması

		Ort. Fark	Ss	t	Cohen's d	Ptukey
Amasya	Gaziosmanpaşa	0,238	0,068	3,489	0,446	0,005
	Ondokuz Mayıs	0,064	0,076	0,845	0,121	0,916
	Kastamonu	0,040	0,073	0,554	0,075	0,981
	Bülent Ecevit	-0,003	0,082	-0,033	-0,005	1,000
Gaziosmanpaşa	Ondokuz Mayıs	-0,174	0,072	-2,413	-0,326	0,113
	Kastamonu	-0,198	0,068	-2,900	-0,371	0,032
	Bülent Ecevit	-0,241	0,079	-3,072	-0,451	0,019
Ondokuz Mayıs	Kastamonu	-0,024	0,076	-0,317	-0,045	0,998
	Bülent Ecevit	-0,067	0,086	-0,786	-0,126	0,935
Kastamonu	Bülent Ecevit	-0,043	0,082	-0,523	-0,081	0,985

Tablo 4.11.'de öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversite açısından yapılan karşılaştırmalarda Amasya Üniversitesi ile Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencileri açısından iletişim becerisi düzeylerinde anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre Amasya Üniversitesi öğrencilerinin ortalama iletişim becerisi puanları Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinden daha yüksektir. Ayrıca Kastamonu Üniversitesi öğrencilerinin ortalama iletişim becerisi puanlarının da Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinden daha yüksek olduğu görülmektedir. Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencileri ile Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi öğrencileri karşılaştırmasında yine Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinin iletişim becerisinin daha düşük olduğu gözlenmektedir. Bu sonuca göre en düşük skor Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerine ($3,894 \pm 0,527$), en yüksek iletişim becerisi puanı ortalaması Bülent Ecevit Üniversitesi öğrencilerine ($4,135 \pm 0,523$) aittir.

H7. Bireylerin sosyalleşme durumlarında öğrenim gördükleri bölüme göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.12. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Bölüme Göre Sosyalleşme Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
Bölüm	Antrenörlük	108	3,890	0,418	2,048	0,109	0,013
	BES Öğretmenliği	264	3,976	0,428			
	Rekreasyon	32	3,832	0,501			
	Spor Yöneticiliği	112	3,876	0,508			

Tablo 4.12.'de öğrencilerin sosyalleşme becerileri ile öğrenim gördükleri bölüm arasındaki ilişki tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin ortalama sosyalleşme becerileri puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=2,048$; $ss=3,512$; $p=0,109 > 0,05$). Buna göre H7 hipotezi reddedilmiştir. Öğrencilerin sosyalleşme durumlarında öğrenim gördükleri bölüme göre anlamlı bir farklılık yoktur.

H8. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında öğrenim gördükleri bölüme göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.13. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Bölüme Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
Bölüm	Antrenörlük	108	4,030	0,562	1,013	0,389	0,007
	BES Öğretmenliği	264	4,087	0,504			
	Rekreasyon	32	4,046	0,668			
	Spor Yöneticiliği	112	3,973	0,565			

Tablo 4.13'te öğrencilerin iletişim becerileri ile öğrenim gördükleri bölüm arasındaki ilişki tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin ortalama iletişim becerileri puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=1,013$; $ss=3,512$; $p=0,389>0,05$). Buna göre H8 hipotezi reddedilmiştir.

H9. Bireylerin sosyalleşme durumlarında sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.14. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Sınıfa Göre Sosyalleşme Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
Sınıf	1. Sınıf	99	3,926	0,417	0,811	0,488	0,005
	2. Sınıf	120	3,917	0,498			
	3. Sınıf	212	3,958	0,432			
	4. Sınıf	85	3,868	0,466			

Öğrencilerin sosyalleşme becerileri ile sınıf durumları arasındaki ilişki Tablo 4.14.'te tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin ortalama sosyalleşme becerileri puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=0,811$; $ss=3,512$; $p=0,488>0,05$). Buna göre H9 hipotezi reddedilmiştir. Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıfa göre ortalama sosyalleşme becerisi puanı açısından anlamlı bir farklılık yoktur.

H10. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.15. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Sınıfa Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
Sınıf	1. Sınıf	99	4,080	0,436	2,487	0,060	0,014
	2. Sınıf	120	3,972	0,544			
	3. Sınıf	212	4,108	0,559			
	4. Sınıf	85	3,967	0,587			

Öğrencilerin iletişim becerileri ile sınıf durumları arasındaki ilişki Tablo 4.15.'te tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin ortalama iletişim becerileri puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=2,487$; $ss=3,512$; $p=0,060>0,05$). Buna göre H_{10} hipotezi reddedilmiştir. Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıfa göre ortalama iletişim becerisi puanı açısından anlamlı bir farklılık yoktur.

H11. Bireylerin sosyalleşme durumlarında kardeş sayısına göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.16. Öğrencilerin Kardeş Sayısına Göre Sosyalleşme Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
Kardeş Sayısı	2 kardeş	158	3,875	0,469	1,673	0,174	0,010
	3 kardeş	168	3,915	0,441			
	4 ve üzeri	164	3,983	0,442			
	Tek çocuğum	26	3,972	0,440			

Öğrencilerin sosyalleşme becerileri ile kardeş sayıları arasındaki ilişki Tablo 4.16'da tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin ortalama iletişim becerileri puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=1,673$; $ss=3,512$; $p=0,174>0,05$). Buna göre H_{11} hipotezi reddedilmiştir. Öğrencilerin kardeş sayılarına göre ortalama sosyalleşme becerisi puanları açısından anlamlı bir farklılık yoktur.

H12. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında kardeş sayısına göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.17. Öğrencilerin Kardeş Sayısına Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
Kardeş Sayısı	2 kardeş	158	3,961	0,562	2,408	0,069	0,014
	3 kardeş	168	4,053	0,537			
	4 ve üzeri	164	4,105	0,514			
	Tek çocuğum	26	4,179	0,568			

Öğrencilerin iletişim becerileri ile kardeş sayıları arasındaki ilişki Tablo 4.17.'de tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin ortalama iletişim becerileri puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=2,408$; $ss=3,512$; $p=0,069>0,05$). Buna göre H12 hipotezi reddedilmiştir. Öğrencilerin kardeş sayılarına göre ortalama sosyalleşme becerisi puanları açısından anlamlı bir farklılık yoktur.

H13. Bireylerin sosyalleşme durumlarında anne eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.18. Öğrencilerin Anne Eğitim Düzeyine Göre Sosyalleşme Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
Anne Eğitim Durumu	Okuryazar değil	31	4,021	0,474	0,410	0,841	0,004
	Okuryazar	38	3,880	0,504			
	İlkokul	185	3,919	0,426			
	Ortaokul	125	3,920	0,454			
	Lise	103	3,927	0,488			
	Üniversite	34	3,967	0,385			

Öğrencilerin sosyalleşme becerileri ile anne eğitim düzeyi arasındaki ilişki Tablo 4.18.'de tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin ortalama sosyalleşme becerileri puanları arasında anne eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=0,410$; $ss=3,512$; $p=0,841>0,05$). Buna göre H13 hipotezi reddedilmiştir. Öğrencilerin anne eğitim düzeyine göre ortalama sosyalleşme becerisi puanı açısından anlamlı bir farklılık yoktur.

H14. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında anne eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.19. Öğrencilerin Anne Eğitim Düzeyine Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
Anne Eğitim Durumu	Okuryazar değil	31	4,045	0,713	0,220	0,954	0,002
	Okuryazar	38	4,100	0,468			
	İlkokul	185	4,067	0,528			
	Ortaokul	125	4,021	0,541			
	Lise	103	4,043	0,550			
	Üniversite	34	4,000	0,511			

Bu hipotezde ise öğrencilerin iletişim becerileri ile anne eğitim düzeyi arasındaki ilişki Tablo 4.19’da tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin ortalama iletişim becerileri puanları arasında anne eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=0,220$; $ss=3,512$; $p=0,954>0,05$). Buna göre H14 hipotezi reddedilmiştir. Öğrencilerin anne eğitim düzeyine göre ortalama iletişim becerisi puanı açısından anlamlı bir farklılık yoktur.

H15. Bireylerin sosyalleşme durumlarında baba eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.20. Öğrencilerin Baba Eğitim Düzeyine Göre Sosyalleşme Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
Baba Eğitim Durumu	Okuryazar değil	10	4,174	0,295	7,107	0,311	0,012
	Okuryazar	14	3,950	0,573			
	İlkokul	148	3,927	0,411			
	Ortaokul	126	3,880	0,476			
	Lise	144	3,965	0,445			
	Üniversite	63	3,911	0,494			
	Lisansüstü	10	3,800	0,442			

Anne eğitim düzeyinden sonra bu hipotezimizde ise öğrencilerin sosyalleşme becerileri ile baba eğitim düzeyi arasındaki ilişki Tablo 4.20.’de Kruskal-Wallis testi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin sosyalleşme becerisi puanları arasında baba

eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır (KW=7,107; ss=6; $p=0,311>0,05$). Buna göre H15 hipotezi reddedilmiştir. Öğrencilerin baba eğitim düzeyine göre sosyalleşme becerisi puanları açısından anlamlı bir farklılık yoktur.

H16. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında baba eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.21. Öğrencilerin Baba Eğitim Düzeyine Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
Baba Eğitim Durumu	Okuryazar değil	10	4,465	0,347	9,648	0,140	0,018
	Okuryazar	14	4,152	0,526			
	İlkokul	148	4,063	0,528			
	Ortaokul	126	3,975	0,581			
	Lise	144	4,071	0,514			
	Üniversite	63	4,015	0,548			
	Lisansüstü	10	4,035	0,659			

Devam edecek olursak iletişim becerileri ile baba eğitim düzeyi arasındaki ilişki Tablo 4.21.'de Kruskal-Wallis testi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin iletişim becerisi puanları arasında baba eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır (KW=9,648; ss=6; $p=0,140>0,05$). Buna göre H16 hipotezi reddedilmiştir. Öğrencilerin baba eğitim düzeyine göre de iletişim becerisi puanları açısından anlamlı bir farklılık yoktur.

H17. Bireylerin sosyalleşme durumlarında anne mesleğine göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.22. Öğrencilerin Anne Meslek Durumuna Göre Sosyalleşme Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
Anne Mesleği	Ev hanımı	397	3,919	0,459	1,768	0,778	0,002
	İşçi	62	3,986	0,441			
	Memur	20	3,922	0,385			
	Emekli	13	3,923	0,282			
	Diğer	24	3,928	0,489			

Tablo 4.22.'de Kruskal-Wallis testi ile öğrencilerin sosyalleşme becerileri ile anne mesleği arasındaki ilişki incelenmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin sosyalleşme becerisi puanları arasında anne mesleğine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır (KW=1,768; ss=4; p=0,778>0,05). Buna göre H17 hipotezi reddedilmiştir. Öğrencilerin anne mesleğine göre sosyalleşme becerisi puanları açısından anlamlı bir farklılık yoktur.

H18. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında anne mesleğine göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.23. Öğrencilerin Anne Meslek Durumuna Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
Anne Mesleği	Ev hanımı	397	4,042	0,550	0,160	0,958	0,001
	İşçi	62	4,060	0,514			
	Memur	20	4,035	0,384			
	Emekli	13	4,147	0,541			
	Diğer	24	4,072	0,600			

Tablo 4.23.'te Kruskal-Wallis testi ile öğrencilerin iletişim becerileri ile anne mesleği arasındaki ilişki incelenmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin iletişim becerisi puanları arasında anne mesleğine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır (KW=1,768; ss=4; p=0,778>0,05). Buna göre H18 hipotezi reddedilmiştir. Öğrencilerin anne mesleğine göre de iletişim becerisi puanları açısından anlamlı bir farklılık yoktur.

H19. Bireylerin sosyalleşme durumlarında baba mesleğine göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.24. Öğrencilerin Baba Meslek Durumuna Göre Sosyalleşme Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
Baba Mesleği	Çiftçi	38	3,975	0,453	0,297	0,880	0,002
	Emekli	113	3,931	0,466			
	İşçi	150	3,944	0,464			
	Memur	73	3,902	0,429			
	Diğer	141	3,906	0,441			

Öğrencilerin sosyalleşme becerileri ile baba meslek düzeyi arasındaki ilişki Tablo 4.24.'te tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin ortalama sosyalleşme becerileri puanları açısından baba meslek düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=0,297$; $ss=4,512$; $p=0,880>0,05$). Buna göre H19 hipotezi reddedilmiştir. Öğrencilerin baba meslek düzeyine göre ortalama sosyalleşme becerisi puanı açısından anlamlı bir farklılık yoktur.

H20. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında baba mesleğine göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.25. Öğrencilerin Baba Meslek Durumuna Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
Baba Mesleği	Çiftçi	38	4,101	0,534	0,964	0,428	0,007
	Emekli	113	4,061	0,597			
	İşçi	150	4,090	0,534			
	Memur	73	4,051	0,509			
	Diğer	141	3,976	0,522			

Öğrencilerin iletişim becerileri ile baba meslek düzeyi arasındaki ilişki Tablo 4.25.'te tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin ortalama iletişim becerileri puanları açısından baba meslek düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=0,964$; $ss=3,512$; $p=0,428>0,05$). Buna göre H20 hipotezi reddedilmiştir. Öğrencilerin baba meslek düzeyine göre ortalama iletişim becerisi puanı açısından anlamlı bir farklılık yoktur.

H21. Bireylerin sosyalleşme durumlarında ailenin ikamet ettiği yere göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.26. Öğrencilerin Ailesinin İkamet Ettiği Yere Göre Sosyalleşme Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
İkametgâh	Büyükşehir	144	3,924	0,453	1,350	0,258	0,008
	İlçe	150	3,899	0,420			
	Köy/Kasaba	63	4,030	0,434			
	Şehir	159	3,916	0,481			

Bu hipotezimizde kişilerin ikamet ettikleri yerleşim yerinin niteliğine göre sosyalleşme durumlarında anlamlı bir farklılık olup olmadığı araştırılmaktadır. Tek yönlü varyans analizinin kullanıldığı bu karşılaştırmanın yer aldığı Tablo 4.26.'da öğrencilerin ortalama sosyalleşme becerisi puanları açısından ailenin ikamet ettiği yere göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=1,350$; $ss=3,512$; $p=0,258>0,05$). Buna göre H21 hipotezi reddedilmiştir.

H22. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında ailenin ikamet ettiği yere göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.27. Öğrencilerin Ailesinin İkamet Ettiği yere Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
İkametgâh	Büyükşehir	144	4,027	0,525	0,489	0,690	0,003
	İlçe	150	4,048	0,539			
	Köy/Kasaba	63	4,121	0,519			
	Şehir	159	4,037	0,569			

Devam edecek olursak kişilerin ikamet ettikleri yerleşim yerinin niteliğine göre iletişim becerisi bakımından anlamlı bir farklılık olup olmadığı H22 hipotezi ile araştırılmaktadır. Tek yönlü varyans analizinin kullanıldığı bu karşılaştırmanın yer aldığı Tablo 4.27.'ye göre öğrencilerin ortalama iletişim becerisi puanları açısından ailenin ikamet ettiği yere göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=0,489$; $ss=3,512$; $p=0,690>0,05$). Buna göre H22 hipotezi reddedilmiştir.

H23. Bireylerin sosyalleşme durumlarında not ortalamasına göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.28. Öğrencilerin Not Ortalamasına Göre Sosyalleşme Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
Ortalama	72'den az	145	3,870	0,459	1,671	0,175	0,010
	72 ile 83 arası	253	3,960	0,433			
	83 ile 90 arası	98	3,948	0,485			
	90'dan fazla	20	3,826	0,410			

Tablo 4.28.'de öğrencilerin sosyalleşme becerilerinin ile not ortalamasına göre durumu tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin ortalama sosyalleşme becerileri puanları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=1,671$; $ss=3,512$; $p=0,175>0,05$). Buna göre H23 hipotezi reddedilmiştir.

H24. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında not ortalamasına göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.29. Öğrencilerin Not Ortalamasına Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
Ortalama	72'den az	145	4,077	0,521	1,102	0,349	0,006
	72 ile 83 arası	253	4,048	0,539			
	83 ile 90 arası	98	3,978	0,597			
	90'dan fazla	20	4,165	0,410			

Tablo 4.29'da öğrencilerin iletişim becerilerinin not ortalamasına göre durumu tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin ortalama iletişim becerileri puanları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=1,102$; $ss=3,512$; $p=0,349>0,05$). Buna göre H24 hipotezi reddedilmiştir.

H25. Bireylerin sosyalleşme durumlarında tercih ettikleri bölümün kendi istekleri olup olmadığı görüşlerine göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.30. Öğrencilerin Tercih Ettikleri Bölümün Kendi İstekleri Olup Olmadığı Görüşlerine Göre Sosyalleşme Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
Bölümü isteyerek mi seçtiniz	Evet	489	3,938	0,445	2,198	0,028	0,435
	Hayır	27	3,742	0,523			

Öğrencilerin tercih ettikleri bölümün kendi istekleri olup olmadığı görüşlerinin yer aldığı Tablo 4.30.'da ortalama sosyalleşme puanları bakımından bağımsız örneklem t-testi ile karşılaştırılmıştır. Bu sonuçlara göre evet ve hayır diyen kişilerin sosyalleşme puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($t=2,198$; $ss=514$; $p=0,028<0,05$). Bölümü isteyerek seçen kişilerin sosyalleşme becerisinin isteyerek seçmeyenlere göre daha yüksek bulunduğu ve sonucun anlamlı olduğu görülmektedir. Testin sonucunda hesaplanan

etki büyüklüğü değeri $d=0,435$ 'tir ve orta düzeyde farkın bulunduğunu göstermektedir. Bu nedenle H25 hipotezi kabul edilmiştir.

H26. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında tercih ettikleri bölümün kendi istekleri olup olmadığı görüşlerine göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.31. Öğrencilerin Tercih Ettikleri Bölümün Kendi İstekleri Olup Olmadığı Görüşlerine Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
Bölümü isteyerek mi seçtiniz	Evet	489	4,057	0,536	1,631	0,103	0,323
	Hayır	27	3,882	0,617			

Öğrencilerin tercih ettikleri bölümün kendi istekleri olup olmadığı görüşlerin yer aldığı Tablo 4.31.'de, ortalama iletişim beceri puanları bakımından bağımsız örneklem t-testi ile karşılaştırılmıştır. Bu sonuçlara göre evet ve hayır diyen kişilerin iletişim becerisi puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($t=1,631$; $ss=514$; $p=0,103>0,05$). Bölümü isteyerek seçen ve isteyerek seçmeyen kişilerin benzer iletişim becerisi puanlarına sahip olduğu görülmektedir. Testin sonucunda hesaplanan etki büyüklüğü değeri $d=0,323$ 'tir ve orta düzeyde bir farkın olabileceğini ifade etmektedir. Ancak H26 hipotezi reddedilmiştir.

H27. Bireylerin sosyalleşme durumlarında spor branşlarına göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.32. Öğrencilerin Spor Branşına Göre Sosyalleşme Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
Spor Branşı	Bireysel	326	3,928	0,425	0,032	0,975	0,003
	Takım	190	3,927	0,494			

Tablo 4.32.'de öğrencilerin spor branşlarına göre ortalama sosyalleşme beceri puanları bakımından bağımsız örneklem t-testi ile karşılaştırılmıştır. Bu sonuçlara göre bireysel ve takım sporu yapan kişilerin sosyalleşme becerisi puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($t=0,032$; $ss=514$; $p=0,975>0,05$). Bireysel ve takım sporu yapan kişilerin benzer iletişim becerisi puanlarına sahip olduğu görülmektedir. H27 hipotezi reddedilmiştir.

H28. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında spor branşlarına göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.33. Öğrencilerin Spor Branşına göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
Spor Branşı	Bireysel	326	4,055	0,540	0,433	0,665	0,040
	Takım	190	4,034	0,545			

Tablo 4.33.'te öğrencilerin ortalama iletişim beceri puanları spor branşları bakımından bağımsız örneklem t-testi ile karşılaştırılmıştır. Bu sonuçlara göre bireysel ve takım sporu yapan kişilerin iletişim becerisi puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($t=0,433$; $ss=514$; $p=0,665>0,05$). Bireysel ve takım sporu yapan kişilerin benzer iletişim becerisi puanlarına sahip olduğu görülmektedir. H28 hipotezi reddedilmiştir.

H29. Bireylerin sosyalleşme durumlarında spor dışındaki ilgi alanlarına göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.34. Öğrencilerin İlgi Alanına Göre Sosyalleşme Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
İlgi Alanı	Kitap – Dergi	83	3,991	0,440	0,551	0,698	0,005
	Müzik	184	3,904	0,421			
	Sinema	113	3,911	0,469			
	Tiyatro	46	3,943	0,501			
	Diğer	90	3,929	0,473			

Tablo 4.34.'te öğrencilerin sosyalleşme becerilerinin ilgi alanına göre durumu tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin ortalama sosyalleşme becerileri puanları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=0,551$; $ss=4,511$; $p=0,698>0,05$). Buna göre H29 hipotezi reddedilmiştir.

H30. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında spor dışındaki ilgi alanlarına göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.35. Öğrencilerin Spor Dışındaki İlgi Alanlarına Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
İlgi Alanı	Kitap – Dergi	83	4,180	0,488	2,523	0,041	0,019
	Müzik	184	4,003	0,544			
	Sinema	113	3,982	0,563			
	Tiyatro	46	4,162	0,573			
	Diğer	90	4,042	0,519			

Tablo 4.35.'te öğrencilerin iletişim becerileri ile ilgi arasındaki ilişki tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin iletişim becerileri puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($F=2,523$; $ss=4,511$; $p=0,041<0,05$). Buna göre H30 hipotezi kabul edilmiştir. Öğrencilerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında spor dışındaki ilgi alanlarına göre anlamlı farklılık vardır. Farkın kaynağını araştırmak için yapılan Post-Hoc karşılaştırması sonuçları da Tablo 36'da verilmiştir.

Tablo 4.36. Öğrencilerin Spor Dışındaki İlgi Alanlarına Göre İletişim Becerisi Puanı için Post-Hoc Karşılaştırması

		Ort. Fark	Ss	T	Cohen's d	P _{LSD}
Kitap – Dergi	Sinema	0,199	0,078	2,555	0,369	0,011
	Tiyatro	0,019	0,099	0,188	0,035	0,851
	Müzik	0,177	0,071	2,494	0,330	0,013
	Diğer	0,139	0,082	1,694	0,258	0,091
Sinema	Tiyatro	-0,180	0,094	-1,914	-0,335	0,056
	Müzik	-0,021	0,064	-0,331	-0,040	0,740
	Diğer	-0,060	0,076	-0,789	-0,112	0,430
Tiyatro	Müzik	0,159	0,089	1,790	0,295	0,074
	Diğer	0,120	0,098	1,231	0,223	0,219
Müzik	Diğer	-0,039	0,069	-0,559	-0,072	0,576

Hangi birimlerin ortalamalarının birbirinden farklı olduğunu karşılaştırmak için çoklu karşılaştırma testlerinden LSD testi uygulanmıştır. Post-hoc testi sonuçlarına göre en yüksek iletişim becerisi puanı hobisini Kitap – Dergi olarak belirten öğrencilere ($4,180\pm0,488$), en düşük iletişim becerisi puanı ise hobisini sinema olarak belirten

öğrencilere ($3,982 \pm 0,563$) aittir. Yapılan karşılaştırmalarda öğrencilerin ilgi alanlarına göre iletişim becerisi arasındaki farkların yalnızca kitap dergi ile sinema ve müzik arasında olduğu görülmüştür ($p < 0,05$). Diğer gruplar arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Ancak yine de kitap ve dergi ilgi alanına sahip öğrencilerin müzik ve sinema ilgi alanına sahip öğrencilerden daha yüksek iletişim becerisine sahip olduklarını değerlendirmeleri önemlidir (Şahan, 2007; Tunçalp, 2011). Farkın az olası ya da düşük olmasının nedeninin değişkenlerin varyans değişimlerinin yüksek olması olabilir. Değişkenlerde alt grupların değişim aralıklarının yüksek olması hipotezlerin reddedilememesine neden olduğu düşünülebilir.

H31. Bireylerin sosyalleşme durumlarında kitap okuma sıklıklarına göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.37. Öğrencilerin Okuma Sıklığına Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
Kitap Okuma Sıklığı	Hiç	60	3,878	0,500	1,180	0,310	0,005
	Nadiren	346	3,918	0,447			
	Sıklıkla	110	3,983	0,432			

Tablo 4.37.'de öğrencilerin sosyalleşme becerilerinin okuma sıklığına göre durumu tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin okuma sıklığına göre ortalama sosyalleşme becerileri puanları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=1,180$; $ss=2,513$; $p=0,310 > 0,05$). Buna göre H31 hipotezi reddedilmiştir.

H32. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında kitap okuma sıklıklarına göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4.38. Öğrencilerin Okuma Sıklığına Göre İletişim Becerisi Puanı Karşılaştırması

Hipotez	Grup	N	Ortalama	SS	Test İstatistiği	P	Etki Büyüklüğü
Kitap Okuma Sıklığı	Hiç	60	3,988	0,550	1,613	0,202	0,006
	Nadiren	346	4,034	0,555			
	Sıklıkla	110	4,123	0,487			

Son olarak Tablo 4.38.'de öğrencilerin iletişim becerilerinin okuma sıklığına göre durumu tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin okuma sıklığına göre ortalama iletişim becerileri puanları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=1,613$; $ss=2,513$; $p=0,202>0,05$). Buna göre H32 hipotezi reddedilmiştir. Kabul edilen ve reddedilen tüm hipotezler Tablo 4.39.'da verilmiştir.

Tablo 4.39. Araştırma Hipotezleri Nihai Sonuç Tablosu

Hipotez	Sonuç
H1. Bireylerin sosyalleşme durumlarında cinsiyete göre anlamlı farklılık vardır.	Kabul
H2. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında cinsiyete göre anlamlı farklılık vardır.	Kabul
H3. Bireylerin sosyalleşme durumlarında yaşa göre anlamlı farklılık vardır.	Red
H4. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında yaşa göre anlamlı farklılık vardır.	Red
H5. Bireylerin sosyalleşme durumlarında öğrenim gördükleri üniversiteye göre anlamlı farklılık vardır.	Kabul
H6. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında öğrenim gördükleri üniversiteye göre anlamlı farklılık vardır.	Kabul
H7. Bireylerin sosyalleşme durumlarında okudukları bölüme göre anlamlı farklılık vardır.	Red
H8. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında okudukları bölüme göre anlamlı farklılık vardır.	Red
H9. Bireylerin sosyalleşme durumlarında sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık vardır.	Red
H10. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık vardır.	Red
H11. Bireylerin sosyalleşme durumlarında kardeş sayısına göre anlamlı farklılık vardır.	Red
H12. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında kardeş sayısına göre anlamlı farklılık vardır.	Red
H13. Bireylerin sosyalleşme durumlarında anne eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık vardır.	Red
H14. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında anne eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık vardır.	Red
H15. Bireylerin sosyalleşme durumlarında baba eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık vardır.	Red
H16. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında baba eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık vardır.	Red
H17. Bireylerin sosyalleşme durumlarında anne mesleğine göre anlamlı farklılık vardır.	Red
H18. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında anne mesleğine göre anlamlı farklılık vardır.	Red
H19. Bireylerin sosyalleşme durumlarında baba mesleğine göre anlamlı farklılık vardır.	Red
H20. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında baba mesleğine göre anlamlı farklılık vardır.	Red
H21. Bireylerin sosyalleşme durumlarında ailenin ikamet ettiği yere göre anlamlı farklılık vardır.	Red
H22. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında ailenin ikamet ettiği yere göre anlamlı farklılık vardır.	Red
H23. Bireylerin sosyalleşme durumlarında not ortalamasına göre anlamlı farklılık vardır.	Red
H24. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında not ortalamasına göre anlamlı farklılık vardır.	Red
H25. Bireylerin sosyalleşme durumlarında tercih ettikleri bölümün kendi istekleri olup olmadığı görüşlerine göre anlamlı farklılık vardır.	Kabul
H26. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında tercih ettikleri bölümün kendi istekleri olup olmadığı görüşlerine göre anlamlı farklılık vardır.	Red
H27. Bireylerin sosyalleşme durumlarında spor branşlarına göre anlamlı farklılık vardır.	Red
H28. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında spor branşlarına göre anlamlı farklılık vardır.	Red
H29. Bireylerin sosyalleşme durumlarında spor dışındaki ilgi alanlarına göre anlamlı farklılık vardır.	Red
H30. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında spor dışındaki ilgi alanlarına göre anlamlı farklılık vardır.	Kabul
H31. Bireylerin sosyalleşme durumlarında kitap okuma sıklıklarına göre anlamlı farklılık vardır.	Red
H32. Bireylerin iletişim becerilerini değerlendirme durumlarında kitap okuma sıklıklarına göre anlamlı farklılık vardır.	Red

5. TARTIŞMA

Kişilerin iletişim becerileri ve sosyalleşme düzeyleri birçok farklı etmenden etkilenmektedir. Alan yazında öncelikle spor ve spor bilimleri üzerine yapılan çalışmalar incelenmiş, iletişim becerileri ve sosyalleşme düzeylerine etki eden temel faktörler tespit edilmiştir. Bu doğrultuda veriler analiz edilerek tespit edilen bulgular üzerinden değerlendirmeler yapılmıştır.

Araştırmanın temel problem cümlesi olan “Spor bilimleri öğrencilerinin iletişim becerileri ve sosyalleşme düzeylerinde demografik değişkenler açısından anlamlı farklılık mıdır?” sorusuna ve alt problemlerine yanıtlar aranmıştır. Bu doğrultuda alt problemlerden “Spor bilimleri öğrencilerinin iletişim becerileri düzeylerinde demografik değişkenler açısından anlamlı fark var mıdır?” sorusuna yönelik araştırma bulgularında cinsiyet, öğrenim gördükleri üniversite ve spor dışındaki ilgi alanları değişkenlerinde anlamlı farklar olduğu tespit edilirken; yaş, bölüm, sınıf, kardeş sayısı, anne-baba eğitim durumu, anne-baba meslek, ikamet edilen yer, not ortalaması, spor branşı, kitap okuma sıklığı ve bölüm seçimi ile ilgili tercihleri değişkenlerinde anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Alt problemlerden “Spor bilimleri öğrencilerinin sosyalleşme düzeylerinde demografik değişkenler açısından anlamlı fark var mıdır?” sorusuna yönelik araştırma bulgularında ise cinsiyet, öğrenim gördükleri üniversite ve bölüm seçimi ile ilgili tercihleri değişkenlerinde anlamlı farklılıklar tespit edilirken; yaş, bölüm, sınıf, kardeş sayısı, anne-baba eğitim durumu, anne-baba meslek, ikamet edilen yer, not ortalaması, spor branşı, spor dışındaki ilgi alanları ve kitap okuma sıklığı değişkenlerinde anlamlı farklılıklara rastlanılmamıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet değişkeni ile iletişim becerisi düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. Buna göre kadın öğrencilerin ortalama iletişim becerisi skorlarının erkek öğrencilerden yüksek olduğu görülmüştür. Literatürdeki çeşitli çalışmalar araştırmamızın sonucunu destekleyecek niteliktedir. Akan ve Günek’in (2021) Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmanın sonucuna göre, cinsiyet değişkenine göre iletişim yetenek ve donanımları açısından cinsiyet unsurunun belirleyici bir faktör olduğu ve kız öğrencilerin erkeklere nispeten daha etkili iletişim donanımlarına sahip olduğu görülmektedir.

Milli ve Yağcı (2017) tarafından Ege Bölgesi’nde bulunan bir üniversitenin Eğitim Fakültesinde Güzel Sanatlar, Türkçe ve Fen Bilgisi alanında öğrenim gören öğretmen adayları üzerine yapılan çalışmada, öğretmen adaylarının iletişim becerileri cinsiyet

değişkeni açısından anlamlı bir fark gösterdiği ve bu farkın kadın öğretmen adayları lehine olduğu belirlenmiştir. Cinsiyet açısından kadın öğretmen adaylarının daha yüksek iletişim becerilerine sahip olduğu belirtilen bu araştırma sonucunda, erkek öğretmen adaylarının iletişim becerilerinin geliştirilmesine yönelik olarak sosyal etkinlikler ve eğitim içerikleri düzenlenmesinin faydalı olabileceği dile getirilmiştir.

Erdoğan ve Yıldırım (2023) tarafından Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler üzerine yapılan çalışmada cinsiyet değişkenine göre iletişim becerileri değerlendirme ölçeği alt boyutlarından olan iletişim ilkeleri ve temel becerileri alt boyutunun ve iletişim becerileri ölçeği toplam puanın anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre iletişim beceri puanı daha yüksektir.

Owen ve Bugay'ın (2014) durum örnekleme yöntemi ile üç farklı üniversite öğrencisi grubu üzerinde gerçekleştirdiği çalışmaya göre, kız öğrencilere ait iletişim becerileri erkek öğrencilerden daha yüksek olarak bulunmuştur. Ayrıca sonuçlar, kız öğrencilerden elde edilen puanların İletişim Becerileri Ölçeğinin alt faktörlerinin tümünde erkek öğrencilerden elde edilen puanlardan daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Aşçı, Hazar ve Yılmaz (2015) tarafından Artvin Çoruh Üniversitesi Sağlık Yüksekokulunda öğrenim gören öğrenciler üzerine yapılan araştırmada kız öğrencilerin iletişim becerileri düzeylerine ilişkin algılarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilirken hemşireliğin toplum tarafından daha çok kadınlar için uygun bir meslek olarak görülmesi, kız öğrencilerin mesleği daha çok benimsemiş olmasını etkileyebileceği ile birlikte mesleğe yönelik bu benimsemelerin de iletişim becerisi algılarını olumlu etkilemiş olabileceği dile getirilmiştir.

Tepeköylü vd. (2009) Manisa Celal Bayar Üniversitesi BESYO öğrencileri üzerine yapmış olduğu çalışmada öğrencilerin İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeğinden aldıkları puanlarda cinsiyet açısından kızlar lehine anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Buna göre kız öğrencilerin iletişim becerisi düzeyleri erkek öğrencilere göre daha yüksektir.

Cinsiyetin değişkeninin yapılan bazı çalışmalarda araştırmamızın aksine iletişim becerileri üzerinde anlamlı farklılık ifade etmediği ortaya konmuştur. Dzhanuzakov vd. (2020) Manas Üniversitesi'nde hazırlık eğitimi almakta olan öğrenciler üzerine gerçekleştirdikleri çalışmada araştırma grubunun cinsiyet değişkenine göre iletişim beceri puan ortalamalarının farklılaşmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Hacıoğlu (2017) tarafından

Celal Bayar Üniversitesi'nin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Fen Edebiyat ve Eğitim Fakültelerinde öğrenim gören öğrenciler üzerine yapılan araştırmada iletişim becerisi ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Araştırmacılar bu sonuca istinaden kadın ve erkeklerin iletişim becerisi düzeylerinde farklılık olmadığını dile getirmişlerdir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet değişkeni ile sosyalleşme düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Buna göre kadın öğrencilerin sosyalleşme düzeyleri erkek öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir.

Yıldırım ve Caz (2018) tarafından Yozgat Bozok Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda öğrenim gören öğrenciler üzerine yapılan çalışmanın bulguları, cinsiyet söz konusu olduğunda güven alt boyutunda spora dayalı fiziksel aktivite ile alt boyut puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir. Bu alt boyutta kız öğrencilerin erkek öğrencilere kıyasla spor temelli fiziksel aktivite yoluyla sosyalleşme düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Kayseri ilinde yer alan üniversitede turizm eğitimi gören öğrenciler üzerine yapılan "Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Süreci ve Rekreasyon Faaliyetleri" başlıklı bir başka çalışmada cinsiyet ile sosyalleşme arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (Yağmur ve İçigen, 2016).

Öte yandan, Treanor, Graber, Housner ve Wiegand (1998) yaptıkları araştırmada erkeklerin spor aktiviteleri yoluyla sosyalleşme düzeylerinin kadınlara kıyasla daha yüksek olduğunu, Özdiç (2005) ise Çukurova Üniversitesi öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada, sportif aktivitelere katılımda cinsiyete göre bir farklılık olamamasına rağmen tercih edilen spor branşlarında gözle görülür farklılıklar olduğunu, çalışmaya göre kadınların çoğunlukla bireysel sporları (yürüyüş, yüzme ve koşu) tercih ederlerken, erkeklerin takım sporlarını (futbol ve basketbol) seçtiğini bu sonuca göre de erkeklerin sporu sosyalleşmek için tercih etmekte oldukları kanısına ulaştığını bildirmiştir ki bu bulgular da mevcut çalışmanın bulgularıyla çelişmektedir.

Çalışmamızda yaş değişkeni ile öğrencilerin iletişim becerisi düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. İbekci ve Çetintaş (2022) tarafından Atatürk Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi bölümü lisans öğrencilerine yönelik olarak yapılan çalışma da araştırma bulgularımızla benzer şekilde yaş değişkeni bakımından öğrencilerin iletişim becerilerinde anlamlı farklılık meydana gelmediğini tespit etmiştir. Araştırmamıza paralel olarak alan yazında yaş değişkeninin iletişim becerisi düzeylerinde anlamlı farklılıklar tespit edildiği çalışmalar da yer almaktadır. Koser ve Barut (2020) tarafından Giresun Üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrenciler üzerine

gerçekleştirilen çalışmada iletişim becerileri ile yaş değişkeni arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Buna göre 18-20 yaş grubu ile 26 üzeri yaş grubu arasında anlamlı bir farklılık vardır. 26 yaş üzeri öğrencilerin iletişim becerileri 18- 20 yaş aralığında olan öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Araştırma sonucunda 26 yaş üzeri katılımcıların daha yüksek iletişim beceri puanları almış olmaları hayattan edindikleri tecrübelerinin ve etkileşime girmiş oldukları birey sayılarının fazla olmasına bağlanmıştır. Arıcan (2021) tarafından Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler üzerine gerçekleştirilen çalışmada yaş değişkenine göre; 17-20 yaş aralığı öğrencilerin zihinsel açıdan, 21-24 yaş aralığı öğrencilerin duygusal açıdan ve 17-20 yaş aralığı öğrencilerin zihinsel davranışsal açıdan iletişim becerileri düzeyleri diğer yaş gruplarındaki öğrencilerden daha yüksek bulunmuştur.

Araştırmanın bir diğer bulgusu öğrenim gördükleri üniversite değişkenine göre öğrencilerin iletişim becerileri düzeylerinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Öğrencilerin okuduğu üniversite açısından yapılan karşılaştırmalarda Amasya Üniversitesi ile Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencileri açısından anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre Amasya Üniversitesi öğrencilerinin ortalama iletişim becerisi Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinden daha yüksektir. Ayrıca Kastamonu Üniversitesi öğrencilerinin ortalama iletişim becerisi de Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinden daha yüksek olduğu görülmektedir. Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencileri ile Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi öğrencileri karşılaştırmasında yine Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinin iletişim becerisinin daha düşük olduğu gözlenmektedir. Bu sonuca göre en düşük skor Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerine aittir. Bu doğrultuda eğitim gördükleri üniversite değişkeni iletişim becerilerinde farklılık ifade eden bir unsurdur. Literatürde benzer sonuçlar veren çalışmalar yer almaktadır.

Kılıcıl vd. (2009) tarafından yapılan çalışmada da her iki üniversitenin BESYO öğrencileri arasında iletişim becerisi açısından anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çukurova Üniversitesi BESYO öğrencilerinin iletişim beceri puanı ortalaması Ankara Üniversitesi BESYO öğrencilerine göre oldukça yüksektir. Araştırmacılar bu sonucu kesin bir yargıya bağlamanın zor olduğunu ifade etseler de Çukurova Üniversitesinin Ankara Üniversitesine göre öğrenciler bakımından daha homojen bir gruba temsil ettiklerini ifade etmişlerdir.

Çalışmamızdan farklı olarak Terzi (2021) tarafından Gümüşhane Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Muğla Sıtkı Koçman Spor Bilimleri Fakültesinde

öğrenim gören öğrenciler ile yapılan çalışmada ise araştırmaya katılan öğrencilerde eğitim gördükleri üniversiteler açısından iletişim becerileri düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Araştırmacıya göre üniversite değişkeninin öğrencilerin iletişim becerisi düzeylerinde etken bir faktör olmadığı dile getirilebilir.

Çalışmamızın bir diğer bulgusu olan öğrenim gördükleri üniversite değişkenine göre öğrencilerin sosyalleşme düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı farklılık vardır. Amasya Üniversitesi ile Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencileri arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre Amasya Üniversitesi öğrencilerinin ortalama sosyalleşme becerisi Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinden daha yüksektir. Ayrıca Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinin ortalama sosyalleşme becerisinin Kastamonu Üniversitesi öğrencilerinden daha düşük olduğu görülmektedir.

Alan yazın incelendiğinde Şahan (2007) tarafından Gazi Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesi öğrencileri ile yapılan çalışmada spor ve sosyalleşme düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Selçuk Üniversitesi öğrencilerinin Gazi Üniversitesi öğrencilerine göre spor ve sosyalleşme düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Araştırmacı bu farklılığı yaratan nedenin Selçuk Üniversitesi'nin bir kampüs içerisinde bulunması, kampüs içerisinde yapılan bütün spor aktivitelerinden öğrencilerin haberdar olabilmesi ve aktivitelere katılım gösterirken zaman kaybının olmamasına bağlamıştır.

Türkiye'de yer alan on farklı Turizm Fakültesine yönelik olarak yapılan bir araştırmada eğitim alınan üniversite değişkenine göre anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Aralarında farklılıklar tespit edilen üniversitelerin Akdeniz Bölgesi, İç Anadolu Bölgesi ve Doğu Anadolu Bölgesinde olduğu, bu görüş farklılıklarına neden olarak, üniversitelerin/şehirlerin sosyalleşme imkânı sağlayan etkinlik türlerinin ve sayılarının farklılık göstermesi ve bölgelerin kültür ve yaşam biçimi farklılıklarının bulunması gösterilmiştir (Pınaroğlu ve Şapcılar, 2022).

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi ve Anadolu Üniversitesi öğrencilerinin sosyalleşme düzeylerinin karşılaştırıldığı bir çalışmada üniversiteler arasındaki sosyalleşme düzeylerinin farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi öğrencilerinin Anadolu Üniversitesi öğrencilerine göre kısmen de olsa sosyalleşme düzeylerinin farklı olduğu görülmüştür. Bu farklılığın sebebi olarak Eskişehir Osmangazi Üniversitesinin kurumsallaşma açısından daha köklü olması ve sosyal aktivitelerin çeşitliliği ortaya konmuştur (Filiz, 2010).

Erdimez (2016) tarafından yapılan çalışmada da yine sosyalleşme puanı bakımından öğrenim gördükleri üniversite değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Buna göre; Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi lehine diğer üniversitelere göre istatistiksel olarak anlamlı fark oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma bulgularımızın aksine Doğan vd. (2018) tarafından spor bilimleri fakültesi ve diğer fakültelerin öğrencileri arasında gerçekleştirilen çalışmada ise fakülte farklılıkları bakımından sosyalleşme skorları karşılaştırıldığında istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı fark tespit edilememiştir.

Çalışmamıza katılan öğrencilerin sınıf düzeyi değişkeni ile sosyalleşme düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Buna göre sınıf düzeyi değişkeni öğrencilerin sosyalleşme düzeyi üzerinde etkili bir değişken değildir. Araştırma bulgularımızın aksine Jawad (2022) tarafından İstanbul İli Spor Bilimleri Fakültesi ve Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Spor Yöneticiliği bölümünde öğrenim gören öğrenciler üzerine yapılan çalışmada katılımcıların sınıflarına göre spora dayalı fiziksel aktiviteyle sosyalleşme düzeyi, kişisel ve sosyal bütünleşme boyutu ve liderlik boyutunda anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bu durumun 1.sınıf ile 2.sınıf, 1.sınıf ile 4.sınıf arasındaki farklılıktan kaynaklandığı belirlenmiştir.

Araştırmamızın farklı bir bulgusu spor dışındaki ilgi alanlarına göre iletişim becerileri düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı farklılığın olmasıdır. Araştırmaya katılan öğrencilerin spor dışındaki ilgi alanları değişkeni ile iletişim becerisi düzeyleri arasındaki farkların en yüksek iletişim becerisi puanı hobisini Kitap – Dergi olarak belirten öğrencilere, en düşük iletişim becerisi puanı ise hobisini sinema olarak belirten öğrencilere aittir. Yapılan karşılaştırmalarda öğrencilerin ilgi alanlarına göre iletişim becerisi arasındaki farkların yalnızca kitap dergi ile sinema ve müzik arasında olduğu görülmüştür ($p<0,05$). Diğer gruplar arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Alan yazın incelendiğinde spor dışında ilgi alanları değişkeni ve sosyalleşme düzeyleri ile ilgili çalışmalar mevcuttur (Şahan, 2007; Tunçalp, 2011). Ancak yine de araştırmamız bulguları ile örtüşecek benzer ya da farklı çalışma bulgularına rastlanılmamıştır. Çalışma bulgusunun bu sebeple özgün olduğu ve yapılacak yeni araştırmalara kaynak teşkil edebileceği dile getirilebilir.

Son olarak bölüm seçimi ile ilgili tercihleri ile sosyalleşme düzeyleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Okuduğu bölümü isteyerek seçen kişilerin sosyalleşme düzeyleri isteyerek seçmeyen kişilere göre istatistiksel açıdan daha yüksek bulunmuştur.

Literatür tarandığında bu sonucu destekleyecek ya da farklı sonuçta olan çalışmalara rastlanılmamıştır. Ancak yine de bölüm tercihini isteyerek yapan öğrencilerin mevcut yaşamlarında hali hazırda sosyalleşme yetileri yüksek olan bireyler olduğu dile getirilebilir.



6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bulgular neticesinde aşağıdaki sonuçlara varılmıştır;

- Çalışmada kız öğrencilerin iletişim becerilerinin erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. König (1992) araştırmasında toplumsal ortamda kadın ve erkeklerin farklı iletişim becerileri geliştirdiklerini dile getirmiştir. Bu durum erkek ve kadınların sosyalleşirken farklı davranışlarının onaylanmasına bağlanmış ve özellikle kadınların duygularını erkeklere nispeten daha açık ifade edebilmesinden, sosyal ilişkilere daha fazla önem vermesinden kaynaklandığı belirtilmiştir (Öztürk vd. 2011).
- Araştırmamızın sonuçlarına göre öğrencilerin eğitim gördükleri üniversite değişkeninde iletişim becerileri açısından anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Özellikle Anadolu’da yer alan üniversitelerin çevre illerden gelen öğrencilerden oluşması, öğrenciler arasında homojen bir dağılıma neden olduğundan (Kılıçgil vd. 2009) aralarında daha etkili bir iletişim kurabildikleri düşünülebilir. Bu sonucun ise üniversitenin bulunduğu yerleşim birimi, halkın ve üniversitede bulunan diğer öğrencilerin sosyal ve kültürel farklılıklarından kaynaklandığı dile getirilebilir.
- Çalışmamızın sonuçlarından bir diğeri öğrencilerin spor dışındaki ilgi alanları değişkeni ile iletişim becerisi düzeyleri arasında yalnızca kitap dergi ile sinema ve müzik arasında anlamlı farklılıklar olduğunun tespit edilmesidir. Sosyalleşen bireylerde etkili iletişim becerileri en sağlıklı şekilde gelişim gösterebilmektedir. Araştırma sonucu doğrultusunda ilgi alanı kitap-dergi, sinema ve müzik olarak belirlenen kişilerin, tiyatro ve diğer ilgi alanlarını tercih eden kişilere göre iletişim becerilerinin yüksek olduğu söylenebilir.
- Araştırmamız sonucunda cinsiyet değişkeni açısından öğrencilerin sosyalleşme düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Buna göre kadın öğrencilerin sosyalleşme düzeyleri erkek öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir. Kadınların sosyalleşmede erkeklerden daha aktif olmaları aile yapısı, eğitim, bireyin yetiştirilme şekli, ekonomik durum ve gelişmişlik düzeyi ile açıklanabilmektedir (Pınaroğlu ve Şapcılar, 2022). Toplumsal açıdan her ne kadar sosyalleşme düzeyleri açısından erkeklerin daha yüksek düzeye sahip olabilecekleri kanısı var olsa da çalışma bulgularımızda kadınların sosyalleşme düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonucun kadınların güçlü iletişim

becerilerine sahip olmalarından dolayı olabileceği gibi, (Aspegren, 1999; Bozkurt, Serin ve Emran, 2003; Güven ve Akyüz, 2001; Ocak ve Erşen, 2015; Tepeköylü vd. 2009) öğrenim gördükleri bölümlerin spor ile ilgili olması dolayısıyla daha fazla etkinlikte bir araya gelebileceklerinden sosyalleşme yetilerinin daha gelişmiş olduğu dile getirilebilir.

- Çalışmamız sonucunda öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversite değişkenine göre sosyalleşme düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Eğitim örgütleri içinde de içeriği ve özellikleri nedeniyle bireylerin sosyalleşmesinde aktif rol alması beklenen ve sosyalleşmeyi artırması istenen en önemli yerlerden birinin üniversiteler olması gerektiği söylenebilir. Dolayısıyla üniversitelerin en önemli işlevlerinden birinin sundukları imkânlar ve sağladıkları ortamlar nedeniyle öğrencilerin sosyalleşmelerine katkı olduğu anlaşılmaktadır (Yeşil ve Avcı, 2022). Araştırmamız sonucunda öğrenim görülen üniversite değişkeninin anlamlı farklılık ifade etmesi, üniversite kampüslerinin bulunduğu yerleşim birimleri, sosyal etkinliklerin gerçekleştirilebileceği ortamlara olan mesafe, kampüs içerisinde düzenlenen etkinlikler ve bu etkinliklerden haberdar olma süresi gibi birçok etkene bağlı olabileceği söylenebilir.
- Araştırmamız sonucunda öğrencilerin bölüm tercihleri ile ilgili görüşleri değişkenine verilen yanıtlara göre okuduğu bölümü isteyerek seçen kişilerin sosyalleşme düzeylerinin isteyerek seçmeyen öğrencilere göre istatistiksel açıdan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bölüm tercihini isteyerek yapan öğrencilerin mevcut yaşamlarında hali hazırda sosyalleşme yetileri yüksek olan bireyler olduğu dile getirilebilir.

Araştırma sonuçları ve sınırlılıkları dikkate alınarak aşağıdaki önerilerde bulunulabilir;

- İletişim becerilerini geliştirmeye yönelik eğitim ve seminerler düzenlenebilir.
- İletişim becerilerini geliştirmeye yönelik bireyleri bir araya getirebilecek etkinlik, aktivite ve organizasyonlar düzenlenebilir.
- Üniversite yaşamında olası iletişimsel gelişim, en üst düzeyde sağlanılarak mesleki yaşama hazırlıkta bulunulmalıdır.
- Eğitim kurumlarında öğrencilerin sosyalleşebilmeleri için açılan etkinlik grupları ve kulüplere ilginin arttırılması için çalışmalar yapılmalıdır.

- Sosyalleşmeye olanak sağlayabilecek daha çok sayıda etkinlik, müsabaka ve organizasyonlar düzenlenmelidir. Spora yönelik etkinliklerin üniversitelerde daha düzenli, çeşitli ve yaygın bir şekilde yapılması tavsiye edilebilir.
- Kampüs içerisinde etkinliklerden haberdar olmaya yönelik iyileştirmeler yapılmalıdır.
- Bu çalışma yalnızca spor bilimleri alanında eğitim alan öğrencilerle sınırlandırılmıştır. Alana yönelik yapılacak yeni çalışmalarda çalışma grubu değiştirilebilir, yeni fakülteler, bölümler veya yeni değişkenler eklenebilir, farklı bölgelerden üniversiteler örnekleme dahil edilerek bölgesel karşılaştırmalar yapılabilir.



KAYNAKLAR

- Acıbaş, B. B. (2018). *Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Zeka Düzeyleri İle İletişim Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Açıkkada, C. (1997). Türkiye'de Spor Eğitimi Veren Kurumların Yeniden Yapılanması ve Hakemli Çalışmaların Gelişimi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 1(17), 17-42.
- Adamonienė, R. and Astromskienė, A. (2015). Peculiarities of Entrepreneurial Socialization Epression. *Procedia- Social and Behavioral Sciences*, 213, 890-895. doi: <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.11.501>
- Adatepe, E. (2018). *Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Eğitim Kalite Algılarının Ölçülmesi (Bartın Üniversitesi Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Ağkurt, E. (2018). Üniversite Öğrencilerinde Spora Katılımın Sosyalleşmeye Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elâzığ.
- Akan, Y. ve Günek, A. (2021). Üniversite Öğrencilerinin İletişim ve Problem Çözme Beceri Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Muş Alparslan Üniversitesi Örneği. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 44-52.
- Akçalar, S. Ö. (2007). Ortopedik Engellilerin Sosyalleşmesine Sporum Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akıncı, A. Y. (2007). Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Etkinliklerinin, Sosyalleşme Süreci ve Şahsiyetin Oluşmasında Katkısı, Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Aksoy, U. (2019). Farklı Klasmanlarda Görev Yapan Futbol Hakemlerinin İletişim Becerileri ve Özgüven Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi (Aydın İli Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Aydın.
- Akyurt, N. (2009). Sağlıkta İletişim ve Marmara Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Becerileri. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 4(11), 19-38.
- Aloğlu, A. (2020). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında Öğrenim Gören Öğrencilerin İşsizlik Kaygı Düzeylerinin Bölüm Değişkenine Göre Karşılaştırılması, Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Burdur.
- Altınışık, Ü. (2019). Spor Yöneticisi Adaylarının Çatışma Yönetimi Stilleri ile İletişim Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Trabzon Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon.

- Arıcan, H. Ö. (2021). Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerileri: Sporcular ve Sedanterler. *Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(2), 70-78.
- Aspegren, K. (1999). Teaching and Learning Communication Skills in Medicine-a Review with Quality Grading of Articles. *Medical Teacher*, 21(6) 565-570.
- Aşçı, Ö., Hazar, G. ve Yılmaz, M. (2015). Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Becerileri ve İlişkili Değişkenler. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(3), 160-165.
- Ata, İ. (2020). Sportif Aktivitelere Katılan Engelli Öğrencilerin Sosyalleşme Düzeylerinin İncelenmesi (Malatya İli Örneği), Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Avcı, Ö. (2016). Duygusal Zeka ile İletişim Becerileri Arasındaki İlişki: Erzurum Polis Meslek Yüksekokulu Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Aydın, E. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirmeleri ile Sosyal Uyum ve İletişim Becerileri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Aydın, G. (2020). Spor Bilimleri Fakültesinden Mezun Olan ve Olmayan Yüzme Antrenörlerinin Karar Verme ve İletişim Becerileri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Trabzon Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon.
- Baciu, C. and Baciu, A. (2015). Quality of Life and Students Socialization Through Sport. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 209, 78-83. doi:10.1016/j.sbspro.2015.11.260
- Baltacı, H. Ö. (2016). İletişim Becerileri ve Empatik Eğilim Arasındaki İlişkinin X ve Y Kuşaklarına Göre Farklılıklarının İncelenmesi ve Bir Uygulama, Yüksek Lisans Tezi, Başakşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bayram, A., Göker, S. D., Sarıkaya, H. S. ve Öztürk, H. K. (2017). Lisans, Yüksek Lisans ve Doktora Eğitimi Verilen Eğitim Fakültelerindeki Öğretim Elemanlarının Sınıf İçi İletişim Becerilerinin İncelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 77-94.
- Bayram, L. (2013). Düzenli Spor Yapmanın İslahevlerindeki Çocuk ve Gençlerin Sosyal Uyum ve İletişim Becerileri Üzerindeki Etkisi, Doktora Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Bilgiç, H. (2020). Mardin İli Lise Öğrencilerinin Spor Yapma durumları ve Bazı Demografik Özelliklerine Göre Saldırganlık ve Sosyalleşme Düzeylerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Uşak.

- Bilgin, K. E. (2020). Halk Oyunları Oynayan Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerileri ve Sosyal Bütünleşme Düzeyleri Arasındaki İlişki, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Bilir, F. P., Avanoğlu, A. E. ve Şahin, N. (2021). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adayı Öğrencilerinin İletişim Becerilerinin İncelenmesi: Spor Bilimleri Fakültesi Örneği. *Journal of Human Sciences*, 18(4), 737-748.
- Boz, C., Biçer, T., Serter, K., Kara, K. E. ve Şentuna, M. (2021). Spor Yöneticilerinin İletişim Beceri Düzeylerinin İş Görenlerin Motivasyonu Üzerine Etkisi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(1), 492-502.
- Bozkurt, N., Serin, O. ve Emran, B. (2003). İlköğretim Birinci Kademe Öğretmenlerinin Problem Çözme, İletişim Becerileri ve Denetim Odağı Düzeylerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. *12. Eğitim Bilimleri Kongresine sunulan bildiri*, Antalya.
- Broom, L. and Seiznick, P. (1968). *Sociology A Text With Adapted Readings*. Harper Row Publishers.
- Büyükfiliz, B. (2016). 18-25 Yaş Arası Genç Yetişkinlerde Problemlili İnternet Kullanımı ve İletişim Becerileri Arasındaki İlişki, Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Can, F. ve Bozgün, K. (2021). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin İletişim Becerileri İle Konuşma Kaygıları Arasındaki İlişki. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 10(3), 1124-1136.
- Canary, D. J. and Spitzberg, B. H. (1987). Appropriateness and Effectiveness Perceptions of Conflict Strategies. *Human Communication Research*, 14(1), 93-120.
- Carr, S. C. (2003). *Social Psychology: Context, Communication and Culture*. Singapore: John Wiley and Sons.
- Cengiz, R., Sunay, H. ve Kaya, B. (2022). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Empatik Eğilimleri, Karar Verme Stilleri ve İletişim Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1-16.
- Cerit, E. (2008). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları Bünyesindeki Rekreasyon Bölümlerinin Tercih Edilme Nedenleri ve Bölüm Öğrencilerinin Beklentileri, Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Ceylan, E. D. ve Atalar, A. D. (2018). Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerilerinin Değişkenlere Göre İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 98-114. doi:10.17679/inuefd.334154
- Cranmer, G. A. (2017). An Application of Socialization Resources Theory: Collegiate Student-athletes' Team Socialization as a Function of Their Social Exchanges with Coaches and Teammates. *Communication and Sport*, 6(3), 1-19.

- Cüceloğlu, D. (2019). *İnsan İnsana*. Ankara: Remzi Kitabevi.
- Çankaya, C., Erden, S. ve İlhan, A. (2007). Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerine Öğrenci Seçme ve Sınav Yöntemlerinin Değerlendirilmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 315-326.
- Çavuşoğlu, S. B. (2019). Spor Yönetiminde Temel Alanlar. P. D. Dumangöz (ed.), *Spor ve İletişim* (s. 1-20) içinde. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Çavuşoğlu, S. B. ve Günay, G. (2014). İstanbul Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO) Öğrencilerinin İletişim Becerileri Algı Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 6(1), 107-121.
- Çeken, N. ve Kuyucak, E. (2020). Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunda Eğitim Alan Öğrencilerin İletişim Beceri Düzeyleri. *Eurasian Journal of Health Sciences*, 3(1), 6-10.
- Çelik, M. A. (2019). Duygusal Zeka ve İletişim Becerileri Arasındaki İlişki: İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Çetin, T. (2022). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin İletişim Beceri ve Teknoloji Kullanım Alışkanlık Düzeyleri, Yüksek Lisans Tezi, Sinop Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sinop.
- Çevik, E. (2017). Spor Yöneticiliği ve Rekreasyon Bölümlerinde Toplumsal Duyarlık ve Katkı Projesi Derslerinin Özgeciliği, Benlik Saygısı ve İletişim Becerileri Açısından Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Çoban, M. (2018). Ortaokul Öğrencilerinin Sportif Faaliyetlere Katılım Düzeyi ve İletişim Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Kilis İli Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Dallı, M., Ünlü, Y. ve Pekel, A. (2017). Spor Yöneticiliği Bölümü Öğrencilerinin İletişim Beceri Düzeyleri ile Girişimcilik Düzeyleri Arasındaki İlişki. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (58), 28-34.
- Deniz, G. (1990). Eğitim İletişimi Kurumu Olarak Çocuk Televizyonu ve Uygulamaları İle Bir Model Önerisi, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Devecioğlu, S., Çoban, B. ve Karakaya, Y. E. (2011). Türkiye'de Spor Eğitimi Sektörünün Görünümü. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(3), 627-654.
- Dilber, F. ve Akhan, O. (2019). Öğretmen Adaylarının İletişim Becerileri Düzeylerinin İncelenmesi. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 7(17), 473-493.

- Dzhanuzakov, K., Türkçapar, Ü., Yasul, Y. ve Çakar, A. (2020). Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerisi Düzeylerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(2), 292-301.
- Doğan, E., Yılmaz, A. K., Kabadayı, M. ve Mayda, M. H. (2018). Spor Bilimleri Öğrencileri İle Farklı Fakültelerde Okuyan Öğrencilerin Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin İncelenmesi. *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(22), 403-411. doi:10.9775/kausbed.2018.027
- Dökmen, Ü. (2005). *Sanatta ve Günlük Yaşamda İletişim Çatışmaları ve Empati*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Dönmezer, S. (1994). *Toplumbilim*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.
- Dumangöz, P. D. (2021). Spor Bilimleri Alanında Yapılan İletişim Araştırmalarına İlişkin Bir Değerlendirme. *İletişim Çalışmaları Dergisi*, 7(3), 425-452.
- Durmuş, G. (2020). Spor Bilimleri Fakültelerindeki Akademisyenlerin Etkili İletişim Becerilerinin Örgüt Kültürü Tipine Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Efe, A. K. (2021). Öğretmen Algılarına Göre İletişim Becerileri ve Okul Yöneticilerinin Dönüşümcü Liderlik Özelliklerinin Öğretim Ortamındaki Kuşaklararası İklim Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Erdem, K., Çağlayan, A. ve Özbar, N. (2017). Düzce Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin İletişim Becerilerinin İncelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 1(1), 18-25.
- Erdimez, A. (2016). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Sporla Sosyalleşme Düzeylerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Erdoğan, M. (2019). Bireylerin Kişilik Özellikleri, Temel Değerleri, İletişim Becerileri ile Öznel İyi Oluş Hali Düzeyleri Arasında Nedenselliğin İncelenmesi: Üniversite Düzeyinde Turizm Eğitimi Alan Öğrenciler Üzerine Bir Araştırma, Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Erdoğan A. ve Yıldırım, B. (2023) Üniversite Öğrencilerinin İletişim Beceri Düzeylerinin Belirlenmesi: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Örneği. *Türk Spor Bilimleri Dergisi*, 6(1), 21-29.
- Erduran, M. M. (2018). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu İle Fen Fakültesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Eleştirel Düşünme ve Empati Kurma Düzeylerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Ergin, A. (2020). *Eğitimde Etkili İletişim*. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Erigüç, G. ve Köse, S. D. (2013). Evaluation of Emotional Intelligence and Communication Skills of Health Care Manager Candidates: A Structural Equation Modelling. *International Journal of Business and Social Science*, 14(13), 115-123.
- Erkal, M. E. (2006). *Sosyoloji (Toplumbilimi)*. İstanbul: Der Yayınları.
- Eroğlu, E. (2019). Etkili İletişim ve Doğru Anlamak. E. Eroğlu ve A. H. Yüksel (ed), *Etkili iletişim teknikleri* (s. 2-20) içinde. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Erözkan, A. (2007). Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerilerini Etkileyen Faktörler. *Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(26), 59-72.
- Faul, F., Erdfelder, E., Lang, A.-G. and Buchner, A. (2007). G*Power 3: A Flexible Statistical Poweranalysis Program for the Social, Behavioral, and Biomedical Sciences. *Behavior Research Methods*, 39, 175-191.
- Field, A. (2013). *Discovering statistics using SPSS*. Sage Publications.
- Filiz, Z. (2010). Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşmesinde Spora Katılımın Değerlendirilmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 192–203.
- Filiz, B., Kemeç, D. G. ve Yılmaz, C. (2019). Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerilerinin Duygusal ve Sözel Zekâ Düzeylerine Etkisi. *Uluslararası Bilim ve Eğitim Kongresi*.
- Gök, M. (2016). *Ortaöğretimde Aktif Spor Yapan ve Yapmayan Öğrencilerin Sosyalleşme Düzeylerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gökalp, H. A. (2017). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Becerilerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Balıkesir İli Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.
- Gökçe, D. ve Baskan, G. A. (2012). Eğitim Denetçilerinin İletişim Becerileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 200-211.
- Göksel, A. G. ve Yıldız, L. (2021). Üniversite Öğrencilerinin Bilimsel Araştırmaya Yönelik Tutumları: Spor Bilimleri Fakültesi Örneği. *Eurasian Research in Sport Science*, 6 (1), 1-14.
- Gönen, M. (2015). Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Beceri Düzeyleri İle Atılganlık Düzeylerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Guo, W. and Li, X. (2017). Study on the Evaluation and Incentive of Research Ability of Physical Education Teachers — Based on Investigation in Non-sports Colleges and Universities in Tianjin. 2017 Chinese Automation Congress (CAC). doi:10.1109/cac.2017.8243959

- Güller, S. (2007). Yeni İletişim Ortamlarının Habercilik Üzerine Etkileri (Medya Çalışanlarının Yeni İletişim Ortamları ve Haberciliği Bağlamındaki Değerlendirmeleri Üzerine BİR Araştırma), Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Gülüm, R. (2019). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin İletişim Becerileri ile Mesleki Tutum Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Gündoğdu, R. (2013). Sosyalleşme ve Sosyalleşme Süreci. H. Coşkun (ed), Sosyal psikoloji (s. 215-238) içinde. İstanbul: Lisans Yayıncılık.
- Güney, S. (2015). *Davranış Bilimleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Güngör, N. (2011). *İletişim Kuramlar ve Yaklaşımlar*. Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Gürüz, D. ve Eğinli, A. T. (2020). *İletişim Becerileri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Güven, A. ve Akyüz, M. Y. (2001). Öğretmen Adaylarının İletişim ve Problem Çözme Becerilerine İlişkin Görüşleri. *Ege Eğitim Dergisi*, 1: 13-22.
- Hair, J. F., William C. B., Barry J. B. and Rolph E. A. (2014). Multivariate Data Analysis. *Pearson Education Limited*.
- Hacıoğlu, M. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Beden İmgesi Hoşnutluğu ve İletişim Becerilerinin İncelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 1-16.
- Haleta, Y., Filonenko, O., Ratsul, O., Ratsul, A. and Babenko, T. (2021). The Main Factors Influencing the Socialization of Students in Postpandemic Period. *Postmodern Openings*, 12(3), 245-256. doi: <https://doi.org/10.18662/po/12.3/338>
- Horozoğlu, M. A., Akpınar, S. ve Uğur, O. A. (2019). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin İletişim Beceri Düzeylerinin İncelenmesi. 17. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresine sunulan bildiri. Spor Bilimleri Derneği.
- İbekci, R. ve Çetintaş, H. B. (2022). Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi. *Bilgi Yönetimi*, 5 (2), 340-352.
- İliş, A. (2018). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığı ile İletişim Becerileri Arasındaki İlişkinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- İşler, H., Dalkılıç, M. ve Çoban, M. (2017). Ortaokul Öğrencilerinin Sportif Faaliyetlere Katılım Düzeyi ve İletişim Beceri Düzeyleri Arasındaki İlişki: Kilis İli Örneği. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(1), 138-153.
- Jawad, M. F. H. (2022). Spor Bilimleri Öğrencilerinin Spor Okuryazarlığı Akademik Öz Yeterlilik ve Sosyalleşme İlişkisi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.

- Kalkan, T. ve Güzel, P. (2017). Serbest Zaman Etkinlikleri Kapsamında Bireylerin Sosyal İlişkilerinde Kararlılık ve Sosyalleşme Düzeylerinin İncelenmesi: Oryantring Örneği. *Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 5(4), 175-180.
- Kaplan, Y. ve Çetinkaya, G. (2014). Spor Yoluyla Toplumsallaşma- Yeniden Toplumsallaşma Süreci. *International Journal of Sport Culture and Science*, 2(2), 120-125.
- Kara, M. (1995). Kitle İletişim Araçlarının Toplumsal Gücü, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Karagülle, S. Y. (2018). Öğretmen Adaylarının Mizah, İletişim Becerileri ve Kişilik Özellikleri Arasındaki Yordayıcı İlişkiler, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bİlimler Enstitüsü, İstanbul.
- Karatekin, K. N. (2018). Okul Öncesi Öğretmenlerinin İletişim Becerileri ile Sınıf Yönetimi Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karcı, Y. (2010). İletişim Meslek Lisesi Son Sınıf Öğrencilerinin Empatik İletişim Beceri Düzeylerine İlişkin Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kenyon, G. S. and Mcpherson, B. D. (1974). An Approach To Study of Sport Socialization. *Review For The Sociology of Sport*, 9(1), 127-129.
- Keskin, A., Altun, M., Cesur, B. ve Kendirli, H. (2019). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğretmen Adaylarının Lider Öğretmenlik Becerileri ile Etkili İletişim Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. 2. Avrasya Spor Bilimleri Kongresine sunulan bildiri.
- Khohanazarova, N. (2022). The Essence of Socialization of Children in Preschool Educational Institutions on the Basis of a Systematic Approach. *World Bulletin of Social Sciences*, 7, 5-7.
- Kılıçgil, E., Bilir, P., Özdiñç, Ö., Eroğlu, K. ve Eroğlu, B. (2009). İki Farklı Üniversitenin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(1), 19-28.
- Kılıç, M. ve Arslan, A. (2018). Parçalanmış Aileye Mensup Lise Öğrencilerinin Sosyalleşmesinde Sporun Etkisi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(66), 505-517.
- Kılıç, T. ve Kümbetlioğlu, M. (2016). Bağlanma Stillerinin İletişim Becerilerine Etkisini Araştırma. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(3), 381-396.
- Kıssal, A., Kaya, M. ve Koç, M. (2016). Hemşirelik ile Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Beceri Düzeyleri ve Etkileyen Faktörler. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, (3), 134-141.

- Koca, M. (2014). Din Görevlilerinin İletişim Becerileri Konusunda Cami Cemaatinin Algıları ve Beklentileri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Kocabaş, F. (2005). Değişime Uyum Sürecinde İç ve Dış Örgütsel İletişim Çabalarının Entegrasyonu Gerekliliği. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(13), 247-252.
- Koç, A. (2020). Boks Antrenörlerinin İletişim Becerileri ve Liderlik Tarzlarının İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Koç, K., Turan, M. B. ve Arslan, T. A. (2020). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin İletişim Becerisi Düzeyleri ile Genel Öz Yeterlilik Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 15(26), 4423-4436.
- Korkut, F. (1996). İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeğinin Geliştirilmesi: Güvenirlilik ve Geçerlilik çalışmaları. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 2(7), 18-23.
- Koser, İ. E. ve Barut, Y. (2020). Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerileri, Problem Çözme Becerileri ve Bağlanma Stilleri İlişkisi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 15 (23), 1765-1789.
- Koştaş, M. (1987). Sosyalleşme (Socialisation). *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 29(1), 329-334.
- König, Ç. G. (1992). Dil ve Cins Kadın ve Erkeklerin Dil Kullanımı. *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, 3, 25-36.
- Kurt, S. G. (2019). Sınıf Öğretmeni Adaylarının İletişim Becerileri İle Empatik Eğilim Düzeyleri Arasındaki İlişki, Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Kuşçu, Ş. (2021). Spor Lisesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin İletişim Becerileri ile Sporcu Öz Yeterlilik Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Aydın.
- Kuzu, A. (2008). Hemşirelik Öğrencilerinin Duygusal Zekâ ve İletişim Becerilerinin Eşdeğer Öğrenim Gören Öğrencilerle Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Düzce.
- Levent, A. (2020). Üniversite Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığı ve İletişim Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Lİsansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Lufri, L., Elmanazifa, S. and Anhar, A. (2021). The Effect of Problem-based Learning Model in Information Technology Itervention on Communication Skills. *Journal Ta'dib*, 24(1), 46-52.

- MEGEP. (2011). Gazetecilik; İletişim Süreci ve Türleri. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Mısırlı, İ. (2021). *Genel ve Teknik İletişim*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Milli, M. S. ve Yağcı, U. (2017). Öğretmen Adaylarının İletişim Becerilerinin İncelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (1), 286-298.
- Ocak, G. ve Erşen, Z.B. (2015). Öğretmen Adaylarının İletişim Becerileri Algılarının İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 1-19.
- O'Leary, N. (2019). Teacher Socialization in Physical Education: New Perspectives. *Sport, Education and Society*, 24(6), 668-671. doi:10.1080/13573322.2019.1618105
- Orta, A. Z. (2009). Etkili İletişim Sürecinde Kişilerarası İletişim Becerileri ve Yaratıcı Drama Uygulama Örneği, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Owen, K. F. (2020). *Okul Temelli Önleyici Rehberlik ve Psikolojik Danışma*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Owen, F. K. ve Bugay, A. (2014). İletişim Becerileri Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Mersin University Journal of the Faculty of Education*, 10(2).
- Öntürk, Y. (2022). Spor ve Sosyalleşme. E. A. Uluç (ed.), *Sporda Güncel Yaklaşımlar* (ss. 53-63) içinde. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Özbalta, M. (2018). Spor Yapan ve Yapmayan Ortaöğretim Öğrencilerinin İletişim Becerileri ile Empatik Eğilim Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Özdemir, N. ve Özkan, G. (2018). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının İletişim Becerileri ile Öğretmenlik Özyeterlilik Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Tarih Okulu Dergisi (TOD)*, 11(33), 1139-1156.
- Özdiñç, Ö. (2005). Çukurova Üniversitesi Öğrencilerinin Sporun ve Spora Katılımın Sosyalleşmeyle İlişkisi Üzerine Görüşleri. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 77-84. doi:https://doi.org/10.1501/Sporm_0000000043
- Özgözcü, S. (2008). İlköğretim ve Ortaöğretim Öğretmenlerinin, Denetmenlerin İletişim Becerilerine İlişkin Algı ve Beklentileri, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Özkalp, E. (2005). *Sosyolojiye Giriş*. Bursa: Ekin Yayınları.
- Öztürk, Ö. T., Soytürk, M., Ada, E. N. D. ve Çamlıyer, H. (2011). Üniversite Takımlarında Sporcu Olan Öğrencilerle Spor Yapmayan Öğrencilerin İletişim Becerisi Düzeylerinin Karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 22(2), 43-53.
- Pallant, J. (2013). SPSS Survival Manual. *McGraw-Hill Education (UK)*.

- Pekel, A. (2016). Spor Yöneticiliği Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerinin Akademik Öz Yeterlilik ve Üniversite Yaşam Kalitesi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Pınaroğlu, B. (2020). Öğrencilerin Sosyalleşme Süreci ve Rekreasyon Faaliyetlerine Katılımlarının İncelenmesi: Turizm Fakülteleri Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Pınaroğlu, B. ve Şapcılar, M.C. (2022). Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Algılarının İncelenmesi: Turizm Fakülteleri Örneği. *Journal of Gastronomy Hospitality and Travel*, 5(3), 945-958. doi: 10.33083/joghat.2022.177
- Preuschott, S. and Schaik, C. P. (2000). Conflict Management In Various Social Setting. F. Aureli and F. B. Wall (eds), *Natural conflict resolution*. USA: University of California.
- Riza, E. (1996). *Sosyal Psikolojiye Giriş*. İzmir: Anadolu Matbaacılık.
- Rutherford, R. B., Mathur, S. R. and Quinn, M. M. (1998). Promoting Social Communication Skills Through Cooperative Learning and Direct Intruction. *Education and Treatment of Children*, 21(3), 354-369.
- Sabooonchi, R., Abedini, N. A. and Ghasemi, H. (2021). The Relationship Between Media Consumption and Communication Skills of Sports Science Students. *Communication Management in Sport Media*.
- Sadeghi, A. and Einoky, S. (2021). Relationship Between Psychological Hardiness and Resilience with Mental Health in Athlete Students in the Guilan Unit of University of Applied Science and Technology. *Sociology Mind*, 11(1), 10-24. doi: 10.4236/sm.2021.111002
- Salici, O. (2010). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Üniversitedeki Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Demokrarik Yaşam Kültürü Çerçevesinde Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Adana.
- Saracaloğlu, A. S. (2005). Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Araştırmaya Yönelik Tutumları ve Deneyimleri ile Araştırma Başarıları Arasındaki İlişki. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10 (4), 13-32.
- Saraç, C. (2014). Engellilerde Spor ile Benlik Saygısı ve Sosyalleşme Düzeyi Arasındaki İlişki, Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Savaş, B. Ç. (2018). İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Becerileri ve Empati Düzeylerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Saykal, A. (2019). Sporun Sosyalleşme Sürecindekş Rolü (Antalya Büyükşehir Belediyesi Okullar Ligi Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.

- Shehab, H. A., Hamad, L. N. and Mahmoud, B. S. (2021). Emotional Intelligence and Its Relationship to Psychological Cohesion and Social Communication Skills Among Students of the College of Physical Education and Sport Sciences at the University of Samarra. *Indian Journal of Forensic Medicine & Toxicology*, 15(2), 4267-4270.
- Söğüt, B. (2019). Ortaokulda Öğrenim Gören Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Sosyalleşme Üzerine Etkisinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Sökmen, A. (2021). *Yönetim ve Organizasyon*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Sungur, S. A. (2018). Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerileri Algısı İle Kişilerarası İlişki Boyutları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi. *Selçuk İletişim Dergisi*, 11(2), 126-138.
- Şadan, Ö. (2003). Okullarda Beden Eğitimi ve Sporun Öğrencilerin Toplumsallaşmasındaki Rolü, Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Şah, N. (2013). Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerileri ile Akademik Öz Yeterlikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Şahan, H. (2007). Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Sürecinde Spor Aktivitelerinin Rolü, Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Şahan, H. (2008). Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Sürecinde Spor Aktivitelerinin Rolü. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, (2), 248-266.
- Şencan, H. (2005). *Güvenilirlik ve Geçerlilik*. Hüner Şencan.
- Şener, F. (2019). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda Öğrenim Gören Öğrencilerin Girişimcilik Özellikleri ile İletişim Yeterlilikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bartın.
- Şentürk, N. (2009). Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Sürecinde Aile Kurumunun Etkisi: Sakarya Üniversitesi Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya .
- Şimşek, S. (2019). Sosyal Medya ve Sosyalleşme: Lisans Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma- Afyon Kocatepe Üniversitesi Örneği, Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Şimşek, S., Göde, O. ve Erdem, A. R. (1999). Spor Eğitimi ve Geleceğin Sporcularını Yetiştirecek Spor Eğitimcilerinin Yetiştirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(5), 1-6.

- Tabachnick, B.G. and Fidell, L.S. (2012). Using Multivariate Statistics. *Pearson Education Inc, NY, USA*.
- Taşkesen, A. (2003). Sosyalleşmede Ailenin Rolü. *Sakarya Üniversitesi Fen Edebiyat Dergisi*, (5), 25.
- Templin, T. J. and Richards, K. A. R. (2014). CH McCloy Lecture: Reflections on socialization into physical education: An intergenerational perspective. *Research quarterly for exercise and sport*, 85(4), 431-445.
- Tepeköylü, Ö. (2007). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO) Öğrencilerinin İletişim Becerisi Algılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi ,Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Manisa.
- Tepeköylü, Ö., Soytürk, M. ve Çamlıyer, H. (2009). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO) Öğrencilerinin İletişim Becerisi Algılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(3), 115-124.
- Terzi, M. G. (2021). Üniversite Öğrencilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İletişim Becerilerinin İncelenmesi: Gümüşhane Üniversitesi eden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Tevruz, S. (1997). *Endüstri ve Örgütsel Psikoloji*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği.
- Thompson, K., Leintz, P., Nevers, B. and Witkowski, S. (2004). The Intogrativ Listening Model: An Approach to Teaching and Learning Listening. *The Journal of General Education*, 53(3-4), 225-246.
- Treanor, L., Graber, K., Housner, L. and Wiegand, R. (1998). Middle School Students Perception of Coeducational and Same-sex Physical Education Classes. *Journal of Teaching in Physical Education*, 18, 43-56.
- Toluç, G. (2020). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Kaygı Düzeyleri ve İletişim Becerileri Arasındaki İlişkilerin Cinsiyetlere Göre İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Tomaç, S. (2009). Anaokulu Öğretmenlerinin İletişim Becerileri Açısından Yöneticileri Algılamaları, Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Tuncel, S. ve Kaya, B. (2019). Spor Yapan ve Yapmayan Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Düzeylerinin İncelenmesi (Ahi Evran Üniversitesi Örneği). *Spor Eğitimi Dergisi*, 3(3), 20-31.
- Tunçalp, Ö. (2011). Seçilmiş Ortaöğretim Öğrencilerinin Sosyalleşme Sürecinde Beden Eğitimi ve Spor Aktivitelerinin Rolü ve Önemi, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.

- Turgut, M., Gökyürek, B. ve Yenel, İ. F. (2004). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarındaki Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliği Bölümlerinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Bu Bölümleri Seçme Nedenleri ve Beklentileri Üzerine Bir Araştırma. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 91-99.
- Uçar, E. S. (2019). Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerileri ve Atılganlık Düzeylerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- Uğurlu, F. M. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Sportif Faaliyetlere Katılım Düzeyi ile Sosyal Uyum ve İletişim Becerilerinin İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Ulukan, H. (2012). İletişim Becerilerinin Takım ve Bireysel Sporculara Olan Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman.
- Uyar M. ve Erdoğan M. (2021). Serbest Zaman Kuruluşlarından Yararlanan Gençlerin Sosyalleşme Düzeyleri ve İletişim Becerilerinin İncelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 15(1), 94-109.
- Uysal, M. T. (2008). İlköğretim Çağındaki Çocukların Sosyalleşmesinde Popüler Kültürün Rolü (Isparta Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Isparta.
- Vatandaş, S. (2020). Sosyalleşme ve Sosyalleşmenin Sosyal Medya Mecralarındaki Anlamsal ve İşlevsel Dönüşümü. *Erciyes İletişim Dergisi*, 7(2), 813-832. doi:<https://doi.org/10.17680/erciyesiletisim.675531>
- Yağmur, Y. ve Tarcan İçigen, E. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Süreci ve Rekreasyon Faaliyetlerinin İncelenmesi Üzerine Bir Çalışma. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 27 (2), 227-242.
- Yaşar, M. N. (2017). Rekreasyon Bölümlerinde Okuyan Öğrencilerin İletişim Becerileri ve Çatışma Yönetimi Stratejilerinin Araştırılması, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Yeşil, B. ve Avcı, Y. E. (2022). Siirt Üniversitesi Öğrencilerinin Kurum Odaklı Sosyalleşme Durumlarının İncelenmesi: Nitel Bir Çalışma. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10 (2), 1-18.
- Yetim, A. (2014). *Sosyoloji ve Spor*. Ankara: Berikan Yayınevi.
- Yetiş, Ü. ve Servi, T. (2020). Adıyaman Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Becerileri ve Duygusal Zeka Düzeylerinin İncelenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(35), 703-718. doi:<https://doi.org/10.14520/adyusbd.668189>

- Yıldırım, M. ve Bayrak, C. (2019). Üniversite Öğrencilerinin Spora Dayalı Fiziksel Aktivitelere Katılımları ve Yaşam Kalitelerinin Akademik Başarı ve Sosyalleşme Üzerine Etkisi (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Örneği). *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(1), 123-144. doi: 10.16986/HUJE.2017032928
- Yıldırım, M. ve Caz, Ç. (2018). Analysis of Socialization Situations Via Sport-based Physical Activity Among Students at A School of Physical Education and Sports. *European Journal of Educational Research*, 7(4), 999-1010.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, S. M. (2005). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında İnsan Kaynaklarının Eğitim Hizmetleri Kalitesine Yönelik Algılarının Değerlendirilmesi, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yılmaz, İ., Yoncalık, O. ve Çimen, Z. (2010). İletişim Becerisi ile Öğretimde Yeterlik Arasındaki İlişkinin Öğrenci Algılarına Göre Değerlendirilmesi (Beden Eğitimi ve Spor Alanı). *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 8(4), 143-150.
- Yılmaz, S. (2019). Gençlik Merkezlerinde Sportif Faaliyetlere Katılan 14-22 Yaş Arası Öğrencilerin Sosyalleşme ve Spora Katılım Güdülerini Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Yüksel, A. H. (2008). İletişimin Tanımı ve Temel Bileşenleri. U. Demiray (ed), *Etkili iletişim* (s. 1-43) içinde. Ankara: Pegem Akademi.
- İnternet: Türk Dil Kurumu (TDK). (Şubat, 2022). Türk Dil Kurumu Sözlükleri. URL: <https://sozluk.gov.tr/>.



EKLER

EK-1. Kişisel Bilgi Formu

Sayın Katılımcı,

Bu araştırma ölçeği Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında Prof. Dr. Recep KÜRKÇÜ danışmanlığında, Spor Bilimleri öğrencilerinin iletişim becerileri ve sosyalleşme düzeylerinin demografik değişkenler açısından incelenmesini amaçlayan yüksek lisans tezi kapsamında hazırlanmıştır. Çalışma süresi yaklaşık 10 dakikadır. Elde edilen bilgiler üçüncü şahıslarla paylaşılmayacak ve sadece bilimsel çalışmada kullanılacaktır. İfadelere ve sorulara içtenlikle vereceğiniz cevaplar bilimsel araştırmanın doğru ve sağlıklı bir sonuca ulaşması için önem arz etmektedir. Araştırmaya vereceğiniz destek için şimdiden teşekkür ederim.

Araştırmacı: Kader KEKLİK keklikkader9@gmail.com

DEMOGRAFİK BİLGİLER

1.Cinsiyetiniz?

☐ Kadın ☐ Erkek

2. Yaşınız?.....

3. Hangi üniversitede öğrenim görüyorsunuz?.....

4. Okuduğunuz bölüm?

☐ Beden eğitimi ve spor öğretmenliği ☐ Antrenörlük ☐ Spor yöneticiliği ☐ Rekreasyon

5. Sınıf düzeyiniz?

☐ 1. Sınıf ☐ 2. Sınıf ☐ 3. Sınıf ☐ 4. Sınıf

6. Siz dahil kaç kardeşiniz?

☐ Tek çocuğum. ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ve üzeri

7. Anne eğitim durumu?

☐ Okur yazar değil ☐ Okur yazar ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite ☐ Yüksek Lisans/ Doktora

8. Baba eğitim durumu?

☐ Okur yazar değil ☐ Okur yazar ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite ☐ Yüksek Lisans/ Doktora

9. Annenizin mesleği nedir?

☐ Ev hanımı ☐ Memur ☐ İşçi ☐ Emekli ☐ Diğer.....

10. Babanızın mesleği nedir?

☐ Çiftçi ☐ Memur ☐ İşçi ☐ Emekli ☐ Diğer.....

11. Ailenizin ikamet ettiği yer neresidir?

☐ Köy/Kasaba ☐ İlçe ☐ Şehir ☐ Büyükşehir

12. Üniversitedeki güncel genel not ortalamanız nedir?.....

13. Üniversitede tercih ettiğiniz bölümü kendi isteğiniz ile mi seçtiniz?

☐ Evet ☐ Hayır

14. Spor branşınız nedir?.....

15. Spor dışında ilgi alanlarınız nelerdir?

☐ Kitap – Dergi ☐ Sinema ☐ Tiyatro ☐ Müzik ☐ Diğer.....

16. Kitap okuma sıklığınız nedir?

☐ Sıklıkla ☐ Nadiren ☐ Hiç

EK-2. İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği (İBDÖ)

Bu ölçek iletişimle ilgili bazı özelliklerinizi ölçmeye yöneliktir. Aşağıda yer alan ifadeleri genelde gösterdiğiniz tepkilere göre değerlendiriniz.

1=Hiçbir zaman

2=Nadiren

3=Bazen

4=Sıklıkla

5=Her zaman

		HER ZAMAN	SIKLIKLA	BAZEN	NADİREN	HİÇBİR ZAMAN
1	Sorunlarını dinlediğim insanlar benim yanımdan rahatlayarak ayrılırlar.	5	4	3	2	1
2	Düşüncelerimi istediğim zaman anlaşılır biçimde ifade edebilirim.	5	4	3	2	1
3	Başkalarını bir kasıt aramadan dinlerim.	5	4	3	2	1
4	Sosyal ilişkide bulunduğum insanları oldukları gibi kabul edebilirim.	5	4	3	2	1
5	İnsanların önemli ve değerli olduklarını düşünürüm.	5	4	3	2	1
6	Birisiyle ilgili bir karara ulaşmadan önce onunla ilgili gözlemlerimi gözden geçiririm.	5	4	3	2	1
7	İlişkide bulunduğum kişilerin anlatmak istediklerini dinlemek için onlara zaman ayırırım.	5	4	3	2	1
8	İnsanlara karşı sıcak bir ilgi duyarım.	5	4	3	2	1
9	İnsanlara gerektiğinde yardım etmekten hoşlanırım.	5	4	3	2	1
10	Olaylara değişik açılardan bakabilirim.	5	4	3	2	1
11	Düşüncelerimle yaptıklarım birbirleriyle tutarlıdır.	5	4	3	2	1
12	İlişkilerimin daha iyiye gitmesi için bana düşenleri yapmaya özen gösteririm.	5	4	3	2	1
13	Kendime ve başkalarına zarar vermeden içimden geldiği gibi davranabilirim.	5	4	3	2	1
14	Arkadaşlarımla beraberken kendimi rahat hissederim.	5	4	3	2	1
15	Yaşadığım olaylardaki coşkuyu her halimle başkalarına iletebilirim.	5	4	3	2	1
16	İlişkilerimin nasıl geliştiğini ve nereye gittiğini anlamak için düşünmeye zaman ayırırım.	5	4	3	2	1
17	Karşımdakini dinlerken anlamadığım bir ayrıntı olduğunda konunun açığa kavuşması için sorular sorarım.	5	4	3	2	1
18	Benimle özel olarak konuşmak isteyen bir arkadaşım olduğunda konuyu ayaküstü konuşmamaya özen gösteririm.	5	4	3	2	1
19	Birisini anlamaya çalışırken sakın bir ses tonuyla konuşurum.	5	4	3	2	1
20	İlişkilerimi zenginleştiren eğlenceli, keyifli bir yanım var.	5	4	3	2	1
21	Birisine bir öneride bulunurken, onun öneri vermeme isteyip istemediğine dikkat ederim.	5	4	3	2	1
22	Birini dinlerken ne karşılık vereceğimden çok onun ne demek istediğini anlamaya çalışırım.	5	4	3	2	1
23	İletişim kurduğum insanlar tarafından anlaşıldığımı hissederim.	5	4	3	2	1
24	Bir yakınımla sorunum olduğunda bunu onunla suçlayıcı olmayan bir dille konuşmak için girişimde bulunurum.	5	4	3	2	1
25	Karşımdakini dinlerken sırf kendi merakımı gidermek için ona özel sorular sormaktan kaçınırım.	5	4	3	2	1

EK-3. Sosyalleşme Ölçeği

Aşağıda sosyalleşme ile ilgili değişkenler yer almaktadır. İfadelerden size uygun olan seçeneği işaretleyiniz.

1=Kesinlikle katılmıyorum

2=Katılmıyorum

3=Kararsızım

4=Katılıyorum

5=Kesinlikle katılıyorum

		1	2	3	4	5
	SOSYALLEŞME ÖLÇEĞİ	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1	Olabildiğince kalabalıktan uzak kalmayı tercih ederim.					
2	Toplum içerisinde insanlarla iletişim kurmada seçici davranırım.					
3	İnsanlar toplum içerisinde benimle kolayca diyalog kurabilirler.					
4	Toplumsal olaylarda genellikle topluma liderlik yaparım.					
5	Her türlü sosyal etkinliklere katılmaktan hoşlanırım.					
6	Toplum içerisinde insanlarla tartışmaktan ziyade insanlara yardım etmeyi tercih ederim.					
7	Toplumsal olaylarda toplumu yönlendirmekte başarılıyım. (Örneğin sönmük geçen bir toplantıda yol gösterici rolü)					
8	Yeni tanıştığım insanlarla diyalog kurmaktan çekinirim.					
9	Toplum içerisinde çoğunlukla kendimi yalnız hissedirim					
10	Toplum içerisinde başkaları ile kolaylıkla iletişim kurarım.					
11	Toplumsal etkinliklere katılan insanlar kendisiyle barışık olur.					
12	Toplumsal etkinliklere katılım ile kişisel beceri ve yeteneklerimi keşfedebilir ve ifade edebilirim.					
13	Toplum içerisinde sevdiğim insanlarla birlikte olduğumda keder ve dertlerimi unuturum					
14	Toplumda insanların özgürce davranmalarına izin verilse toplumun daha iyi olacağı kanısındayım.					
15	Toplumsal kurallara uymayan insanları haklı görmem.					
16	Toplumsal değerlere bağlı bir kişiliğe sahip birisiyim. (gelenek, töre, inançlar)					
17	Toplumsal değerlere aykırı davranan bireylerin davranışları beni rahatsız eder.					
18	Toplumsal uzlaşmayı bozan davranış sahiplerine hoşgörülü davranmam.					
19	Aileyle ilgili kararların alınmasında katkıda bulunurum.					
20	Aile büyüklerinin kararlarına her zaman itaat etmekten hoşlanma					
21	Ailem benim fikir ve davranışlarıma her zaman hoşgörülü davranır.					
22	Ailenizin değer yargıları ile toplumun değer yargıları arasındaki farklılık beni fazla etkilemez.					
23	Ailem arkadaş çevremi belirlemede etkin rol oynar.					
24	İnsanların benim davranışlarımı yargılamaya ya da yönetmeye çalışmasından rahatsız olurum.					
25	Okul farklı kültürdeki insanların tanışmasını ve böylece toplumsal bütünleşmenin etkin faktörüdür.					
26	Okul bireyin, toplumsal ve kişisel değerlere saygının benimsenmesinde önemli rol oynar.					
27	Toplumsal aktivitelere katılmakta yaş, cinsiyet ve inanç vb. ayırım yapmaktan hoşlanmam.					
28	Toplum içerisinde başkalarının ihtiyacı olduğu zaman kendime ters düşse de o davranışı yaparım.					
29	Yeni insanlarla tanışıp sosyal aktiviteler yapmaktan hoşlanırım.					
30	Okul farklı insan grupları arasında toplumsal diyalogun ilk adımıdır.					
31	Farklı kültürdeki değer anlayışlarına saygılı davranmayı tercih ederim.					
32	Herkes kültür ve değerlerini özgürce yaşayabilmeli ve ifade edebilmelidir.					
33	Farklı kültür anlayışları toplumsal barışın temel dinamiğidir.					
34	Bizi diğer kültürlerden farklı kılan değer; farklı kültürlerin barış ve uyum içerisinde yaşamasıdır.					

EK-4. Ölçek İzinleri

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Kader KEKLİK

Doğum Yeri:

Doğum Tarihi:

EĞİTİM DURUMU

Lisans Öğrenimi: Kastamonu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu/Spor Yöneticiliği Bölümü/2013-2017

Yüksek Lisans Öğrenimi: Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı/2019-2023

Bildiği Yabancı Diller: İngilizce

BİLİMSEL FAALİYETLERİ

a) Yayınlar (-SCI -Diğer): Keklik, K., Karaboğa, H. A. ve Kürkcü, R. (2023). Spor Eğitimi Alan Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Düzeylerinin Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 6 (2), 37-52.

b) Bildiriler (-Uluslararası –Ulusal): “Spor Bilimleri Öğrencilerinin İletişim Becerileri Düzeylerinin İncelenmesi”, 15. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Kongresi (UBAK).

İLETİŞİM

E-posta Adresi: